BUDAPEST, XXXVIII. ÉVFOLYAM. 256. SZÁM. PÉNTEK, 1904. SZEPTEMBER 16.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 738.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre.....40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre...20 kor. | Egy havra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 havra Németországba 12 korona, Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz, Románia- és Szerbiába, valamint azon országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fillér.

EGYETÉRTÉS

KOSSUTH FERENCZ
főmunkatárs.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL.
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31. bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg J. I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Hassenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérczikk: Az egyetem megnyitása.
Chlopy.
A harcztér csöndes.
A külföld eseményei.
Ujságirók kongresszusa.
Orosz csatahajók.
Beszédek a tudományról.
A magyar protestánsok Ujvidéken.
Lujza herczegnő vagyai.
Az amerikai nők a kiállításon.
Mozgalom a föld alatt.
A gonosztevők pszichológiája.
Róma legszebb asszonya.
Mari kisasszony 30 frankja.
A vak koldus vezetője.
Bécsi futtatások.
A takarmányhiány.
Tárcza: Virágének. Irta: Miklós Jenő.
A családi név. Irta: Déri Gyula.
Regény: Az asszony hatalom. Irta Gustaf af Geijerstam.

Az egyetem megnyitása.

Mens agitat molem. Ész hozza mozgásba az anyagot.

A klasszikus kornak ez az itéletem ma is helytáll. Jöjjön bárhonnan az ész tájékoztató szava, utána igazodik a tömeg. Az az igazság után mindig vágyódó tömeg, mely a tájékoztató szóról értesült. A közélet intézményei csucsára állitott férfiaknál pedig megköveteli, hogy esetről-esetre, a mint az alkalom kinálkozik, irányt szabjanak részére, az elme világosságával s a tapasztalatuk bőségével.

Ilyen kinálkozó alkalom nálunk a tudomány-egyetem megnyitása is. A rektor a tudomány nevében beszél. Szavait a zártkörü főiskolához, tanáraihoz, ifjuságához intézi ugyan, de tudja, hogy szavai nem maradnak meg a zárt körben, de kihatnak a társadalom széles mezejére.

Be akarok számolni azzal a hatással, melyet az egyetem mai megnyitó ünnepén elhangzott, felelősséggel járó szavak költöttek. Három beszédet hallottunk: Heinrich Gusztávét, a lelépő rektorét, Demkó Györgyét az uj rektorét és Kiss Jánosét, a teológiai fakultás dékánjáét.

A lelépő rektor a jól végzett munka megnyugtató érzésével számolt be az eltelt esztendőről. Bizonyos, hogy egyengette első főiskolánk, népességére nézve a világ ötödik helyen álló főiskolájának igazgatási rendjét. Jól esett hallanunk szájából, hogy a magyar főiskolai ifjuság nem az a rakoncáttan, munkátlan, pártoskodó tömeg, melynek kikiáltották. Az egyetemi ifjuságot lehet irányozni. Csak meggondoltság és az ifjuság szeretete vezesse az irányzót. Öt az vezette. Ez tette, hogy az ifjuság mindinkább visszatért igazi hivatásához, a tanuláshoz, az önkiképzéshez. Érezte, hogy jövendőbeli hivatását ezen az alapon töltheti be. A beszédet hallgató ifjuság zajos tetszésnyilvánitások közt fejezte ki háláját Heinrich iránt. Mikor pedig arról szólt, hogy az egyetemi évet sok oknál fogva, köztük főként annál fogva, mert az ifjuság tetemes része katonai kötelezettségét szeptemberben végzi s igy az uj év legalkalmasabb kezdő pontja csak október elseje lehet, az ifjuság perczekig tapsolt. A pajzán prorektor ugyanis nem mondta meg, hogy ilyen rendelkezés mellett az iskolai év pedig julius forró napjai végén záródnék.

Ünnepélyes csendben foglalta el helyét Demkó György, teológiai tanár, az egyetem egyhangulag megválasztott ez évi rektora. A szokásos üdvözlések után áttért székfoglalója önként választott tárgyának előadására, mely egy álló óráig tartott. Érczes hangon, szünetek tartásával beszélt a tanitás és tanulás szabadságáról. Fokozott érdeklődéssel fordult felé minden szem, midőn tárgyát, az egyetemi szabadságot, megpenditette. Vajon mit mondhat egy teológus az egyetem tanitási és tanulási szabadságáról? ez a kérdés tükröződött minden arczon.

Hogy mit mondott, teljes összefüggésében az alant közölt értesités vázlata megmondja. Meglehet, hogy foglalkoznunk is kell még ezzel a beszéddel, ha majd hiteles szövege kezünkbe kerül. Most csak nehány tételét jegyezzük ide, ugy, a mint egyszeri hallásból megértettük. A tudománynak, következésképp az egyetemi tanitásnak és tanulásnak vannak korlátai. Főkorlát az isten tervénye. Legkevesebb, a mit a tudománytól megkövetelhetünk, hogy a hit és erkölcs törvényébe bele ne ütközzék. A közhatalmak felosztásában is hiba történt. Kifelejtették belőle az uristent. Pedig ez az élet csak előkészitője egy más, jövő életnek. A pokol is isten hatalmát és dicsőségét szolgálja.

Ez volt az uj rektor székfoglalójának alapeszméje. A hallgatóság abban a bizonyos csendben, melyről azt mondják, hogy a légy röpülése is hallhatóvá válik, hallgatta végig a rektor okfejtését. Csak a karzaton tört ki egy izben a felkiáltás: „Eljen a metafizika!“ Visszhangképp nyomban követte a második felkiáltás: „Le vele!“

Majd ismét csendes lett minden, mint ezt az alkalom komoly méltósága kivánta. De a mint a rektor a hazaszeretetről, az ifjuság szeretetéről szólt, ezeket a szavait az ifjuság lelkesen megéljenezte és igy a kivánatos dekorumnak is elég volt téve.

Szorongó érzések közt vártuk a megnyitó ünnep harmadik szónokát, Kiss Jánost, a teológiai kar dékánját, ki szokás szerint a tulajdonképpeni tanévi megnyitót volt hivatva elmondani. Azért vártuk szorongás közt, s az igazat megvallva a tömegesen távozó hallgatóság okozta zaj között a harmadik beszédet, mert félő volt, hogy Kiss János is teologizálni fog. Tudva van róla — kiül sápadt, sovány arczán — a teológusok szenvedélyessége. Demkó György Aquinói szent Tamással érvelt. Ha Kiss János hasonló témába fog, feltámasztja sirjuk hamvadó padmalyából az összes skolasztikusokat. Ettől tartottunk. Arra számitani sem mertünk, hogy ilyen ünnepélyes alkalomkor mai érvekkel próbál sikra szállni a vallás, az egyház mellett. Olyan érvekkel, melyekkel a reformkatoliczizmus tudósai kezdenek megbarátkozni. Olyan érvekkel, melyek megtalálhatók a mai fiziológia, lélektan vizsgálódásai között is. Az egyetem hivatalos ünnepén a teológia hivatalos szónoka, — szemmel tartja a hierarkia — ha érvel, Aquinóinál tovább nem mehet.

És mily nagy volt csalódásunk! Kiss János nem beszélt a teológiáról. Ehelyett igen okos tanácsokat osztogatott az ifjuságnak. Tanulásra, szorgalomra intette őket. Csudálatosképp kiemelte a tudás értékét, sőt fejtegetései egy pontjában a sötétség elüzését is emlegette, ami élénk tapsokra és éljenzésekre adott alkalmat.

Szólt még a test, az egészség ápolásáról, a kirándulásokról, a turistaságról. Szóba hozta az ifjuság egyesületi életét, az ismert politizálást, a még ismertebb tüntetéseket, mindenütt eltalálva a kellő hangot, melyen ezekről a témákról ilyen alkalommal beszélni lehet. Az a derültség, mely helylyel-közzel hangos kaczagásban tört ki, mutatta, hogy a hallgatóság együtt érez, együtt gondolkodik a szónokkal; még akkor is, mikor megkülönböztette az ifjuság »szebbik« felét a másiktól.

Igy hát mégis maradt megbecsülni való hatása a mai egyetemi ünnepnek.

Dr. Bokor József.

Chlopy.

Holnap lesz egy esztendeje annak, hogy a magyar szótár egy uj fogalommal megszaporodott. Három nappal később már az ország minden részébe szétvitte a távíró *Chlopy* hirét. Ez volt az uj fogalom. Avagy talán nem is volt uj ez a fogalom, csak egy szinonimája annak a sorvasztó szélnek, a mely Bécs felől hoz minden rosszat erre a nemzetre. Szeptember tizenhatodikán irta alá abban a gyülöletes emlékü galiczíai lengyel faluban I. Ferencz József, Magyarország apostoli királya, azt a hirhedt „hadiparancsot,“ a melylyel az osztrák összbirodalom konglomeratumába néptörzsnek akarta beleolvasztani a magyar nemzetet.

Rossz és hamis tanácsadóra hallgatott akkor a magyar koronának Bécsben, magyargyülöletet lehelő osztrák légkörben élő viselője, a mikor ezt az elébe tett fogalmazványt aláirta. Mert ez a hadiparancs felelet volt arra a lélekemelő nemes küzdelemre, melynek czélja a hadsereg megmagyarositása volt. A parlamentben vivták ezt a fölséges küzdelmet és a mikor a király megszólalt, nem a magyar országgyüléshez szólt. A hadsereghez intézte szavát. Ugy hangzott, mint egy trónbeszéd, a mely a fegyveres erőt hivja fel a magyar nemzet jogos kivánságainak letiprására.

Korlátolt elme gondolhatta csak ki ezt a hadiparancsot. És ez a korlátolt elme egy báró Beck nevü osztrák generálisnak a koponyájában talált helyet. Ebből a koponyából pattant ki az a megdöbbentő kijelentés, amely a politikát belevitte a hadseregbe. A hagyományos osztrák politikát, a fanatikus magyargyülöletet.

De hát nem hiába született ebben a koponyában ez a nagyszerü eszme. Éppen az ellenkezőjét érték el vele az osztrák császár szolgái, mint a mit akartak. Az osztrák generálisokkal különben is ugy vagyunk, hogy mindig az ellenkezője teljesedik be annak, a mit ők terveznek. Összeülnek szépen haditervet csinálni. Összedugják a fejüket a térkép fölött és nem veszik észre, hogy az a kis tintacsöpp, a mely odahullott, éppen egy folyónak a hidját tüntette el. Hát csinálják a hadi tervet a hid nélkül és az ellenség átjön a hidon és megveri a nagyfejü generálisokat. Ők pedig futnak, vagy fogságba kerülnek, de nem tudják megérteni, hogyan került át az ellenség a folyón. Hat igy voltánk ezzel a gyönyörüséges hadi parancsesal is. Mert hát az osztrák generális ur megint nem vett észre egy tinta csöppet. Nem gondolt arra, hogy ez a nemzet még nem felejtette el, hogy mi történt negyvennyolczban...

Aztán történt sok mindenféle. Eseményekben gazdag éve volt ez az időnek: kormányok változtak, a nagy harczet fölváltotta a béke, a mely alatt a nemzet készülődik a jövő háborujára. Mert hiába hivalkodtak a félkegyelmü osztrák generálisok — olyan Beckek meg Alborik — a király születése napján, hogy megmentették, természetesen a feketesárga lobogó alatt, a hadsereg egységét és közösségét. A magyar nemzet követeli önállóságának elismerését és a harcz nem fog elülni, a mig az önálló Magyarországot magyar hadsereggel és nemzeti szinü vámsorompókkal ki nem vivjuk...

A harcztér csöndes.

— A *háboru hirei.* —

Napok óta csöndes már a harcztér. Nagyobb csaták a jantáji ütközet óta nem voltak. Ugy tünik fel, mintha mindkét hadakozó fél most ki akarná kémlelni egymás leggyöngébb oldalát, hogy azután a régi dühhel rontson megint egymás ellen. A dolog azonban nyilvánvalóan ugy áll, hogy a hosszu harcz, de különösen a liaojangi és jantáji mérkőzés rendkivül kifárasztotta a csapatokat és kénytelenek a katonáknak pihenőt engedni, akármi történjék is. Meddig tart ez a szünet, azt persze megjósolni nem lehet. De hogy az oroszok érzik, milyen veszedelem fenyegeti őket, bizonyitja az, hogy Oyama tábornagy jelentése szerint az oroszok Tienling mellett a Liao folyó mindkét oldalán elsáncolják magukat s a magaslatokat megszállják. A japán hadvezetőség ezt stoikus nyugalommal nézi. Fel volt sánczolva Kincsu, de még jobban el volt sánczolva Liaojang s mégis kiverték onnan az oroszokat. A mostani elsáncolástól sem tartanak semmit s engedik azt is, hogy a muszkák a magaslatokat elfoglalják. Ki tudja, mily tervei vannak Oyamának, vagy Kurokinak, mely terv megengedi nekik, hogy csapataiknak pihenőt adjanak.

Az Egyetértés tárczája

Virágének.

— *Az Egyetértés eredeti tárczája.* —

Már a mezőkre száll le az este,
Már gyulad fönt a fénymirjád,
Fü, fa, virágot gyöngye beeste,
Csendesen alszik a fü, fa, virág.

Bontja a leple szárnyaszegélyét
És leteritgeti lágyan az éj,
Csillagok ezre szötte be szélét
S rakja ki fénysugarával a mély.

. . . Fészkibe szálló gerlemadárra
Biztam a hivó üzenetet,
Jöjj velem édes, messzi határba
Járjam a csillagos éjt teveled.

Itt e rét, ez erdő — régi meseálom —
Száz szinbe szökellő estifény a fákon,
Itt ragyogott egyszer első ifjuságom
Valamikor régen —
De ahogy a felhő elszalad az égen,
Kósza játszi szellő tovaszáll a tájon,
Elmult mindörökre. S bár hogy visszavárom,
— Többet vissza nem jö.

. . . Ne hozz magaddal kincs ruhát,
Se drága gyöngyös éket,
Legszebb palástod szövi rád
Királyi büszkeséged.
Szentség lesz tiszta homlokod,
Szemednek könye, fénye,
Két karom inkább lefogod,
Ha félve jösz eléje.

Beszéltem rólad hat fehér,
Kis őszi rózsafának,
Hulló szirom, virláglevél,
Majd elboritja vállad.

A fü piczi lábad nyomát,
Az éj sötétje téged . . .
Ne hozz magaddal kincs ruhát
S feledd el büszkeséged.

Hajadba tüzz szál pipacsot,
Kezedbe hozz néhányat,
Izzó, piros csók, mit adok,
Takarja el a szádat,
Előttünk hulljon a levél,
Amerre szökve járunk —
Mit bánom akkor, hogy a szél
Mit dudolgat utánunk!

Miklós Jenő.

A családi név.

— Az *Egyetértés* eredeti tárczája. —

Irta: *Déri Gyula.*

Avarffy Gyula husz év óta irja czikkeit a lapokban. Koronkint könyveket és ujságokat adott ki. Később jótékony hangversenyeket rendezett és barátai bálelnöki méltóságra emelték. Udvarolt magasrangu urhölgyeknek, gyakran a leányaiknak is, ahol hogyan lehetett. Az emberek azt mondták rá: ha kissé késön is, de végre mégis érvényesülni kezd valahára. S igy dicsőségének eme megkesett napjaiban történt vele valamely reggeli órában, hogy egy vidéki lapban egy vers alatt nyomtatva látta a saját tulajdon nevét: Avarffy Gyulá-t, éktelen kövér betükkel.

A vers rossz volt nagyon. Avarffy elolvasta háromszor-négyszer, hátha ki tudna vele béküini, de csak mindig rosszabbnak találta. Végre is odahivta a főpinczért s megvette tőle a lapot. Egy hét mult el minden nevezetesebb esemény nélkül. Megjelent a vidéki lap ujabb száma is, de nem volt benne semmi botrány. Avarffy vidáman fütyörészve ment aznap a dolga után. De naplemente előtt nem jó fütyörészni. Bebizonyult most is, mert délutáni öt órakor egy bolti szolga lépett a szerkesztőségbe és Avarffy urat keresvén, e[illegible] számlát mutatott be neki. S[illegible] mlát valami igen diszes bölcsőről, melynek ötven forint volt az ára.

Avarffy nyugalomra intette magát és hidegvérrel adta vissza a számlát.

— Mondja meg barátom a gazdájának, hogy ne bolondozzék. Én agyban hálok már vagy negyven esztendeje, bölcsőre semmi szükségem.

— Talán a kis urfinak tetszett rendelni? jegyezte meg szerényen a szolga.

— Semmiféle kis urfival nem vagyok ismeretségben! szólt büszkén Avarffy és rideg kézmozdulattal kiutasitotta a szolgát.

A sors azonban nem elégelte meg szenvedéseit. Három napja se mult el nyugodtan, mikor egy birósági kézbesitő elébe terjeszt egy kékszinü nyomtatott czédulát. Tessék tanunak jönni holnapután reggel nyolcz órakor, bünügyben, különbeni elővezettetes terhe alatt. Avarffy megcsóválta a fejét. Reggel nyolczkor felkelni! Ez elviselhetetlen volt. Irt a panaszos ügyvédjének, hogy ő a feleket nem ösmeri, itt névcsere foroghat fenn. És hitte, hogy ezzel rendbe hozta a dolgát.

E naptól fogva azonban oda volt szegénynek a nyugalma. Egyik nap váltóperbe idézték, holott váltót soha sem irt alá, másnap az adóvégrehajtó jelent meg nála, s lefoglalta minden butorát, harmadik nap elzárással fenyegették, ha ki nem fizeti a birságot, amiért a tárgyalásra el nem ment tanunak, ötödik nap levelet kapott, hogy segédeit küldje el pontosan a megállapitott helyre, különben érezze magát tisztességtelen fráternek, hetedik nap egy pinczér jött hozzá nagy alázatossággal, hogy tegnapelőtt este a vacsoráját nem fizette meg, bizonyára — feledékenységből.

— Hallja maga! — riadt rá az agyongyötört szerkesztő — ösmer maga engemet?

— Nincs szerencsém! — hajtotta meg magát a mindig frakkos ember.

— Hát akkor hogyan meri azt állitani, hogy én az az Avarffy vagyok, aki magukról a vacsorája árával megszökött?

— Kérem alássan, én nappali pinczér vagyok és azt az urat sem ösmerem. Avarffy most már tisztában volt vele, hogy valaki „utazik rá.“ Bizonyosan egy esküdt ellensége, aki ily módon akarja tönkretenni. Rettegett a gondolattól, hogy ha ennek a sok könnyelmüségnek hire megy, egyszerre oda lesz a fényes szerepe, mit olyan nehezen tudott magának kivivni. És eszébe jutottak hölgyei, a büszke Lili, aki rá se nézne többet, a jólelkü Mária, ki titkon siratna, de nem szólna semmit és eszébe jutottak ellenségei, a feszengő Sárkány-lányok, akik eddig is kezzel-lábbal igyekszenek ellene és most kérjelhetlenül kiintrigálják minden társaságból, ha ennek a sok stuhinek csak egy kis része is a nyelvükre kerül. Egy ügyvédtől kért tanácsot. Ez megnyugtatta és előleget kért. Huszonnégy óra alatt megfogja a bünöst és — azt hiszem, szintén előleget fog tőle kérni.

— Az eredményt tessék azonnal megirni, — szólt Avarffy Gyula. Lakom: Belváros, Váczi-uteza 20-ik szám, II. emelet, a lépcsőházban.

Az ügyvéd lelkiismeretesen fogta fel a dolgát. Először is ugy gondolkodott, hátha csakugyan van egy másik Avarffy is? s az irnokát elküldte a bejelentő hivatalba. A jogászgyerek ott kitöltött két kérdező lapot, s amint visszakapta, az utasításhoz hiven, az egyiket postán elküldte Avarffynak. Hadd tudja meg az is mihamarabb, kogy hol lappang a gonosztevő?

Avarffy megösmerte az ügyvéd levelét a czimes boritékáról s azt nyitotta ki legeslegelőbb. És nagy megnyugvására szolgált, mikor végre megtudta, hogy a nyomozott ellenség, ki becsületes nevével oly vakmerően visszaél, Belváros, Váczi-uteza 20-ik szám, II-ik emelet alatt lakik — a lépcsőházban.

Nevetve dobta el a megbizható ügyvédi iroda remekét s mint olyan férfiu, kit immár semmi sem hozhat ki a sodrából, nyugodtan bontogatta a többi leveleit. S e közben egyszerre csak nagyot néz, mert egy másik levelet is talált ugyanattól az irodától.

„Uram!

Ön visszaélve nevének hasonló hangzásával, Avarffy Gyula urat állandóan üldözni merészli. Felszólitom, hogy az ön nevére szóló különböző hivatalos iratok átvétele, idézvények, foglalások, birságok, számlák stb. stb. rendbehozása végett irodámban annál inkább... mert ellenkező esetben... törvényes lépések . . . s ezek költségei stb. stb.“

Avarffy betette a levelet egy uj boritékba s hozzá csatolta a következő sorokat:

„Köszönöm a szivességet kedves ügyvéd ur, de nem kérek belőle. Én még mindig az első számu, az igazi Avarffy Gyula vagyok. Ön azonban ugy látszik a II-ik számunak, az én ellenségemnek a fiskálisa. Hát azért fizetem én önnek előleget, hogy még a magam pénzeért is ismét én legyek az, akit fenyegetnek? Aláz szolgája, hozzám többet be ne állitson az ügyvéd ur se személyesen, se levélben; a megbizásomat visszavonom, az ellenfelemet pedig majd magam fogom nyomozni!“

Ideje is volt az erélyes fellépésnek. Közbeesett ugyanis egy kerékpárverseny, s ott a juniorok versenyén az első díjat ismét — Avarffy Gyula nyerte el. Avarffy a szerkesztő gratuláló leveleket kapott az ország minden részéből. Volt olyan is köztük, a mely igy szólt:

— Brávó! a svábnak negyvenéves korában jön meg az esze, a tied ugy látszik most kezd elmenni kerékpáron!

Lili, a ragyogó nagyuri asszony csak ennyit irt:

— Komédiásokkal nem szoktam társalogni Nem a kerékpár ellen van kifogásom, de hogy valaki az ön korában . . . ilyet tegyen ah uram, mily közönséges izlése van önnek!

— Revolvert, puskát, ágyut, töltött lokomotivot! kiáltott fel Avarffy és szaladt magához a főkapitányhoz. S ha az nem segit, fölmegy a belügyminiszterhez. De azt az embert ki kell nyomoztatnia — vagy főbe lövi magát.

Utközben meglátta a czipésze boltját. Nagyon szerette az öreg Csontos Mihályt az akkurátus lábbelikért és az akkurátos beszédjeért. Rendesen beszokott hozzá szólni, ha arra járt, beszélt most is.

Csontos Mihály uram most az egyszer nem állott fel és nem mondta neki, hogy: „Jó napot tekintetes ur!“

Csak ennyit mondott nagykomolyan:

— Tessék betenni azt az ajtót!

Avarffy már akkor tette is.

— Nem ugy kérem — folytatta Csontos uram — kivülről tessék betenni.

A mai harcztéri tudósitások ezek:

A harcztéri szünet.

Tokió, szept. 15.

Oyama tábornagynak egy tegnap délután három órakor érkezett távirata jelenti, hogy jelentékeny orosz osztály maradt vissza a Hunfolyótól délre és hogy az oroszok Tienling mellett a Liao folyó mindkét oldalán fekvő magaslatokat elszánczolják.

London, szept. 15.

Oyama tábornagy tegnap a helyzetről következő jelentést küldte Tokióba: Azok az ellenséges osztályok, melyek a tegnapi jelentés szerint a Hun folyótól délre voltak, továbbra is ott maradtak. Az orosz előőrsök a csapatainkkal való érintkezést szakadatlanul fentartották. Ellenséges osztályok bukkantak föl több tábori ágyuval Sankeisan közelében is és a mai nap folyamán csapatainkra lőttek. Ellenséges lovasság jelent meg, továbbá a jantáji bányáktól északra néhány mértföldnyire és kisebb ellenséges csapatok észak felé kémkedtek. Az ellenséget végül több ponton látták Szimintung és Mukden között. Az oroszok Tielingnél a Liao folyó mindkét oldalán elterülő fensikon védelmi állásokat foglaltak el. Ugylátszik, hogy az oroszok a hadmüveleteikkel most jobban kelet felé gravitálnak.

Pétervár, szept. 15.

Magánjelentések szerint a japániak megszüntették az észak felé való további előnyomulást. Előcsapataik kiüritették Sahö községet és visszamentek Jantai felé. Főerejük Liaojangnál táboroz. Azt hiszik, hogy a japániakat a Liaojang melletti harczok annyira meggyöngitették, hogy a további előnyomulás egyelőre nehéz volna. Hadmüveleteikben a jantai-i csata után szünet állott be. Eddig csak tíz kilométernyire jutottak előre Liaojangtól északra, legalább ezt hirdetik az orosz főhadiszálláson. E késedelmeskedés oka valószinüleg a csapatok nagy kimerültségében rejlik. A japáni hadügyminiszter megigérte Oyama tábornagynak, hogy szeptember végéig százezer friss katonát és kétszázhetvenöt ágyut küld neki. Az oroszok főhadereje még Tienlingtől délre van és csapataik megszálva tartják a Hunho melléket. Tienling környékén az utászok nagy sietséggel földsáncokat emelnek.

London, szept. 15.

A Renter-ügynökség 11-iki liaojangi jelentése szerint a japáni hadsereg Liaojangban marad és ismét helyreállitja a hidakat. Többek között ágyukat, töltést, kocsikat, fegyvereket, ruhadarabokat és takarmányt ejtettek nagy mennyiségben zsákmányul.

Alexejev Mukdenben.

London, szept. 15.

Alexejev helytartó a Morning Post értesülése szerint Mukdenbe érkezett, ahol Kuropatkin tábornokkal tanácskozni fog. Az oroszok Mukdenben az orosz-kinai bank épületéről és egyéb középületekről levették az orosz zászlót.

A nagy mérkőzés részletei.

London, szept. 15.

Nodzu, a második hadsereg parancsnoka, a liaojangi ütközetnek legválságosabb fázisáról részletes jelentést küldött Tokióba. A jelentés igy szól:

»Második hadseregünk szeptember harmadikán reggel öt órakor megkezdte a támadást a Liaojangtól délre levő ellenséges hadállások ellen. Az orosz tüzelés egy pillanatra sem gyengült. A mi tüzérségünk hadszerei fogytán volt s minthogy nem volt rá kilátásunk, hogy kiegészitsük, sokkal jobbnak láttam a szuronnyal való támadást, semhogy embereimet az ellenség szakadatlan ágyutüzének kitegyem. Ennek következtében egy hadosztály reggel hat órakor ostrom támadást intézett a jantaitai erődök ellen, ahol az oroszok tüzelése még sem volt olyan erős. Bal hadoszlopunk, amely az ellenség erős ágyutüzelése miatt eddig hasztalanul keresett alkalmat a támadásra, a jobb hadoszlophoz csatlakozott. Az előrenyomulásnál jobbhadoszlopunknak és balhadoszlopunk egy részének az ellenséges puskaés ágyutüzelés zónáján kellett keresztül mennie s a mikor már az erődökhöz közelebb jutott, ujabb akadályokba ütközött, a melyeket el kellett háritania, mialatt a katonák saját halottaik és sebesültjeik halmain át előre tudtak jutni. Este 7 óra 50 perczkor sikerült a 20. gyalogezrednek egy erődöt ostrommal bevenni, miközben ennek az ezrednek egy zászlóalja egy nyugaton levő erőd ellen nyomult előre. A baloldalon levő csapatok rendkivül szivós ellentállással találkoztak és kétszáz méternyire czéljuk előtt egy ideig meg kellett állapodniok, mielőtt az éjjel o'talma alatt ujabban előre tudtak nyomulni az erődök ellen, a melyeket elfoglaltak. A középső hadoszlop, a mely két erődöt ostrommal bevett, tovább is ki volt téve a leghevesebb tüzelésnek s így kénytelen volt ujra előrenyomulni s éjjel tíz óra után ostrommal bevette a város déli kapuját, a melynek környékén táborozott reggelig.«

Pétervár, szept. 15.

Kuropatkin tábornoknak a czárhoz intézett jelentése igy számol be Liaojang kiüritéséről:

»Mivel csapataink a Singvantun falu mellett levő állásokat foglalták el, melyekre az elvonuló hadsereg jobbszárnya támaszkodott és a 2-ika és 3-ika között való éjjel kénytelenek voltak állásaikat elhagyni, elhatároztam, hogy visszavonulok Mukdenbe és ezt 7-ig meg is tettem. Liaojang kiüritése 3-ikán kezdődött és 4-én reggel végződött. Csapataink minden készletét teljesen elhordták, csak a raktárakban levő készleteket nem lehetett elszállitani és mintegy nyolcz napra való készletet semmisitettek meg. A csapatok teljes rendben vonultak vissza. Az ellenség megkezdett üldözését sikerült megakadályozni. Szeptember 3-án és 4-én intézkedés történt a hadseregnek kelet felől való megkerülése ellen. Az ellenség dél felől nem követett bennünket erélyesen, kelet felől azonban Kuroki csapatai támadásba mentek át. Csapatainknak, a melyek a Taliengu falunál levő állásokban voltak, szeptember 5-ikén éjjel heves küzdelmet kellett kiállaniok. Állásainkat megtartottuk, de egy ezred vesztesége, a mely a legkeményebb harczot vivta, mintegy 500 főt tett. Szeptember 5-ikén este elháritottuk az arczel és a balszárny felől jövő egyidejü támadás veszedelmét. A tüzérség és a vonatcsapatok rendkivül nehéz előrehaladásával a csapatok Mukdenbe vonultak vissza és szeptember 7-ikén, be volt fejezve a visszavonulás, a melyet erős hátvéd és lovasság fedezett. Augusztus 30-ika óta az ellenség egy ütközetben sem szerzett zászlót. Az utászcsapatok, a melyek az összes ütközetek közben önmegtagadással végezték munkájukat, kiváló szolgálatokat tettek az átvonuló csapatoknak, a a visszavonuláskor utakat keresve, hidakat verve és a vonatcsapatokat támogatva.«

A hatalmak.

London, szept. 15.

A japánok most a legnagyobb figyelemben részesitik azokat a jelentéseket, amelyek szerint Angliában megváltozott a vélemény a háborut kimenetelét illetőleg. Tokióban tegnap azt beszélték, hogy most történik először, hogy Angliában kétség támadt a háborut kimeneteléről. A Standardnak azt táviratozzák, hogy Tokióban már most egészen nyiltan megvallják, hogy a liaojangi győzelem nem volt tökéletes, bármily fényesen viselkedtek is a japán katonák. Tokióban azt hiszik, hogy az angoloknak ezt a vélemény-változását arra kell visszavezetni, hogy kezdetben nagyon kicsinyelték az orosz katonák harczképességét. Azt is mondják, hogy ezt a nézetváltozást az angol harczteri tudósitók idézték elő, a kiknek a japán hadvezérek nem engedik meg, hogy a hadseregeknél tartózkodjanak. Ez az oka annak, hogy a harczteri tudositók most azt hirdetik, hogy a japán azsiai barbár nép, a mely nem tudja palástolni idegen-gyülöletét.

London, szept. 15.

A Morning Post arról értesül Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy a kinai kormány rendkivüli küldöttséget nevezett ki, hogy bocsátkozzék tárgyalásba Japánnal és Oroszországgal azirání hogy Mandzsuria visszaadassék Kinának.

A balti flotta.

Pétervár, szept. 15.

Megerősitik azt a hirt, hogy a Keleti-Ázsiába menő keleti hajóhad egyidegi Libaóban tartózkodik.

Szuronyharcz.

A Ruszkija Vjedomoszti a voronesi ezred egyik tisztjének levelét közli, melyben egy szuronyrohamot ir le, amelyben zászlóalja julius 31-én a Csuilapudze-szorosban résztvett. A levélnek erre vonatkozó része a következőképpen hangzik:

»Három sortüzet hallottunk. Jelentőségüket nem tudjuk megitélni. Röviddel utána zászlójelet adnak balszárnyunkról. A zászlóalj feszült várakozásban van. Megint uj zászlójelzés, utána trombitajel. Rohamot fujnak. Néhány pillanat alatt a zászlóalj felemelkedik és futólépésben halad előre. Hegynek rohanunk felfelé. Halljuk a golyók fütyülését és ez a sajátságos zaj mindinkább erősödik. A mi oldalunkon minden néma, csak a futólépések dobogása hallatszik. Egyszerre kiáltást hallunk: a második század egyik őrsvezetője arczczal a földrebukik. O az első áldozat. Mind magasabbra és magasabbra haladunk és valamennyien, tisztek és legények nagy faradságot érzünk. Röviddel a hegy plateaujának elérése előtt megállunk, hogy néhány másodperczre kipihenjük magunkat. Azután ismét vezényszavak harsognak és tovább rohanunk. Fölérünk a plateaura és harmincz-negyven lépésnyire magunk előtt látjuk az ellenséget. Rettenetes puskatüz fogad bennünket, mely 5—10 másodperczre megakasztja előnyomulásunkat. Egy percz mulva azonban már a zászlóalj mint egy ember rohan előre. A hurrá-kiáltásokba belevegyül a sebesültek sóhajtozása, jajgatása. Bent vagyunk az ellenség állásainak közepette. Lehetetlen leirni az ilyen szuronyharcz borzalmait. Itt egy japáni tiszt kétségbeesetten védekezik kardjával. A szurony behatol testébe, vérsugár szökik elő és ő élettelenül bukik a földre. Köröskörül vérfagyasztó jajkiáltások. A patakokban folyó vérrel, a sebesültek kinjaival azonban senki sem törődik. A meglepett japánok egy része futásban keres menedéket és elbukva, majd ismét feleme kedve menekül lefelé a hegyről. A futás azonban nem hoz rájuk szabadulást. Mi utolérjük a kifáradt ellenséget és valóságos örülettel vetjük rá magunkat. A szuronyok, a melyeket valóságos állati dühvel tasztitnak előre katonáink, mélyen hatolnak az üldözöttek testébe. Hallani lehet, amint a koponyák összezuzódnak a puskatusok ütései alatt. Gyakran meg a halottakba is belebökik a szuronyokat, szinte gépiesen döfnek, ütnek jobbra-balra, minden meggondolás, tervszerüség nélkül. A szuronyok a testben meggörbülnek. Egy-egy katona kétségbeesett erőfeszitéseket tesz, hogy szuronyát áldozatának testéből kihuzza. Némelyik benne is hagyja fegyverét ellenfelének testében és a legközelebb levő elesett fegyverét felragadva, azzal rohan tovább. A holttestek mind jobban szaporodnak. Már azt hiszszük, hogy győztünk és kipihenhetjük magunkat. Egyszerre azonban valami uj, meglepetésszerü dolgot tapasztalunk. Valóságos zápor hull reánk, vegyesen kartácsok, gránátok és golyók. Mindenki azt hiszi, hogy a következő pillanatban meg kell halnia. A sorok ritkulnak, hol itt, hol ott csap le egy ellenséges gránát és felrobbanva óriási pusztitásokat visz véghez sorainkban. Itt egy tiszt esik el hangtalanul; fejét szakitotta le a gyilkos golyó, ott egy ember, akit kartácsgolyó ért, kinjában magasra ugrik és állati üvöltéssel rogy össze. A haldoklók és sebesültek fájdalomkiáltásait már nem lehet hallani, a fegyverropogás és csatakiáltások erősen tudharsogják. A hova csak a szem tekint, mindenütt csak vér, halál és borzalom. Fájdalom, végre kiderült, hogy a harcz egyentőtlen volt. A zászlóalj mindjobban összeolvad. A megmaradottak tompa kétségbeeséssel, végletekig kifáradva kezdik meg a visszavonulást. Az ellenség shrapneleivel és gránátjaival üldöz bennünket. Visszavonulás közben látjuk békésen egymás mellett heverni barát és ellenség holttestét. Csak fekvésük árulja el, hogy itt valami rettenetesnek kellett történnie. Nincs időnk, hogy nézzük őket. Az ellenség és kiséretében a halál most a mi nyomunkban van.«

Legujabb.

Pétervár, szept. 15.

Alexejew tengernagy táviratozza a czárnak tegnapról: Stössel tábornoktól a következő táviratokat kaptam. Augusztus 31. Kinnak jelentése szerint a japánok megerősitették a Sanson hegyet és aknákat helyeztek el a hegy előtt. Erős erődítményeket epitenek Port-Artur mellett és éjjel uj üteget helyeznek el. Proklamacziókban megadásra hivják fel csapatainkat. *Stössel* tábornok ebben annak a jelelt látja, hogy az ellenség tudatában van akcziója balsikerének. A ellenség a vár nyugati frontján erősbitéseket kap és folytatja az erőd, a helváros és a kiköto bombázását. Este és éjjel vagy 250 gránatot lőtt a városra. A hajóraj állandóan a szemhatáron tartózkodik.

Nagasaki, szept. 15.

Egy angol vitorlás hajó valószinüleg a Lucia, Port-Artur mellett aknába ütközött. A hajó legénységéből csak egy embert mentettek meg. Azt tartják, hogy a hajó át akarta törni a blokádot.

Budapest, szeptember 15.

A pénzügyminiszter Bécsben. Lukács László pénzügyminiszter, mint Bécsből táviratozzák, szerdán este odaérkezett.

Justh Gyula ünnepése. Justh Gyula, Makó város képviselője 10000 koronás alapitványt tett annak az emlékére, hogy huszadik éve képviseli Makó varost az országgyülésen. A nagylelkü alapitványért, melylyel ipari, kereskedelmi vagy gazdasági pályán levő ifjut segélyez a város tanácsa, mint az alapitvány kezelője — a város képviselete egy izben már kifejezte háláját és köszönetét, tegnap pedig, hogy Justh Gyula a vármegye közigazgatási bizottságának ülésére Makóra érkezett, a város képviselete élszóval is kifejezést adott ennek.

Az ünnepelt képviselőt délelőtt tizenegy órakor öt tagu küldöttség hivta meg a városház széktermébe, hol dr. Návay Lajos alispán s a képviselet tagjai várakoztak reá.

Dörgő éljenzés fogadta a képviselőt, a ki előtt Farkas József polgármester szép beszédben adott kifejezést a város polgárai által érzett hálának, kifejezést adva annak, hogy ez a nemestelkü alapitvány még inkább megerősitette azt a kapcsot, a mely Justh Gyulát és Makó város közönséget eddig is összefüzte.

Justh Gyula meghatottan válaszolt a köszönő beszédre. Szivesen áldozza Makó városért mindenét, mert tudja, hogy a mérleg ugy is az lesz, hogy ő marad adós. Nem azért, mert képviselője a városnak. Ez politika, annak pedig semmi helye itt. Annyiszor tapasztalta a város polgárainak nagyrabecsülését, hogy egyebet ne emlitsen, diszpolgára is a városnak, hogy ezt meghálálni nem tudja. Ezt a hálát akarja bemutatni alapitványa is, amelylyel három czélt tüzött ki maga elé. Magyarországon a tudományos pálya tul van terhelve, annyira, hogy az állam a hivatalért hozzá fordulókat nem képes kielégiteni. Azért tett ipari, gazdasági, vagy kereskedelmi pályára menőknek alapitványt, hogy ezekre a pályákra felhivja a figyelmet, mert Magyarországot ujjá kell teremteni s ezt csak közgazdasági uton lehet megtenni. Ezt a gondolkozását akarta először is megörökiteni az alapitványnyal. Hogy ki élvezze az ő alapitványának kamatait, azt a város elöljáróira bizza, ő nem avatkozik bele, csak azt kötötte ki, hogy az illető arra érdemes legyen. Felekezetek szerint különbséget tenni nem szabad, ezt akarta bizonyitani az alapitványnyal másodsorban. Végül hivatkozik arra a magasztos czélra, amelyet a nemzetiségekkel körülvett magyarság fölényének megtartása s az ország fentartása érdekében el kell érnie. Villongással, zsörtölődésekkel semmire sem megyünk. Müveltségben, tudásban kell elől járnunk s ezzel győzni le ellenségeinket. Ezt a czélt szolgálja harmadsorban az ő alapitványa s öröme, büszkesége az lesz, ha ez a czél, amelyért minden magyarnak dolgozni kell, el lesz érve. Végezetül köszönetet mondott a képviselőtnek az őt ért kitüntető megtiszteltetésért s Makó városára és polgáraira isten áldását kérve végezte be beszédét.

A képviselőtestület zajos éljenzéssel fogadta a tartalmas, szép beszédet s ezzel az ünnepély véget ért.

A barsi főispán. Egy estilap szerint Barsvármegyében a közel jövőben főispánváltozás lesz, a mennyiben Kazy József császári és királyi kamarás a főispáni állásról lemond. Értesülése szerint helyébe Gajáry Gézát, a váczi kerület szabadelvü párti képviselőjét nevezi ki a kormány főispánnak.

Az **Uj Párt Ujvidéken.** Ujvidékről táviratozzák, hogy báró Bánffy Dezső dr Kohn Károly házának udvarán mintegy 200 főnyi választó közönség előtt a programmját ismertette és felszólitotta őket a megalakulásra. Az Uj Párt elnökének dr Szabó Lajos ügyvédet, alelnöknek dr Kohn Károlyt választják meg.

Below főkonzul a királynál. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma délben egy órakor bucsukihallgatáson fogadta Below Schlaitau Pál német főkonzult, a kit kormánya Budapestről hazarendelt.

Hódossy beszámolója. *Hódossy* Imre a kiszebeni kerület országgyülési képviselője választói előtt vasárnap, e hó huszonötödikén beszámoló beszédet mond. Hódossyt kerületébe a szabadelvü párt több tagja el fogja kiserni. Hódossy hosszan fog nyilatkozni az általános politikai helyzetről, valamint arról is, hogy miért nem követte egykori vezérét, Apponyit.

A külföld eseményei.

(Ferdinánd audienczája. — Vilmos császár és a czár találkozása. — A szabadgondolkodók kongresszusa. — Loubet nyugalomra vágyik.)

A szófiai politikai körökben Ferdinánd fejedelem bécsi fogadása a legnagyobb megelégedést keltette.

A Vecsera Posta kifejti: Bulgária azt a tiszteletet, amelyben a fejedelem részesül, magára vonatkoztathatja. Ezért azonban az egész országnak őszinte köszönettel kell

---

— De hiszen akkor én is kivül rekedek! — nevetett fel Avarffy.

— Az lévén bennem a szándék! — mondá Csontos fagyos nyugalommal.

— Csak nem akar kitküldeni az utczára?

— Bélyegzett egyénnel nem közlekedvén.

Avarffyban elhült a vér.

— Hallja Csontos, nem vagyok tréfás kedvemben. Vártam már a kivágott czipőmet, miért nem küldte haza?

— A czipő kész lévén, de előbb az árát szeretném látni. Benne tetszik lenni az „Adósok lapjában."

— Már hogy én?

— Igenis, az ur!

Előkerült az ujság s bizony ebben ki volt irva, hogy Avarffy Gyula „konok adós, „megrögzött nemfizető."

Lesujtó volt ez nagyon, de Avarffy mégis örömittasan kiáltott fel:

— Hál' istennek! Meg van végre a gazember!

Óda volt nyomtatva a neve mellé a lakása is: „Nagykorona-utcza 21."

Tiz perez mulva bekopogtatott az ajtón, melyre különben kiszegezték a névjegyet is: „Avarffy Gyula."

— Szabad! — hallatszott és Avarffy egy 23—24 éves fiatalembert talált a szobában.

„Nyugalom, hidegvér!" Intette magát s aztán megállt az ajtónál, nyugodtan és ünnepélyesen.

— Én — — Avarffy — — Gyula — — vagyok! szólt aztán emelt hangon és kihivó arczczal.

— Én is! válaszolt a fiatalember, kinek kérdőjellé vált az arcza.

— Éppen ez a hiba! — folytatta az I-sö számu Avarffy.

— Hogyan, kérem?

— Hát ugy, hogy husz esztendő óta irok e név alatt és mindekkoráig sértetlenül fentartottam a becsületet. Az ur pedig egy fél év alatt tökéletesen tönkretette.

— De uram!

— Ne szakitson félbe! Elég feladat volt az nekem, e husz év alatt a saját magam zavarait rendben tartani. Semmi szükségem nem volt rá, hogy az ur most segitségemre jöjjön ennek a névnek kompromittálásában.

— Hát hol kompromittáltam én az ur nevét?

— Hol? És még kérdezni meri? Hát a többek közt ez mi?

És elébe tartotta az Adósok Lapját.

A fiatal ember előbb elsápadt, majd visszanyerte hidegvérét s igy szólt:

— Ez egy közönséges csalás. De ha nem lenne is az, önnek nincsen joga, hogy lakásomba be merjen hatolni s itt nekem leczkét tartson. Tessék távozni, vagy rendőrért küldök!

— No várj nyomorult, majd adok én neked! kiáltott Avarffy és elrohant.

Ment egyenesen a szerkesztőségbe és irt egy lázos hangu nyilatkozatot. Leirta abban az összes eseteket, ugy a hogy történtek. A félévig tartó üldöztetés, a rejtelyes lappangás, a felfedeztetés. A végén pedig ott állt: „És mindezek után én ezt a kitolonczolni való szélhámost, aki másnak a becsületes nevével igy visszaél, a nagy közönség itélőszéke elé állitom."

*

Párbaj lett a vége? Kérdezte a hallgatóság, melynek Avarffy e történetet elmondta.

— Dehogy párbaj! — Sajtóper.

— Es?

— Röviden végződött.

— Jól elverték rajta a port?

— Engem itéltek el 300 forintra.

— De hiszen mindenben igazad volt!

— Csak egyben nem. Mikor az ellenfelemtől kérdezte a biró, hogy mi az igazi neve, igy szólt:

— Az ellenfelem husz év óta ir az Avarffy néven. En azonban 24 év előtt születtem ezen a néven. Négy évvel régibb jogom van tehát hozzá legalább is. Itt van a keresztlevelem, tessék meggyőződni.

Azután az én kihallgatásomra került a sor.

— Mi a neve? — kérdé tőlem hivatalosan az elnök.

(— És én, Avarffy Gyula, ki 20 év óta irok tisztességgel e szép néven, lesütött szemmel rebegtem az igazi nevemet:)

— Rehák Mátyás!

És ezért volt kénytelen az esküdtszék annak a világcsalónak adni igazat!

Az asszony hatalom.

— REGÉNY. — 27

Irta: GUSTAF AFGEIJERSTAM

Milyen jól emlékszem ezekre a semmitmondó, mindennapi szavakra. Mintha most is hallanám, mintha most is megszállna az a vegyes érzelem, amelyet bennem keltettek. Mint hamis hang vágott bele az emlékeimbe, ennek az eseményteljes napnak a hangulatába.

Bohrn Károly eközben megismételte ajánlatát és én örültem, hogy nem kell Margóval egyedül üldögélnem. Jobban féltem a kis lány szemétől, mint a barátométól.

Igy ültünk a „Lilla Rydberg" egyik ablakasztalánál, ahogy akkor a földszinti szük helyiséget hitták a maga zöld bútoraival, kicsi asztalaival és a szines gázvilágitásu cseppkőbarlangjával. Itt ültünk lebocsátott függönyök mögött, mert a nap már lenyugodott. És amig mullott az ebéd ideje, egészen különös volt éreznem, hogy a tavasz első érzésének utóhatása s azok a kedélyváltozások amelyeken átmentem, mint engednek lassan az éves és a bor hatásának.

— Öreg ember vagyok — gondoltam — és a piheneshez értem. Most semmi sem zavarhat ujból.

Akkor Bohrn Károly feltekintett a tányérról és olyan arczkifejezéssel, amelyet, a mennyire csak lehetséges, elfogulatlannak igyekezett mutatni, azt kérdezte:

— Miről beszéltél ma Elizzel? Nem volt semmi különösebb?

Semmi, — feleltem. És ugyanabban a pillanatban az a gondolat ötlött elém, hogy nem voltam őszinte hozzá, a barátomhoz, a nélkül, hogy a lelkiismeretem szemrehányást tett volna ezért.

— Olyan dolgokról beszéltünk, amit már régen tudtunk.

Bohrn Károly hallgatott kis ideig és én láthattam az arczán, hogy röstel további kérdést feladni. Végül mégis azt mondotta:

— Nem beszélt Eliz rólam?

— Rólad? kiáltottam.

És amellett arra a kedélyhullámzásra kellett gondolnom, amelyet Elizben vettem észre, amikor felkeresett lakásomon. És aztán a hálájára.

— Tulajdonképpen magam sem hittem, hogy Eliz megtette volna, — folytatta Károly. — Mert ez nem lenne ő. De tudom, hogy különben mindent elmond neked. És még magának az olyan asszonynak is közben bizonyára nagy szüksége van a bizalomra. Ez egyszer elég oka lett volna rá, — tette meg hozzá.

Szokatlanul őszinte hangon mondta ezt, a tekintete fátyolos, bensö kifejezést kapott, a melyet nála sohasem vártam volna. És amikor megrettenve kérdeztem, mi foglalkoztatja szemmelláthatóan oly erővel, csendesen szólott:

— Szivesen elmondom neked. Mert te szeretsz minket. Másnak bizonyára el nem mondanám.

Elhallgatott, aztán más tárgyra terelte hirtelen a beszédet. Csak később, amikor a homályos barlang kerevetén kényelmesen ültünk, kezdte el ujból:

— Te már bizonyára sokat hallottál arról, amit rólam beszélnek, — mondotta Bohrn. — Azt mondják, Eliz nagyon is jó a számomra. Megengedem. Nem vagyok minden részében az a férj, akinek lennem kellene. Olyan ember vagyok, mint ezernyi más és legénykori szokásaimat megtartottam, mint ezernyi más. Mért beszélnek többet rólam, mint erről, vagy arról az urról, azt nem tudom. Talán kevésbé jól értem a tettetés müvészetét. De ha azt hiszed, hogy ezt nem veszem a szivemre, tévedsz. Nem akarom védeni magam, de talán megmagyarázhatom, milyen a kedvem és hogy történt meg velem ez az egész.

Ifjuságomat abban az időben éltem át, a mikor épp olyan lehetetlennek tartották, hogy egy fiatal ember asszony nélkül legyen, mint hogy a hal viz nélkül tudjon uszni. Ezt a véleményt azzal a levegővel szittam magamba, amelyet mindenki belélegzett. Barátaim axiomának vették és egyike volt a legismertebb igazságoknak, amelynek csak az az egy hibája volt, hogy el kellett hallgatnia. Asszonyok és gyermekek előtt mindig. Még a generis masculini gyerekei előtt is, — amig érett korukat el nem érték. És akkor épp abban az időben, amikor a szenvedély a lélek és a test mámorának legnagyobb fokát érte el, egyszerre levesznik a szeméről a hályogot és rájön, hogy azokból az erényekből, amelyekre öt mint gyermeket tanitották, alig egyet is követelnek meg valóban tőle, mint hatal embertől. Örülve, hogy megszabadul a saját vére ellen vivott hallatlan küzdelemtől, azokon az utakon keres szabadulást, ahol a bün rakja a leszket. Eleinte olyan nagy a tisztán fizikai megkönnyebbülés, hogy csak a szabadulást érzi. Később eljön az idő, amikor érni kezd és elkivánkozik ebből a borzalomból. Igy épit otthont egy napon és ujongva kezdi meg azt az uj életet, amely ettől megszabaditja. Évekig boldogan él, mert szeret, azt hiszi soha sem kell visszagondolnia a multra. De éppen az a rettenetes, hogy senki sem szabadul a multjától. Amit egyszer tettünk, az a mi poklunk, amely egy időre elszunnyadhat, de a mely mindig ujból fellángol. És csak kevesen vannak, akiknek van hozzá elég erejük és elhatározásuk, hogy uralkodjanak az ösztönükön. De az remteljes felfedezés, ha mint felnőtt embert látom, hogy önmagam is, mások is megesaltak engem! A férfi szeméről ujra leesik a hályog és fel tudja fogni, hogy nem biztos rév a házasság, amelyben minden küzdelem nélkül meg lehet pihenni. Kora ifjuságától fogva legbensőbb lényét szétforgácsolták, mert megszokta, hogy testét a lelke nélkül adják oda. És a nagy város lázas forrásságában, a munka idegölő küzdelmében, a nagyravágyás, a minden élvezet forgatagában az ösztönök ujra felébrednek és olyan szerencsétlenné, olyan megtépetté teszik — amilyen most én vagyok.

Elhallgatott egy pillanatra, mintha utána gondolkozott volna.

— Praktikus ember vagyok — folytatta — és általában nem törödöm a teóriákkal. De előtt már egyszernél többször tépelődtem. Ha nem szeretném ugy Elizt, mint szeretem, kevesebbet szenvednék.

Nem tulozok, ha azt állitom, hogy ennél a gyónásnál szinte tüz lángolt a szememből. Előttem mindez egészen uj volt a két házastárs életéből és a megismerése agyonzuzott.

(Folytatása következik.)

adóznia Magyarország-Ausztria uralkodójának.

A kormány lapja, a Novi Vjek azt irja: Ferdinánd fejedelem fogadása kell, hogy minden bolgár szivét őszinte örömmel és megelégedéssel töltse el. A fogadás azt a reménységet kelti, hogy az egész világtól tisztelt uralkodó meggyőződött arról, hogy Bulgária Ferdinánd fejedelem kormánya alatt csak a béke és haladás eleme.

*

A Krakóban megjelenő Császár pétervári értesülése szerint a czár legközelebb Skiernieviczébe utazik, a hol Vilmos császárral találkozni fog.

Eredetileg a magyar király utazása is tervbe volt véve, de ezt a tervet elejtették, mert a király nagy kora miatt többé nem vetheti magát alá ilyen nagy utazás fáradalmainak.

A Császár még megjegyzi, hogy a két császár találkozásának igen nagy politikai fontossága lesz.

*

Az egész világ szabadgondolkodói nagygyülésre ülnek össze Rómában, e hó 20-án, 21-én és 22-én. A kongresszus szinhelye három lépésnyire az óriási misztikus Szent Péter-templomtól, a római egyetem nagy Aulája, a hol az egész világ legkiválóbb tudósai, gondolkodói állapitják meg: mekkorát haladt ismét az emberiség a világosság, a tudás utján.

A „Szabadgondolkodók Egyesülete" 1880-ban alakult, a brüsszeli kongresszuson, a melyet Buchner Lajos, a hires német tudós hivott össze. Ezen az első nagygyülésen megjelentek a tudomány kiváló képviselői között: Spencer Herbert, Liebknecht Wilhelm, a szocziáldemokráczia egyik legelső teoretikusa, Moleschott Jakab, a turini egyetem tanára, a hires biológus és még sokan. A mostani római kongresszus a tizedik lesz.

Részvételüket bejelentették: Berthelot, a nagy franczia vegyész, a franczia tudományos akadémia élethosszíglan választott titkára, Haeckel Darvin és Spencer tanainak kiépitője és folytatója, a jénai egyetem tanára, Olaszországból Lombrozo, Oroszországból Novikov, Svédországból Salmeron, a ki annak idején a spanyol köztársaság elnöke volt, stb. Hogy a szabadgondolkodók éppen Rómában tartják a nagygyülésüket, az nem puszta véletlen.

A kongresszus programmja ez:
A vallásos dogma és a tudomány;
az állam és egyház viszonya egymáshoz;
a szabadgondolkodás propagandája.

*

La Begude de Mazenczből sürgönyözik: Loubet elnök fogadta a kerület mairejét s kijelentette előtte, hogy teljes odaadással a haza szolgálatának szenteli magát és reméli, hogy tizenhat hónap multa a nyugalomnak szentelheti magát, a melyre azt hiszi, hogy számot tarthat.

*

Pekingből jelentik, hogy Kinának sürgős szüksége van pénzre a hadseregbeli ujitások létesitésére. Ennek alapja az, hogy kielégitő haderő felett akarnak rendelkezni, hogy Mandzsuországot kellő számu megszálló csapatokkal láthassák el és ezt a területet megvédelmezhessék, ha Japán visszaadja Kinának és hogy azt kivánják, hogy ellenállhassanak a Kina felosztására vonatkozó tervnek, melyet esetleg a háboru befejezése után terjeszthetnének elő s a melytől Kina nagyon fél.

Ujságirók kongresszusa.

— Ötödik nap. —

Bécs, szept. 15.

A nemzetközi sajtókongresszus a jövő gyülés helyéül Liegét (Belgium) választotta.

A délelőtti ülésen Kummer cseh kiküldött a cseh ujságiró-egyesület, a bécsi sajtóklub és a lembergi lengyel ujságirók egyesülete, továbbá a bécsi lengyel irócgyesület, valamint a külföldi sajtó szindikátusa nevében inditványt tett, melyben felkéri a kongresszus elnökségét, hogy a jövő kongresszus elé terjeszszen elaborátumot, hogy nemzetközi egyezmény alapján nagyjanak fel a postaszállitás joga megvonásának, továbbá külföldi ujságirók kiutasitásának gyakorlatától.

Az inditvány megokolása után Penisek császári tanácsos, mint a belföldi sajtó szindikátusának kiküldötte üdvözli a kongresszust azért, hogy eredeti álláspontjától eltérve, az inditvány tárgyalását megengedte, mert annak a sajtónak a nemzetközi kongresszusa, amely nap-nap után kénytelen politikai kérdésekkel foglalkozni, nem zárkózhatik el az egész sajtót érdeklő ügyek tárgyalása elől még akkor sem, ha kellemetlen politikai szinezettel birnak.

Kummer erre megjegyzi, hogy Penisek ama megállapodás ellenére szólalt fel, amely szerint politikai kérdéseket a kongresszuson egyáltalán nem fognak szóba hozni.

Singer elnök kijelenti, hogy Kummer nyilatkozatával ez az ügy el van intézve.

Sourgeon alelnök angol nyelven megfogalmazott közleményt olvas fel «A *személyes tényezőről* a *hirlapirásban*», melyet tetszéssel fogadnak.

A napirend elintézése után a kongresszus igazgatósága Singer elnöknek és Schweitzer kongresszusi tagnak (Berlin) pompás virágtartót nyujtatott át. Schweitzer beszédet mondott, melyben köszönetet szavazott az elnöknek önfeláldozó munkájáért és biztositotta a kongresszus tagjainak szeretetéről és tiszteletéről.

Taunay főtitkár csatlakozott az előtte szólóhoz ama kivánsággal, hogy Singer elnök még számos évig maradjon meg a kongresszus elnökének. Általános viharos tetszés közben választották meg ismét Singert elnökké. Majd Rotiers (Brüsszel) mondott köszönetet Taunay főtitkárnak gondosságáért és ügybuzgóságáért. (Élénk tetszés). Heinzmann Savino alelnök hosszabb beszédben tekint vissza a kongresszus tevékenységére és köszönetet mond beszéde végén Ferencz József ő felségének, kit minden ujságiró egyformán tiszttel. A kongresszus tagjai felállitak és egyhangulag élltették erre az uralkodót.

Végül az alelnök mondott köszönetet Rainer főherczegnek, a miniszterelnöknek és a miniszereknek, mindazoknak, kik a kongresszus munkáját elősegitették, továbbá Bécs város polgármesterének a vendégszerető fogadásért.

Orosz csataképek.

— Mozgósitás. —

Szent-Pétervár, szept. 15.

Lenyugvóban van a nap a kis orosz falu felett, s már üres az egész helység. Egy élő lelket nem lehet látni az utczán. Mindenütt csönd van. Csak a házak piszkos udvarán találkozunk egyes csoportokkal. Olyanokkal, akiket még nem hivtak be katonának.

Minden arczon a félelem jele tükröződik vissza, mert azt hallották, hogy itt a mozgósitás, katonának kell menni. Tanakodnak, beszélgetnek s bizony egy-egy asszony nyakába borul urának, valamint a kis gyerekek belecsimpaszkodnak édesapjuk lábába — ugy sirnak.

— Mi lesz velünk, ha elmész? Ki gondoskodik rólunk? Mit eszünk?

Egyszerre csak erős dobbantó lépések hallatszanak az utczán.

— Szent Isten — mi az! kiáltják fel az emberek.

Egy csomó rendőrségi embert látnak, a kik a hónuk alatt levő nagy csomagból piros czédulákat ragasztanak ki minden utczasarokra. Ezenkivül bedobálják a kapualjba az ott meghuzódó embereknek. Azután eltünnek. Mint a villám terjed el a faluban a vészes hir: mozgósitás. Kétségbeesett emberek szaladgálnak most az utczákon, olvassák a hirdetményt, azután összebujnak, tanácskoznak. Mi lesz most! Mit hoz a jövő!

— Ki gondozza a házamat, ki gondoskodik öreg, tehetetlen szüleimről? Most menjek el a legnagyobb munkaidő közben! Nem, én nem megyek!

— Hallgass! Nem tehetsz másként!

— Mi hasznunk van nekünk e háboruból? Ki bántott minket, hogy most nekünk itt kell hagyni mindenünket, és vérünket kell ontani?!

Igy beszélnek az emberek. Nem burkoltan, hanem egész nyiltan, s nem leplezik azt sem, hogy ők nem hajlandók életüket feláldozni akkor, mikor nekik nem vétett senki.

Egy másik pedig igy siránkozik:

— Az egyetlen, szép lovamat is elvették, négy éves volt, és oly erős és oly szeiid!

És a tagbaszakadt erős ember, aki minden nagyobb érzékenység nélkül válik meg a családjától, sirásra fakad, a mikor az ő saját nevelésü lovát elveszik tőle.

Másnap azonban csend van mindenütt. A községháza, ahol jelentkezni kell a bevonuloknak, tömve van emberekkel. Mindnyájan eljöttek, asszonyaikkal, szeretőikkel együtt. Megkezdődik a kiöltöztetés. Mindnyájan örömmel huzzák fel a ruhát, s büszkelkednek bennük. Azonban hamarosan elmulik a kedvük, mikor a kirendelt katonai parancsnok csoportokba állitja őket, kiosztja a fegyvereket s átadja őket az egyes katonai altisztnek. Ezek aztán csoportonkint viszik ki a vasutra. Az utczán siránkozó asszonyokat, gyerekeket látunk, a kik mindmind áthatva a viszontnemlátás tudatában kétségbeesetten tartózkodnak kedveseik mellett. Mit használ azonban mindez. A vonatra kell szállni és indulni kell oda, ahonnan sohasem lesz visszatérés. Ez nem megy azonban simán. Most már erőszakoskodnak az asszonyok, gyerekek és a leányok. Mind megakarják akadályozni azt, hogy a vonat elinduljon és elvigye a kedvesét. Borzasztó dolgok mennek véghez. Egy asszony alá fekszik a vonat kerekei alá. Körösztül megy rajta — vége. A bevonultak közül csak egy csoportban egyszerre tizenhat ember maga elé forditotta a japánoknak szánt golyót. Főbelőte magát.

— Mit szenvedjek én hosszu ideig, mikor ugy is halál a vége! Inkább meghalok most. Legalább nem szenvedek sokáig. Egyre megy. Igy beszélnek s egy sóhajtás — s vége.

Sokan megszöknek a csoportból. A vezető aktiv katonák nem veszik azonban tréfára a dolgot. Utána lőnek a szökevényeknek s igy lövik őket agyon.

Ilyen eredménynyel jár a mozgósitás Oroszországban s ekkor még azt mondják az emberek, hogy a háboru az emberiség javára szolgál.

X.

EGYHÁZAK.

A magyar protestánsok Ujvidéken.

— Az irodalmi társaság közgyülése. —

A magyar protestáns irodalmi társaság közgyülésének mai folytatólagos üléséről a következőket jelentik Ujvidékről:

A mai nap isteni tisztelettel kezdődött. A társaság tagjai reggel 9 órakor gyülekeztek templomban, hol *Baksay* Sándor áldást kérő imája után *Pfondler* G. Adolf prédikált, *Baksay* Sándor püspök pedig ünnepi beszédet mondott. Beszédében különösen kiemelte, hogy Ujvidék azelőtt szinhelye volt a felekezeti és nemzetiségi surlódásoknak, de most béke honol s az ágyukból harangokat öntöttek. Isteni tisztelet után fiatal hölgyek gyüjtést rendeztek a Károlyi Gáspár-alap javára.

A református templomból fellobogózott házak, fehérruhás gyermekek sorfala között az ágostai hitvallásu evangelikus templomba vonult a diszes menet, hol a nagy közgyülést tartották meg. Itt Belohorszky Gábor ágostai hitvallásu evangélikus főesperes, mint az ujvidéki evangélikus gyülekezet lelkipásztora köszöntötte az elnökséget és az előkelő vendégeket. Beszédében rámutatott arra, hogy Ujvidéken a felekezeti villongások, melyek régente napirenden voltak, megszüntek, mert a magyarság érdeke ezt megkivánta. A küzdő felek belátták, hogy a nemzeti érdekeket csak ugy mozdithatják elő hatháatósan, ha egymásközt békében megegyeznek és vállvetve dolgoznak *Molnár* H. az evangelikus református egyház részéről üdvözli a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság Ujvidékre gyült tágjait. Szivesen látja őket vendégül a számban szegény, de testvéri együttérzésben annál gazdagabb gyülekezetben.

Ezután *Hegedüs* Sándor v. b. t. t., a társaság világi elnöke emelkedett szólásra.

— Lelki öröm tölt el bennünket, mondá beszédében azok fölött, a miket itt tapasztalunk. Eljöttünk erre a vidékre, a hol annyi a nemzetiség és felekezet él együtt és itt találtuk a felekezeti béke és szeretetteljes együttérzés eszméjét. Mikor majd innen távozni fogunk, szerte vihetjük egész Magyarországon példáját annak, hogy kell élni szertartás és dogmák különfélesége daczára békés testvéri egyetértésben. Örömmel tölt el annak tapasztalata, hogy itt találjuk az eszményt az életben megvalósitva. Nagy terheket ró ránk az állam versenye a humanizmusban és a kulturában. Szükséges, hogy összetartsunk, mert egyetértés adja meg a versenyhez való erőt. A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság az evangéliumi szellemet akarja bevinni az életbe. Tudományunkat és intézményeinket oly magaslatra kell emelni, hogy minden igényt kielégitsenek és hozzásimuljanak az élethez. Mert csak az az egyház biztositja fennmaradását, amelyik igy cselekszik. Mi magyar protestánsok vallásunk nyelvével erősitjük a magyarságot. — Ezért ránk uj kötelességek várnak s ezért kell, hogy az állam segitsen bennünket. Ezért nem elégedhetünk meg azokkal az eszközökkel, melyek másokat kielégitenek. Nálunk nem lehet pápai hatalmi szavakra hivatkozni, nekünk a meggyőzés, a szeretet és fölvilágositás fegyvereivel kell küzdenünk. Ami fegyverünk a szeretet.

Szilassy Aladár a folyton terjedő ingyilkosságról beszél és erkölcsi nevelését követeli a gyermekeknek, hogy ez az átkos társadalmi kór kipusztuljon vagy legalább is csökkenjen.

A diszközgyülés délután egy órakor ért végett. A királyhoz tegnap intézett üdvözlő táviratára ma a következő válasz érkezett:

»Ő császári és királyi felsége a magyar protestáns irodalmi társaság ujvidéki közgyülésének táviratilag kifejezett hódolatát köszönettel a legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott. Legfelsőbb parancsra König.

Zsilinszky Mihály államtitkár a közgyülés után a középiskolai tanári testület és a szerb egyház papságát s más küldöttségeket fogadott. Déli 1 órakor az Erzsébet-szálló disztermében banket volt, melyen az első felköszöntőt Hegedüs Sándor mondotta a királyra. Ezután még számos felköszöntő hangzott el, mire a társaság kirándult Petervárادra és Kameniczára. Holnap Belgrádot, Ada Kalébt és Herkulesfürdőt látogatják meg.

Zsigmond Sándor utóda. A tiszántuli egyházkerület elnöksége a Zsigmond Sándor lemondása folytán megüresedett főjegyzői tisztségre ideiglenesen Sass Béla egyházkerületi egyházi aljegyzőt, a debreczeni theológia tanárát s az egyetemes konvent jegyzőjét nevezte ki. Sass Béla utóda az egyházkerület aljegyzői tisztében ideiglenesen Szele György lesz. Zsigmond Sándor az egyházkerületnek levéltárosa is volt; ebbeli tisztének teendőit egyelőre Erős Lajos theológiai tanár fogja végezni.

A beszterczebányai püspök installációja. Radnay Farkas püspök, ki a nyarat garamszentkereszti nyaralójában töltötte, mivel Rómában nem tartottak a nyári hónapokban consistoriumot, külön bréve utján volt kénytelen kérni praeconisiálását. A pápai brévék nemrégiben meg is érkeztek s most már ki is tüzte székfoglalásának idejét. Folyó hó 27-én érkezik székhelyére, Beszterczebányára, hol már megtették fogadtatására a kellő intézkedéseket és szeptember 29-én tartja meg ünnepélyes installációját, melyre nagyban készül az egész egyházmegye.

A szatmári evangélikus református egyházmegye és az 1848. XX. t.-cz. A szatmári evangélikus református egyházmegye ez évi közgyülését Fehérgyarmaton tartotta meg a lelkészek és a református egyház vezető férfiainak nagy érdeklődése mellett. A gyülés Biky Károly szatmári esperes és Luby Géza gondnok kettős elnöklete mellett folyt le. Főbb pontjai voltak: az egyházmegyének az 1848. XX. t.-cz.-kel szemben való állásfoglalása és a zsinati képviselők megválasztása. Biky Károly esperes, elnök inditványára a gyülés kimondotta, hogy az 1848. XX. t.-cz. végrehajtásának követelésétől egyelőre eláll, mintsem csonkán érvényesitsék azt. Zsinati képviselőkül Biky Károlyt, Luby Gézát és Kis Bertalant választották meg.

Zelenka püspök Nagyváradon. A nagyváradi evangélikus hiveknek nagy napja lesz e hónap huszadikán. Ekkor tartja meg gyülését Nagyváradon a tiszai evangélikus egyházkerület. A gyülésre az egyházi és világi férfiak nagy táborával 19-én este Nagyváradra érkezik Zelenka Pál az egyházkerület püspöke. Zelenka Pál a magyar protestantizmus egyik büszkesége, kiválóan hazafias főpap, a ki egyházkerületét erős kezekkel, tiszta nemzeti szellemben vezeti. A kiváló püspököt s az egyházkerület vezérferfiait Rimler Károly polgármester fogadja a vasutnál s Nagyvárad polgárainak nevében üdvözlő beszédet fog mondani. A kerületi közgyülés alkalmából ismerkedési est és bankett lesz a Fekete Sasban.

Zsidó istentiszteletek. A pesti izr. hitközség elöljárósága a (Jom Kippur) engesztelő napi ünnepi istentisztelet idejét a következőkép állapitotta meg: A dohány utczai templomban: Jom Kippur előestén, szeptember hó 18-án Kol Nidré d. u. háromnegyed 6 órakor. Reggeli ima és muszaf szeptember hó 19-én 7 órától fél kettőig. Fél 2—4 óráig szünet. Mincha 4 órakor. A rombach utczai zsinagógában: Jom Kippur előestén Kol Nidré d. u. háromnegyed 6 órakor. Reggeli ima d. e. 6 órától fél 11ig; I szünet fél 11től háromnegyed 12ig. Muszaf ima háromnegyed 12től 3 óráig; II. szünet 3 órától 4 óráig. Mincha kezdete 4 órakor. — A pót- és magánimaházakban: Jom Kippur előestén Kol Nidré d. u. háromnegyed 6 órakor. Reggeli ima d. e. fél 7 órától fél 11ig; I. szünet fél 11től háromnegyed 12ig. Muszaf ima háromnegyed 12től 3 óráig: II. szünet 3 órától 4 óráig. Mincha kezdete 4 órakor. — A t. templomlátogatókat figyelmezteti az előljáróság, hogy a templomba csakis belépti jegyek előmutatásával lehet belépni.

Ama t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése szeptember 15-én lejárt, kérjük, hogy a megrendelést megujtani szivesek legyenek, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Beszédek a tudományról.

— Az egyetem megnyitása. —

A szokásos ünnepség és pompa közepette nyitották meg ma a tudományegyetemet. Az elhangzott beszédekkel lapunk más helyén foglalkozunk.

Az ünnep az egyetemi templomban kezdődött, ahol dr. *Steinberger* Ferencz, a központi papnevelő intézet kormányzója mondott misét. A templomban ott voltak a rektor, prorektor, a dékánok, prodékánok, egyetemi tanári kar és az ifjuság nagy része.

Az istentisztelet után az egész gyülekezet az egyetem disztermébe vonult a megnyitásra. Ott volt dr. *Berzeviczy* Albert kultuszminiszter, *Szász* Károly és *Gopcsa* László osztálytanácsosokkal, továbbá *Láng* Lajos volt kereskedelmi miniszter, *Kanovics* Mór és *Várady* Árpád püspökök, *Krizsán* Mihály pápai kamarás, *Hauszmann* Alajos müegyetemi rektor, dr. *Hutyra* Ferencz, az állatorvosi főiskola rektora, *Hegedüs* Loránt és *Ciocán* János országos képviselők.

Az egyetem tanácsa tizenegy órakor foglalta el helyét a karzatokat megtöltő ifjuság lelkes éljenzése mellett.

A megnyitó ünnepen *Heinrich* Gusztáv lelépő rektor szólott elsőnek. Az elmult iskolaévről beszámolva, megemlékezett a tanári kar halottairól, majd a kitüntetett tanárokról, továbbá az egyetem ünnepségeiről. Felvetette azt az eszmét, hogy nem kellene-e az egyetemi évet októberben kezdeni, minthogy a tanárok nagy része amugy is a szeptemberi tudományos kongresszusokon van elfoglalva, a tanulók jórésze pedig katonáskodik és a felekezeti ünnepek szeptembert amugy is használhatatlanná teszik. Az ifjuságról szólva, panaszolja, hogy néhány fatóbolond és éretlen gyerkőcz fészkelődései miatt az összes egyetemi polgárokat ország-világ előtt iskolakerülőnek hiresztelik el. Mindebből csak annyi igaz, hatezer erőtől duzzadó ifju közül egy-két tucat nem fér a bőrébe.

Az ifjuság óriási többsége komoly és higgadt gondolkozásu, panaszt csak az tehet ellenük, aki olyan viseletet kiván tőlük, mintha ötven-hatvan esztendősek lennének. A maga kormányzási éve után csak a legjobbat mondhatja az ifjuságról. Az ő szavára, ugymond, mindig hajtottak és tanácsait mindig megfogadták. Nem is volt az elmult évben semmiféle rendzavarás. Sajnos azonban, hogy más, jellembe vágó bünczselekmények miatt számos hallgatót kellett az egyetemről néhány félévre, sőt örökre is eltutasitani. Igy kell az egyetemnek tudományos feladatai mellett még a szellemi proletariátus eltávoltásával és a szélhámosság kiirtásával is foglalkozni. Kisebb volt a nemzetiségi ifjuság részéről fenyegető veszedelem, melyet nyugodt és jóakaró eszmecserével minden baj nélkül elháritott.

A tandijmentességről szólva, sajnálja, hogy el nem marad, a sok, már évek óta divatos megfontolatlan hirlapi meghurczolás; az országgyülés előtt a tanárok ellen emelt vádakat is rágalmaknak kell minősitenie. Sokat vár az uj tandijszabályzattól. Végül beszámolt még a lelépő rektor az ifjusági egyesületekről és köszönetet mondott az egyetemi tanácsnak hivatalbeli támogatásáért.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a rektor és a dékánok átadták hivatalnk jelvényeit utódaiknak, akik Demkó György dr. uj rektor vezetésével elfoglalták elődeik helyét.

Dr. Demkó György rektor terjedelmes székfoglaló beszédében köszönetet mondott megválasztásáért és elődjének elismert energikus és ügyes kormányzásáért. Beszédjében az emberi szabadságnak általában való fejtegetésével foglalkozik, majd a józan és a mérsékelt tudomány és tanitás szabadság körülirására tér át. Az ember szabadsága, ugymond, hogy öntudatos cselekedetében észszerű akarata, minden külső és belső kényszertől menten, sőt ennek ellenére is, saját belső elhatározásából indija cselekvésre. Az igazi szabadság szerinte az igazság megismerése és követése, azaz erényes gyakorlása. Az állami szuverén hatalom sem korlátlan, hanem korlátozzák az isten törvényei és a közjó érdeke.

A szabadság csak mint erény gyakorolható. Ha békét akarunk, akkor korunk alitólagos nagy vivmányát, a tulhajtott szabadságot, a szabadosságot, vissza kell vezetnünk az igazsághoz és ez erények királynéjához, a vallásossághoz, ugy az anyagi, mint a szellemi világot felölelő életrendben. Ezek után dr. Demkó a tudománynyal és a tanitás szabadságával foklalkozott. A tudomány, ugymond, czélszerű, de nem önczél, korlátlan hatalommal való bálványozása a természetes észelvekbe ütközik. Vallás és tudomány között ellenmondás nem lehet, lévén mindkettőnek közös tárgya: a való igazság, menten alanyi érzelmektől. Vallás, mely nem a tárgyilagos igazságon alapszik, nem tudomány, nem vallás, hanem téves, vagy legjobb esetben üres kutatás. A tudomány haladjon, fejlődjék, de nem visszafelé; épitsen, de ne romboljon.

Őszinte hive vagyok, mondja dr. Demkó a józan tudományszabadságnak, mely a logika és morál törvényeibe nem ütközik, hive vagyok az erényes tudományszabadságnak; de nem vagyok hive a józan ész és tiszta erkölcs korlátlan magát könnyelmüen tultevő bünös tudományszabadságnak. A tudomány korlátlanlan szabadsága anarkiát teremt és csődbe juttatja a tudományt. Senkinek sincs joga az elméket az igazságtól eltántoritani és megtévesztení.

Hive a rektor a tanitásszabadságnak is, de helyteleniti a korlátlan tanitásszabadságot, mely szerint kiki kénye-kedve szerint tanithatná azt, a mi neki tetszik, tekintet nélkül arra, vajjon igaz-e az? Záró szavaiban az ifjuságot buzditotta a kötelesség becsületes teljesitésére, vallásosságra, hazaszeretetre s figyelmeztette az ifjakat, hogy ne foglalkozzanak politikával.

A beszéd nagy hatást keltett. A jelenlevők feszült érdeklődéssel hallgatták és végül viharosan megéljenezték a rektort. Az ovácció elcsöndesülése után dr Kiss János hittudományi dékán beszélt.

Üdvözölte az ifjakat, akiket felekezetre és rangra való tekintet nélkül szeret a tanári kar. Tanácsokat ad az egyetemi polgároknak, hogy miképpen készüljenek jövendő pályájukra. Nagy hajlama van, ugymond, a magyar diáknak, még a legnagyobb tudományhoz, a bölcsészethez is, csak az a hiba, hogy az ázsiai kényelemnek is nagy barátja a diák és lelkesedése sokszor csak szalmaláng.

Akik megbuknak a vizsgálaton, azok bizonynyal nem a tanár oktatását hallgatták, hanem kompendiumokból készültek S mégis, legkönnyebb a tanároknak és a meglévő rendszereknek elitélése. Ajánlja a tanulóknak a tudományos gyülések látogatását és a kávéházak kerülését.

Végül a rektor szólott még s megköszönte a kultuszminiszternek és a többi méltóságoknak, hogy megjelentek ez ünnepen.

Lujza herczegnő vágya.

— Ujabb részletek. —

Lujza herczegnő egy párisi lap munkatársa előtt kijelentette, hogy Koburg herczeggel, illetőleg megbizottaival folytatott tárgyalásokról részletesen nem nyilatkozhatik, de reméli, hogy férje meg fogja érteni, hogy a végleges megegyezés mindkettőjüknek nagy érdeke s hogy a békeszerződés mindenesetre többet ér, mint a háboru.

— Óhajtom — mondá a herczegnő, — hogy Bécsben, meg egyebütt megértsék, mennyire szükséges lenne elkerülni a botrányos leleplezéseket. Akik beszéltek velem, azok tudják, hogy nem vagyok bolond. Franczia országban akarok maradni, akár Párisban, akár valahol délen, de ebben a gyönyörü országban akarok élni, ahol nagy szerencsétlenségemben menedéket találtam. Eljő nemsokára az idő, amikor nem beszélnek többet rólam, öt-hat hét mulva el fognak felejteni s később csak imitt-amott fogom hallani: Nini, ez a Koburg Lujza herczegnő! — ennyit és többet nem fognak rólam mondani az emberek.

Berlinből jelentik félhivatalosan: Egy bécsi lap, a Zeit, Vilmos császárnak Koburg Lujza herczegnő ügyében tett kijelentéseit tálalja föl olvasóinak. Ezekkel a kijelentésekkel akarják valószinüvé tenni egyebek közt a császárnak abbeli készségét, hogy állitólag különös védelmét akarná fölajánlani a herczegnőnek és egyáltalában abbeli hajlandóságát, hogy beleavatkozzék ez ügybe. Ilyen szándékról azonban szó sincs. Mértékadó helyen teljes tartózkodás tapasztalható. Csak annyi igaz, hogy amidőn hire terjedt annak, hogy német hatóságok utját akarják állni annak, hogy a herczegnő szabadon mozoghasson, igen magas helyről olyértelmü kijelentés történt, hogy kényszerítő törvényes szükség nélkül a belföldi hatóságok egyáltalában ne foglalkozzanak Lujza herczegnő ügyével.

Lujza herczegnő egy bécsi lap tudósitójához a következő levelet intézte:

Herrn Felix Salten.

Vor Allem betraue ich Sie, der mir wohlgesinnten Presse, insbesondere der »Zeit«, meinen tiefgefühlten Dank zu überbringen für den mir im Kampfe um meine Freiheit geleisteten so werthvollen Beistand.

Die bisher in einigen Blättern veröffentlichten Interwievs entsprechen nicht den Tatsachen, was Sie bekanntgeben wollen.

Ihnen dankt

Louise
von Sachsen-Koburg,
Princessin von Belgien.

Paris, 9 | 9. 1904.

A levél magyar forditásban igy hangzik:

Salten Felix urnak.

Mindenekelőtt megbizom, hogy az irántam jóindulatu sajtónak, különösen a Zeit-nak mély köszönetemet átadja azért a becses támogatásért, melyben szabadságomért való küzdelmemben támogattak. Egynéhány lapban megjelent interwiev-k nem felelnek meg a valóságnak; a mit lesz szives nyilvánosságra hozni.

Támogatását köszöni

Lujza
szász-koburg herczegné,
belga herczegnő.

Páris, 9.9. 1904.

Brüsszelben beszélik — udvari körökből kiszivárgott hiresztelések alapján — hogy Lujza herczegnő nem kér többet férjétől, csak annyi évi járandóságot, amelyből szerényen és visszavonultan megélhet, azonban ragaszkodik ahhoz, hogy teljesen szabadon választhassa meg a helyet, ahol ezentul lakni fog.

Fülöp herczegtől való elválására nem is gondol a herczegnő, valamint arra sem, hogy férjhez menjen Mattasichhoz. Arról szó sincs, hogy a herczegnő emlékiratait, a melyek leleplezéseket tartalmaznak férje és atyja ellen, kiadja. Lipót király tovább is hajthatatlan és hallani se akar leányáról.

A király végérvényesen megvonta Lujza herczegnőtől az eddig adott 50.000 franknyi apanázst, ugy hogy a herczegnő most idegenek támogatására van utalva. Lipót király kereken visszautasitotta azt az ajánlatot, hogy találkozzék leányával és kibéküljön vele.

MOZGÓ KÉPEK.

Az amerikai nők a kiállitáson.

Az európai kiállitások rendezői nagy előzékenységgel, s gavallérosan gondoskodnak arról, hogy a kiállitás parkjában külön női csarnokok emelkedjenek, amelyekben a tünderujjak alkotásai keltenek közbámulatot.

Az amerikeiak nem ilyen lovagiasak a szép nem iránt s teljesen a nőemancipáció álláspontjára helyezkedvén, egyenlő mértékkel mérik a férfi és a női kiállitók készitményeit, s nem különitik, osztályozzák, választják el a kiállitók neme szerint.

Amikor a kiállitás vezetősége az Egyesült-Államok kongresszusához azzal a kéréssel fordult, hogy a Forest Park óriási csarnokainak épitési költségeit — harmincz-negyven millió korona erejéig — födözze, ez az összeg meg is szavaztatott azzal a feltétellel, hogy a kiállitáson a női munkának a férfimunkához való teljes egyenjogusága minden vonalon keresztül vitessék: ne legyenek külön női-pavillonok, amit a nők a különböző szakokban alkottak, az illető osztályokban nyerjen elhelyezést, s mi több — a jurorok között is helyet kell adni a nőknek.

A női jogok keresztülvitelére, a nemzeti bizottság külön női hatóságot állitott fel s egy kétemeletes nagy épületet bocsátott a rendelkezésére. Ott a »Board of Lady Managers« huszonnégy hölgytagja működik. Diszelnökük Miss Helen Gould, az ismert milliárdos leánya. De a tulajdonképeni intező a newyorki Manning Dánielné, aki erélyéről,

ügyességéről ismeretes s már a párisi világkiállításon is olyan érdemeket szerzett, hogy a becsületrend keresztjével tüntették ki.

De nemcsak a nemzeti bizottságban, hanem a különböző egyes államok bizottságaiban is működnek hölgyek, szintugy az Egyesült Államok hivatalos kiállitási épületeiben is vannak női hivatalnokok alkalmazva. Igy például az Antropológia történelmi osztályában Miss Florencze Haywardot láthatjuk, aki a női jogok legszivósabb harczosai közé tartozik.

A »Jerusalem« vállalatban, mely az ókori Palesztina fővárosának hűséges utánzata, Mrs. Finkelstein-Montford Lydia vállalta el a kiállitási tárgyak főfelügyeletét. Igy még sok más kiállitási szakosztályt emlithetnénk fel, ahol nők viszik a főszerepet s a hol egyenjoguságukat kivivták a nemüknek. Csodálatosképen a katonai pályára még nem tartanak igényt. De ki tudja! Hátha ennek is elérkezik az ideje!

Alig hogy e hölgyek elnyerték kinevezési okleveluket, egy nagyletű elhatározásukkal keltettek általános bámulatot: Ünnepélyesen lemondtak minden dijazásról, sőt szállodai és utiköltségeik megtérítéséről is, ami nem csekélység az Amerikában uralkodó kiállitási drágaság idején. Milyen nagyszerű öltözékeket, kalapokat, csecsebecséket vásárolhatlak volna e visszautasitott pénzen, a franczia csarnokokban!

A Lady managerek első feladata volt erkölcsrendészetet játszani. Szigoruan gondoskodtak arról, hogy a »szórakozások utczáiban« ne légyen valami közerkölcsiségbe ütköző látványosság, hogy a túlságosan »klasszikus« márványszobrok kellő draperiát kapjanak s hogy a tropikus népfajok képviselői nadrágot kapjanak.

Nehány Lady Managers a mértékletesség elkeseredett harczosa és addig vitte beavatkozási viszketegük, hogy a kiállitás területén a szeszes italok elárusitását beszüntették tiltani. Csakis a viz, csokoládé, limonádé, kávé, tea . . . sok, sok tea . . . lett volna engedélyezhető. Szerencsére a bizottsági hölgyek többsége irgalmasabb volt és leszavazta a mértékletesség zsarnokait.

Az ipar és a művészet különböző ágaiban szintén tekintélyes számmal vannak képviselve a nők. Mért ne gyárthatnának épen ugy villamos gépeket, mint ahogy harisnyákat kötnek, gyermekeket dajkálnak!

Ezek az utóbbi foglalkozások nagyon is háttérbe szorulnak, s maholnap teljesen a férfiakra háritatnak. Hogy a nőket a gyermekek alkalmatlankodásától megszabaditsák, külön Day Nurseryről — nappali gyermekszobáról — történik gondoskodás, mely a »Model City« (minta város) osztályában van kiállitva. Ezt a Day Nursery-t bátran lehetne »gyermek garderób«-nak nevezni, ahol a mamák, illő dij lefizetése mellett elhelyezik a terhükre levő kicsikéket. Amerikában a cselédség éppen olyan drága, mint követelő, s különösen fiatal házasok nem mindig engedhetik meg maguknak azt a fényüzést, hogy pesztonkát tartsanak. Igy hát nagy kényelem, hogy a kiállitás kapujánál a sárczipővel és esernyővel együtt lerázhatják a gyermekeket is.

A kiállitás kezdetén, nehány különösen merész férfi azt a szerény véleményt koczkáztatta a hölgybizottság előtt, hogy az európai vendégeket talán érdekelné az amerikai nőt, valóban mint nőt, az ő közmondásos szépségében és bájában csodálhatni. Hosszas tanakodás után elhatározták, hogy a legszebb amerikai nők képcsarnokát fogják fotografiákban kiállitani, s minthogy az erényes hölgybizottság az orfeumi és variété-szépségeket semmi áron sem akarta megtürni, szigoru vizsgálat s ellenőrzés gyakorlása után nagynehezen létesült az amerikai szép hölgyek képsorozata, mely valóban a st. louisi kiállitás legkellemetesebb objektumai közé tartozik.

UJDONSÁGOK.

Mozgalom a föld alatt.

Ha megtörténhetnék az a csoda, hogy a multszázadok egész kihalt nemzedéke föltámadna, ugyancsak elbámulna a világ változásán. Ettől a csodától persze ovjon az ég. Mert akkor annyi ember tolongna ezen a világon, hogy állást kapni meg nehezebb volna, mint most. Pedig most is elégge nehéz. Azonban ha mégis megtörténne — a mi csak elméleti föltevés — akkor bámulva vennék észre, hogy mi csodálkozunk azon, a mit ők — a régi letünt korszakokban — természetesnek tartottak, de viszont ők azon csodálkoznának, a mit mi tartunk természetesnek. Nem tudom, ki csodálkoznék többet, a mostani nemzedék-e, vagy a régi?

Mert ime, most ránk került a csodálkozás sora. Olva-om egy könyomatosban, hogy az uj rektor drákói rendeleteinek máris megvannak a következményei. Az ugynevezett szabadongondolkozó egyetemi hallgatók nem akarják magukat alávetni a rektor szigorusságának, de relegáltatni sem akarják magukat és igy megindittottak egy mozgalmat, amelynek „földalatti mozgalom" a neve. Titkos földalatti üregekben jönnek össze és ott készitik elő az egyetemi forradalmat. Állitólag diákkisasszonyok is vesznek részt ezeken a gyüléseken, a miben semmi csodálni való nincs, bár nem valószinü, mert a diákkisasszonyok mostanában kissé meg vannak szeppenve és nem igen mernek ujjat húzni a hatósággal.

Mi már akkor, a mikor az uj rektor retrográd intézkedéseiről szóltunk, vezető helyen mutattunk rá, hogy kényszeriti az engedetlenségre az egyetemi hallgatókat. Nem lehet az ifju tüzet erőszakosan elnyomni a lelkekben s egyik-másik módon csufos kudarczot vallott mindenki, a ki az ifju hevületet, vagy meleg érdeklődést a közélet iránt el akarta fojtani. A nyilt szervezkedésre bekövetkezik a titkos szervezkedés, a mi könnyen még sokkal veszedelmesebb eredményekre vezethet.

Az a kihalt nemzedék, a mely — ha feltámadna — ugyancsak nézne, hogy miért bámulunk mi a titkos, földalatti mozgalmon? Hisz az ő korukban az mindig napirenden volt. Az elfojtott szabadság, majdnem minden nagy eszme az elnyomatás korában a titkos összejöveteleken született meg és ott nőtt nagygyá. Vagy nem emlékeznék-e a rektor arra a nótára, melynek refrainja: „Csak azért is dongó!" Csak drákói szigorral kell üldözni az ifjakban a hevületet és bizonyos lehet a rektor abban, hogy rendeleteit annál biztosabban fogják nemcsak megkerülni, de kinevetni is. Hiába: az egyetem nem szeminárium s mihelyst mindenáron szeminárium rendszabályokat akarnak ott inaugrálni, azonnal az ellenkező eredményt érik el vele. Nem tudom, igaz-e, hogy máris a föld alatt „szervezkednek", de ha igaz, semmi csodálni való azon nem volna rajta.

Krónikás.

— **Személyi hirek.** Ragazból sürgönyzik: *Károly* román király fürdőhasználatra ideérkezett. — *Vaszary* Kolos bibornok herczegprimás befejezte balatonfüredi nyári tartózkodását s több heti üldözés után visszaérkezett a fővárosba.

— **Bubics püspök a királynál.** Bécsből sürgönyzik: A király a mai általános kihallgatást megelőzőleg, külön kihallgatásain fogadta Bubics Zsigmond valóságos belső titkos tanácsos kassai megyei püspököt, aki abból az alkalomból tisztelgett, hogy megköszönje a Lipót-rend nagykeresztjével történt kitüntetést.

— **Kitüntetések.** A király Klein Gyula budapesti tőzsdetanácsnak a közgazdaság és kereskedelem terén szerzett érdemei elismeréseül a III. osztályu vaskorona rendet, Hager Vilmos posta és távirda tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott posta és távirda főfelügyelőnek pedig a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta. Az erre vonatkozó királyi kéziratokat a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni.

— **Az olasz királyné.** Turinból jelentik, hogy Morisani orvosprofesszor tegnap megvizsgálta Hejena királynét és kijelentette, hogy a lebetegedés egy héten belül meg fog történni. A királyi kastély körül állandóan ott czirkálnak az olasz lapok tudósitói, akik a környéken vettek lakást. Viktor Emánuel király nagy figyelmet tanusit az ujságirók iránt. A király naponkint vadászik és a vadászzsákmányból gyakran küld a hirlapiróknak.

— **A porosz kultuszminiszter Budapesten.** Dr. Studt porosz kultuszminiszter tegnap Berlinből Budapestre érkezett. Dr. Studt tegnap Berzeviczy Albert dr. kultuszminiszter társaságában megtekintette az országház épületét, a klinikat és az Iparmüvészeti Muzeumot. Ma délelőtt látogatást tett dr. Wlassics Gyula volt kultuszminiszternél, aki déli 12 órakor a látogatást a vendég szállásán, a »Hungária«-ban viszonozta.

— **Lotz Károly állapota.** A nagybeteg festőmüvész felett tegnap este Székács tanár és dr. Mutschenbacher háziorvos konziliumot tartottak, amelyen konstatálták a beteg állapotának javulását. Közérzülete eléggé kielégitő, étvágya nagyobb és a kedélye is vidámabb.

— **A republikánus herczeg.** Velenczéből jelentik, hogy Don Carlos spanyol trónkövetelő Luganoba utazott, ahol tanácskozni fog pártvezéreivel. Don Carlos ugyanis nincsen megelégedve fiának, Don Jayme herczegnek viselkedésével, aki republikánusnak mondta magát és helyeselte Combes miniszterelnök politikáját.

— **Tanitók a miniszternél.** Az Eötvös-alap elnöksége ma délelőtt tisztelgett Berzeviczy Albert kultuszminiszternél, kinek Ujváry Béla elnök, a legutóbbi közgyülés határozatából megküszöbölte a miniszternek azon rendelkezését, hogy a kolozsvári Hunyadi házat kormánytámogatásban részesiti. Egyuttal meghivták a minisztert az e hónap harminczadikán Kolozsváron megnyitandó tanitók Hunyadi házának felavatására. Berzeviczy miniszter megigérte a tanitóknak azt, hogy Kolozsváron személyesen fog megjelenni a tanitók házának megnyitó-ünnepélyére.

— **Az interparlamentáris konferencza.** St. Louisból jelentik: A new-yorki magyarok ünnepélyes fogadtatása után az interparlamentáris magyar csoport tagjai megtekintették a várost az ottani magyar egyletek kiküldötteinek kalauzolása mellett. Október 6-ra megérkeztek New-Yorkba a többi államok interparlamentáris csoportjai is, a kikkel egyesülve meglekintették Hudson tavát, a hová csónakokon rándultak ki. A kirándulókat a tengeri osztály Topeka nevü hajója kisérte. Az ünnepélyes fogadtatás után a hajón reggeli volt, s azután megtekintették a gyönyörü tajékot. A társaság délután öt órakor tért vissza New Yorkba. Szeptember 7-én a konferencia tagjai a Pennsylvania vasuton Philadelphiába utaztak, a hova délután 11 óra 50 perczkor érkeztek meg. A reggeli után megtekintették a függetlenségi csarnokot, a Baldwin gépgyárat, amely után Schuilkil folyó mentén »Country Club«-ot keresték fel. A klubban estebéd volt, amely után este 9 órakor vasutra ültek. Szeptember 8-án Pittsburgba érkeztek, ahol reggeli volt. Itt megtekintették Edgar Thomson-fele aczélmüveket, amelyeknek megtekintése után átkelt a társaság Monongahela folyón, ahol ismét dejeuner volt tiszteletükre. A folyó túlsó partján a Homestead aczélmüveket tekintették meg. Szeptember 9-én érkeztek a küldöttség tagjai St. Louisba, ahol a Southon-szállóban szálltak meg. Szeptember 10-én fogadta a világkiállitási bizottság a különböző országok küldöttségeit, a mely után megtekintették a kiállitást. Szeptember 11-én a st.-louisi polgárok csónakkirándulást rendeztek a Missisipin, amelyen a konferencia tagjai majdnem mind résztvettek. Szeptember 12-én délelőtt féltizenegy órakor nyitották meg az interparlamentáris konferenciát.

— **Kitüntetett biró.** Véber Ottó, a budapesti királyi itélőtábla birája nyugalomba vonul. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Véber Ottónak most sok évi hü és buzgó szolgálata elismeréseül a kuriai biró czimet adományozta.

— **Az egyetemről.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, dr. Eröss Gyula és Terray Pál budapesti tudományegyetemi magántanároknak, a nyilvános rendkivüli egyetemi tanári czimet adományozta.

— **Katonák léghajós katasztrófája.** Székesfehérvárról jelentik: Rémes szerencsétlenség történt tegnap a hajmáskéri gyakorlótéren, ahol az első bécsi vártüzérezred léghajós-osztálya kisérletezett szivaralaku, kilenczszáz köbméter ürtartalmu léghajójával. A gyakorlat után egy hegytetőn, Haboid hadnagy vezetésével hatvannégy katona vontatta a lecsüngő köteleknél fogva hazafelé a lé hajót, amely ötven méternyi magasságban lebegett. Fönn a léghajó kosarában nem volt senki. A katonák már csaknem czélhoz értek, mikor hirtelen erős szélroham támadt és és elkapta a léghajót. A katonák valamennyien elestek, de valamennyi nem tudott megmenekülni s igy történt, hogy nyolcz katonát magával ragadott a széttől korbácsolt léghajó. Ezek a katonák szörnyü sorsra jutottak. A léghajó a sziklához vágta őket, a szerencsétlenek aztán egyenkint zuhantak alá. Klauz soproni káplár nyomban meghalt. A sebesülteket még ott a helyszinén bekötözték az orvosok s gondoskodtak elszállításukról, este hat órára pedig a sebesültekkel érkező vonathoz táviratban rendeltek segitséget a csapatkórházból s kivonultak a pályaudvarra a mentők is. Utközben Várpalotánál Tribacsek csehországi fűtőzér meghalt. A szerencsétlen ember iszonyuan összezuzta magát, s a mikor lezuhant, a saját bajonettje belehatolt az oldalába. A hat sebesült katona közül még Mlinarics káplár és Offenberger fűtőzér kaptak halálos sebeket, a többi négy katona állapota is igen sulyos. Valamennyien a fejükön sebesültek meg. A katasztrófáról táviratban adtak hirt a ladögyminiszternek. A léghajó elszállott; hogy hová lett, még eddig nem tudják.

Székesfehérvárról jelentik: A léghajókatasztrófa hat sebesültje, a kiket a székesfehérvári csapatkórházba szállitottak, már tul vannak az életveszedelmen s remény van rá, hogy az a két katona is felépül közülük, a kiknek sérülése az első pillanatban halálosnak látszott.

Egy ujabb távirat azt mondja: A hajmáskéri léghajó-szerencsétlenség azon hegytetőn történt, hol harmadéve a király végignézte a gyakorlatokat. A szerencsétleniljártak, kettő kivételével, csalados pöttartalékosok. A léghajóból, melyet hatvannégy katona vontatott a telepre, előzőleg a tisztek nézték az ágyulövegek irányát. A tisztek azelőtt mindig csak a telepen szoktak a léghajóból kiszállani, most azonban már előbb szálltak ki. Ha benne lettek volna, valószinüleg nem történt volna baj, mert a leghajóból a gázt kiereszthették volna, mikor a szélvihar elkapta.

A sebesülteket a vonaton a főorvos kisérte a fehérvári csapatkórházhoz, utközben Várpalotán Tribnecker Ferencz fűtőzér meghalt. A kórházban sulyosan sebesülve érkeztek: Mlinerics Nándor koponyatörés, csipőjén zuzódások, Offenberger Károly fej, láb és kézzuzódás, Clastovecz József három mély sebbel a fején, Fügel Ferencz balláb törés, Kokner János homlokán két seb, Seifert István fején és karján zuzódással. Állapotuk ma jobbra fordult. Tribneckert holnap temetik el Székesfehérvárt katonai pompával. Ma katonai bizottság utazott Hajmáskérre a vizsgálat megejtése czéljából.

— **A szoczialisták és a drágaság.** A drágaság dolgában a szoczialisták vasárnap népgyülést tartanak. A tanács mai ülésén megengedte, hogy a népgyülést a Városligetben az Aréna előtti téren tartsák meg.

— **A szerb koronázás.** Cettinjéből jelentik, hogy Danilo trónörökös és neje, Vukovics külügyminiszter és Vukotec tábornok, a hadsereg parancsnoka kiséretében a koronázási ünnepségekhez Belgrádba utaztak. Montenegrón kivül máshonnan nem megy külön bizottság a koronázásra. A többi államok, amennyiben diplomáczíai összeköttetésben vannak Szerbiával, belgrádi követeik által képviseltetik magukat. Nagy érdeklődés tapasztalható azonban Magyarország, Szerbia, Horvátország és Bulgária lakossága részéről. A lakás- és kocsibérlés már is eszlelhető. A szállodákban egy éjszakára 50 frankot kérnek egy szobáért s akkor is csak ugy kaphatja meg az ember, ha jó előre lefoglalta. Kocsihasználatért egy napra 60 frankot kell fizetni. Azoknak, akik lakás nélkül maradnak, a város gondoskodik az elhelyezésükről.

Párisban most készültek el az uj szerb bélyegek s már el is küldték őket Belgrádba. Az érvényességük igen rövid ideig, e hó 20-ától 30-ig tart s ezért mihamar ritkasságokká és gyüjtők részéről keresettekké válnak. Kétféle tipusu bélyeget készitettek. Az olcsóbb „Fekete György«-öt, a jelenlegi dinasztia híres alapitóját és unokáját, az uralkodó I. Péter királyt ábrázolja profilban. A drágább bélyeg a trónon ülve ábrázolja a királyt, amint a kormányzókat fogadja, akik a törökötól elvett várak kulcsait nyujtják át neki. A rajzokat egy franczia müvész készitette.

— **Magyar ember a franczia akadémián.** Dr. Riosz Frigyes magyar mathematikusnak az irraczionális számok elméletébe vágó fontos vizsgálatait mutatta be a napokban a franczia tudományos akadémiának Pisard Emil, a Sorbonne nagynevü professzora. A vizsgálatok ismertetésel az Akademie de Sciences folyóiratának a Comptes rendusnak heti száma hozza.

— **Gróf Dégenfeld Amerikában.** Gróf Dégenfeld József, a tiszántuli egyházkerület főgondnoka s világi elnöke tengerentuli utra kel, hogy ujra felkeresse az amerikai magyar egyházakat. Dege feld tudvalevőleg már volt egyszer Amerikában. Az volt a missziója, hogy az amerikai magyar református egyházakat lehetőleg illeszsze be a hazai egyetemes református egyház testébe. A gróf odakint gyüléseket tartott, sorra járta az egyházakat s általában mindent megtett a czél érdekében. Nem rajta mult, hogy a várakozások nem váltak be teljesen. Némely egyház nemcsak hogy nem fogadta el a főgondnok ajánlatát, hanem nyilatkozatban is tiltakozott missziója ellen. Az angol presbiterianusok pedig pláne már az amerikaiak függetlenséget is féltették és a Monroe-elvet kezdték emlegetni. Mivel ilyképpen a misszionák cssk félsikere volt, a konvent ujólag felkérte Degenfeldet, hogy utazzék Amerikába s igyekezzék elfogadtatni minden vonalon a tervet.

— **A kassai szoczialisták és Rákóczi hamvai.** Kassáról irják: Az itteni rendőrség a szoczialistáknak vasárnapra hirdetett két gyülését betiltotta, mert tudomására jutott, hogy a szoczialisták ezeken a gyüléseken Rákóczi hamvainak hazahozatala és a papság ellen akarnak izgatni. A betiltás következtében a szoczialisták most azzal fenyegetődznek, hogy a Rákóczi hamvai hazaszállitása alkalmával rendezendő ünnepeket minden igyekezetükkel meg fogják zavarni. A szoczialisták ugyanis erre az alkalomra nagyarányu tüntetést terveznek.

— **A kalocsai érsek hagyateka.** Nagy érdeklődéssel várják most Kalocsán, az erseki javadalom átvételére kirendelendő miniszteri biztost. Császka érsek elődje hagyatékából az érsekség kegyuri és gazdasági épületeinek helyreállitása czimén három évi határidőre 800,000 koronát vett át. A három év letelttével a folyamodó érseknek ujabb három évi haladékot adott a minisztérium; 1898 óta azonban az ujabb határidő is letelt, de a kölcsönadott összegre az elszámolást nem ejtették meg. Az átvételi bizottságnak jut most feladatul a hagyatékból végrehajtott helyreállitásokat átvenni, illetve megállapitani a javadalomnak a hagyatékkal szemben e czimen még fönnálló követelését. Figyelembe véve azt, hogy Császka érsek után köztudomás szerint pénzt vagy értékpapirokat a zárlatkor nem találtak, de a rongálmanyok czimén még a törzsvagyonban is hiány fog jelentkezni, bizonyosra vehető, hogy a kalocsai érseki javadalmat uj örökösé csonkán fogja átvenni, hacsak a leltározó bizottság véletlenül oly tömegü értékre nem fog bukkanni, amelyből az érseksági vagyon teljesen kiegészithető lesz.

— **Uj bárók.** A király a gelsei Guttman-család négy tagját: Vilmost, Ödönt, Aladárt és Lászlót a bárói rangra emelte. A rangemeléssel a király a Guttman testvéreknek a közgazdaság terén kifejtett tevékenységüket, hazafiságukat s emberszeretetüket jutalmazta. A bárói rangra emelést a hivatalos lap holnapi száma közli.

— **Ezredgyakorlat a Tátrában.** Érdekes gyakorlatot tartott a 85. gyalogezred Czéh ezredes vezetésével, átkelve Galiczia felé a határ-hegyláncon. Az ezred két oszlopban vonult át. Az egyik két zászloaljból álló csapat utja a Lengyelnyergen vezetett át és feladata volt a Galicziában képzelt főcsapathoz való csatlakozást a hegyláncon való átnyomulással kierőszakolni. A csapat a 7-iki éjszakát szabad táborban töltve, 8-án eljutott a Szilézai házhoz (1680 méter) és az éjszakát sátortáborban töltve, szeptember 9-én reggel, a Ferencz József-csucs katlana melletti elhaladva, áttört a Lengyel-nyergen és tiz órás menet után elérte Javornát. — A másik oszlop, a mely ugyancsak két zászloaljból állott, két éjszakát Barlangligeten töltött s szeptember 9-én a Kopahágón át igyekezett utját vágni a másik ellenséges oszlopnak és balrahagyva a Lomniczi- és Jégvölgyi csucsokat, megmászta a Kopahágot. Ez a csapat hét óra muva érte el Javornát. Az ezred jó állapotban érkezett czéljához; baleset nem történt. A tisztkat Javorinán, a Hohenlohe herczegi birtok középpontján, a herczeg vendége volt.

— **Egy cseh professzor szökése.** Prágából jelentik, hogy dr. Salaba Jároszláv, a cseh kereskedelmi akadémia tanára és egy cseh revue szerkesztője, aki Prága vezető köreiben előkelő szerepet játszott, több mint 200.000 korona adósság hátrahagyásával megszökött. Ezek az adósságok csupa váltótartozások s a tanár szökése által több kezese, köztük ismert személyiségek, jutnak tönkre. Nemely váltón a felesége aláirása is szerepel, aki azonban hamisitványnak jelentette ki aláirását. A tanár, ugy látszik Amerika felé vette utját. Szökése, amely nyilván előre ki volt eszelve, nagy feltünést kelt Prágában.

— **Felhőszakadás emberhalállal.** Pécsett, mint onnan táviratozzák, ma délután nagy felhőszakadás volt. A mélyebben fekvő utczákat méternagyságnyira ellepte a viztömeg, mely behatolt a pinczékbe s a földszinti házakba, kisebb-nagyobb károkat okozva. A budai külvárosban Örtel Jenő tizenkét éves fiu belekerült egy a hegyről alászakadó eső által megduzzasztott vizárokba s a viz magával sodorta. Holttestét a temető mellett levő vasuti őrháznál találták meg az iszap eltakaritása után. A szigeti külvárosban egy ház bedőlt. A nagy eső, a mely estig tartott, a szőlőhegyekben is nagy károkat okozott.

— **A csipesz.** Dr. Eisenstein szegedi kórházi főorvostól ma a következő táviratot kaptuk:

Dollinger tanár ur klinikáján Ledéczyné hasában felejtett orvosi müszer tárgyában eddig a végletekig menő diszkrécióval jártam el. Dollinger tanár ur mai föllépése részemről a további tartózkodást lehetetlenné tette; miért is a Ledéczyné hasából eltávolitott orvosi müszert a mai napon — megfelelő jelentes kiséretében — a királyi ügyészségnek adtam át.

Dr. Eisenstein
kórházi főorvos.

— **A négy turul madár.** Egy nyitrai távirat folháboritó esetről ad hirt. A város mellett a Zobor-hegyen levő millenium emléket ma éjjel ismeretlen gonosztevők megcsonkitották. A hegy tetején a millenium éve óta hatalmas gránitoszlopon ülő négy turul madár hirdette a magyar nemzet ezer esztendős fönnállását. Ma éjjel a négy turul madár fejét és nyakát ütötték le a vakmerő emlékcsonkitók. A rendőrség szigoru vizsgálatot inditott, amelynek azonban még nincs eredménye.

— **Gyilkossági merénylet egy rabbi ellen.** Megirtuk, hogy a héten ismeretlen tettesek rálőttek Brach Sámuel nyirmadai orthodox rabbira és sulyosan megsebesitették. A vizsgálat — mint a Keleti Értesitőnek irják — megindult és már annyit kideritettek, hogy a rabbit bérgyilkosok lőtték meg. A csendőrség most a gyilkossági merénylet értelmi szerzőit keresi és eddig a következőket állapitották meg: Egy ottani család, melytől egyébként az egész falu retteg, régi ellensége a rabbinak. Többször megizenték neki, hogy ki fogják kergetni a faluból. Ez a család ugyanis a magyar érzelmü Brach helyebe egy galiczai rabbit akart behozni és e miatt folyton kellemetlenségeket okozott Brachnak. A csendőrség most ezen a nyomon kutat tovább és ugy látszik, helyesen, mert a rabbinak ama hivei, a kik részvétüket akarják nyilvánitani, csak késő este titokban mennek hozzá látogatást tenni, nehogy — mint mondják — a rabbi sorsára jussanak. A csendőrség letartóztatta Fried M. nyirmadai lakos ispánját, mert számos jel arra mutat, hogy neki is része van a gyilkossági kisérletben.

— **Az iskolásleánykák réme.** A rendőrség veszedelmes tolvajnőt tartóztatott le tegnap Ábrahám Marczella 19 éves cseléd személyében. Ez a leány valóságos réme volt az iskolásleánykáknak. Most, hogy az iskolai év megkezdődött, Ábrahám Marczella megleste az iskolák környékén az egyedül járó leánykákat és azzal az ürügygyel, hogy a ruhájukat megigazitja, egy kapu alá csalta. Ott azután ügyesen kilopta a fülükből a fülbevalójukat. Tegnap tetten érték és letartóztatták.

— **Magyar leányok Bécsben.** Kellemetlen kalandja volt Walden bécsi szinházi ügynöknek a bécsi déli vasuti állomáson, amikor éppen nyolcz fiatal leánynyal beszélgetett. Egy rendőrtisztviselő megleste s amint hallotta, hogy a leányokkal a vasuti jegyek áráról vitatkozik, leánykereskedőnek nézte s felszólitotta, hogy igazolja magát. Walden ezt meglagadta, mire a rendőrbiztos őt és a nyolcz leányt a rendőrségre vitette kocsikon. Ott aztán kiderült a félreértés. Walden bizonyitotta, hogy Conried amerikai igazgató megbizásából Budapestről szerződtette a nyolcz ballettánczost, akiket éppen utnak akart inditani New-Yorkba. A tévedést az okozta, hogy Szegedről táviratilag értesitették a bécsi rendőrséget, hogy egy leánykereskedő hét leánynyal el fog utazni Bécsből.

— **A rátartós férj.** Csongrádból táviratozzák: Bugátos Pál papucskészitő, csongrádi lakos ma délelőtt a Főtéren revolverrel rálőtt feleségére, mikor az a főszolgabirói hivatalból kijött, hol az asszony cselédkönyvet szerzett, hogy urát elhagyva szolgálatba állhasson. Az asszony délután meghalt, a férjét elfogták.

— **Eladott birtok.** Nyitráról sürgönyzik: A néhai Rudnay Dénes hagyatékához tartozó nyitrarudnói birtokot és tartozékait, amelyek tiz községben feküsznek, herczeg Liechtenstein Alajos kétszáznegyvenezer koronáért megvette. A birtok terjedelme ötezer magyar hold.

— **Házasságok.** Dr. *Faragó* István ügyvéd ma délelőtt eskü dött örök hűséget a VI. kerületi anyakönyvvezető előtt *Drechsler* Ilonka kisasszonynak, Drechsler Béla fővárosi vendéglős leányának.

Dr. *Ötvös* József cs. és kir. főherczegi orvos és neje szül. Kobbi Kornélia leányát Gittát e hó 17-én délután féltizenegy órakor vezeti oltárhoz *Koenig* Rudolf az eskütéri plébánia templomban.

— **Elfogott anarkista.** Madridból táviratozzák: Ma letartóztatták Flores Cézár kubai születésü anarkistát, az »El Rebelde« nevü anarkista lap szerkesztőjének lakásán. Flores Cézár azzal a szándékkal jött Párisból, hogy merényletet kövessen el egy nagyállásu politikai személyiség ellen. Holmija között különféle anarkista-iratokat és kilencz dinamittöltést találtak.

— **Japánba akartak szökni.** Fiumeből jelentik, hogy hogy az ottani rendőrség két fiatalembert tartóztatott le, a kik Japánba akartak szökni. Pauli Náthán cserepestanonczot és Pollák Géza kereskedőségédet ugyanis a harczterről érkezett izgalmas hirek annyira felhevitették, hogy elhatározták, hogy kimennek a harcz szinhelyére. Az utat Japánba a fiumei kikötőn át akartak megtenni, de vállalkozásuk balul ütött ki és igy a kalandvagyó ifjakat visszahozzák a fővárosba.

— **Gyilkos miniszteri titkár.** Megirtuk, hogy Castellamareben letartóztatták Roncagli miniszteri titkárt, akit azzal gyanusitanak, hogy feleségét Mortoni Rosát megmérgezte. A titkár két éve volt nős, de már házasságának második évében folytonos czivakodások voltak közte és felesége között. Az idén az asszony folyton betegeskedett és fájdalmainak csillapitására morfium-injekciókat használt. Három nappal ezelőtt az asszony hirtelen elhunyt. Mindjárt halála után rebesgelni kezdtek, hogy tulajdonképpen férje mérgezte meg őt. A biróság Roncagiit letartóztatta és elrendelte a holttest felboncolását. Roncagli Forliban szülelett és még aránylag fiatal ember. Általában igen ügyes hivatalnoknak tartották, egy szakosztály főnöke volt a miniszteriumban.

— **Eltüntek.** A rendőrségen tegnap ismét több ember eltünését jelentették be. Az eltüntek a következők: Honsekka József 44 éves asztalos (lakott: Vasvári Pál-utcza 11.) Tock Gergely 57 éves czipész (Molnár-utcza 42.), Varga Jenő 19 éves nyomdász (Visegrádi-utcza 10.), Fejes Mária 21 éves családi (Vörösmarty-utcza 13.), Vojcsekovics Ferencz 25 éves szerelő-ut 12/b.), Streil Károly 17 éves kereskedő segéd (Murányi-utcza 34.) és Jakas Johan 13 éves iskolásleány (gróf Haller-utcza 52.)

— **Szépségverseny rendőri asszisztencziával.** Londonban csak a minap rendezték az első szépségversenyt, meg pedig Eastend szivében. A rendező a Cambridge-szinház élelmes igazgatója volt, a ki ugy vélekedett, hogy ez az ujfajta attrakció nagy közönséget csábit majd a szinházba. Számításában nem is csalódott. A közönség azonban pártokra oszlott és pedig huszonhét pártra, mert ennyi szép hölgy vett részt a versenyben. Minden párt a maga jelöltje számára kivánta kiadatni az első dijat. Utóbb már olyan zajosan követelőztek, hogy a zsüri három tagja megkönnyebbülten lélegzett fel, a mikor megérkezett a rendőrök csapata hogy lecsillapitsa a partszenvedélyt. Akkor azután rendőri asszisztencza mellett meghozták az itéletet: az első dij egy varrógép, a második egy elegáns ruha, a harmadik egy köpeny volt.

— **Egy milliomos leánya tolvaj.** New-Yorkból jelentik, hogy az ottani rendőrség állitólag nyomára jött azoknak a nagy ékszerlopásoknak, melyek a legelőkelőbb társaságokban történtek. A lopásokat hir szerint egy milliomos leánya követte el. Rokonai azzal védelmezik őt, hogy kleptomániában szenved. Goelet Ogden asszony, akinek 40.000 font sterling értékü ékszere tünt el, megelégedett ezzel a védekezéssel, Flagler kisasszony azonban, akinek szintén nagyértékü ékszerei tüntek el, megtette a feljelentést a milliomos leány ellen. Azt hiszik, hogy szenzációs részletek fognak kiderülni.

— **Parfangos csalás.** Tegnap délelőtt egy 30—35 éves uriasan öltözött férfi állitott be Holjós J. Dorottya-utcza 10. szám alatti divatáru kereskedésébe. Ezüst gombos lovagló paczájával feltünően hadonászva összevásárolt egész csomó árut, azután fölényes hangon kijelentette:

— Küldjék az árut a Hungária-szállodába. Majd ott kifizetem.

A kereskedő egy inassal küldötte el az értékes holmit. Az inast már várta az ismeretlen megrendelő és a szálloda kapujában átvette tőle árut.

— Várjon. Mindjárt jövök! — mondotta, és ezzel eltünt a szálloda kapuja mögött.

Nem is jelentkezett többé. Valószinü, hogy a kávéházon keresztül szökött meg. A rendőrségen egész sereg hasonló feljelentés van az ismeretlen széllhámos ellen, aki ugy látszik üzletszerüen folytatja a csalásnak ezt a fajtáját. A rendőrség nyomozza a veszedelmes csalót.

— **Halálozás.** Kaiffa Ignácz nyug. kir. táblai biró neje, szül. Lauka Janka 13-án meghalt Miskolczon 74 éves korában. A megboldogult matróna legifjabb nővére volt a nemrég elhunyt irónak, Lauka Gusztávnak s vele a nagy idők s a romantikus korszak egyik érdekes tanúja távozott el közülünk.

Bárándy István, az első magyar általános biztosító intézet hivatalnoka e hó 14-én elhunyt Margitlakon 38 éves korában.

— **A »fekete kéz.«** New-Yorkból jelentik, hogy a »fekete kéz« néven ismert titkos olasz terrorista szövetkezet tegnap ujabb bűnténynyel ejtette izgatottságba New-York lakosságát. Hat fekete kezü olasz 50 dollárt akart kizsarolni egy fodrásstól, és minthogy ez nem volt hajlandó a pénzt átadni, bombát dobtak az üzletébe, a mely romba dőlt. A robbánás következtében a ház is kigyuladt és a lakók alig tudták életüket megmenteni. A városban óriási a felháborodás az olaszok ellen.

— **Három században élt asszony.** Egy érdekes öreg asszonyt kisérlek tegnap örök nyugalomra az erdélyi Mezőszakál községben. Neve Sztojka Teodóra és 1799-ben született, tehát a XVIII-ik században és három századot látott és tapasztalt át

— **Katonák vérengzése.** Rómából sürgönyzik: A Prapani mellett levő Castelluzoban tegnap este 8 karabélyos és két más katona a parasztszövetség tagjaival összevesztek és valószinüleg azért, mert azt látták, hogy körül vannak véve, a fegyverüket használták. Több paraszt megsebesült, hármat este a kórházba szállitottak, miközben az egyik meghalt. Részleteket nem tudni. A karabélyosok főparancsnokának rendeletére letartóztatták azokat a katonákat, akik a verekedésben résztvettek. Az illetékes törvényszék és közigazgatási hatóságok a helyszinére mentek.

— **Gyilkos vő.** Darmstadti jelentés szerint báró Lemgerke földbirtokos apósával, Lebert volt darmstadti polgármesterrel heves vitatkozásba elegyedett. A czivódás hevében kölcsönös tettlegessére vetemedtek. Lebert puskagyával ráütött a báróra, mire az kiragadta kezéből a fegyvert és lelőtte őt. A báró sérülései szintén igen súlyosak.

— **A leánykereskedés ellen.** Zürikből sürgönyzik: A leánykereskedés ellen alakult nemzetközi kongresszust, amely ma kezdte tanácskozását, tegnap este a hatóságok üdvözölték. A kongresszuson tizennégy állam képviselette magát, köztük Magyarország, Németország, Ausztria, Oroszország, Dánia, Svédország és Norvégia.

— **Badogók gyógyító tanfolyama.** A Skultéty Lajos tanár vezetésével a piaristák főgimnáziumában levő és a székesfővárostól segélyelt badogók gyógyító tanfolyamának folytatólagos kurzusa e hó 21-én kezdődik. Erre a tanfolyamra szegénysorsu és fővárosi illetőségű tanulók díjmentesen is vétetnek fel. Jelentkezni naponkint lehet a délutáni órákban Skultéty tanárnál a József-körut 15. szám alatt.

— **Tizezer koronás alapitvány.** Luczenbacher Jenő a vakok budapesti országos nevelő és tanintézete czéljaira 10.000 koronas alapitványt tett.

— **A roham halottja.** Érsekujvárról jelentik: Az érsekujvári honvédhuszárság gyakorlóterén Michulek Bálint közhuszár roham közben lesett lováról. Az utána jövő lovasság átvágott rajta és néhány óra alatt kiszenvedett. Temetésén a honvédhuszártisztek és a legénység teljes díszben jelent meg.

— **Megszökött sikkasztó.** A szászsebesi rendőrség ma reggel táviratban értesitette a budapesti rendőrséget, hogy egy Thies Mórics nevü ember onnan 21.500 korona elsikkasztása után megszökött. A szökevény sikkasztó alacsony termetü, barna haju, vörös bajuszu ember. Országszerte körözik.

— **Hirek a rendőrségről.** *Elitélt kivándorlási ügynökök.* A hetedik kerületi kapitányság tiz-tiz napi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre itélte Bézel Henrik és Fischer Béla czipészeket, a kik engedelem nélkül kivándorlási ügynökösködéssel foglalkoztak. *Elfogott csaló.* A rendőrség letartóztatta Hirsch Sándor huszonhárom éves volt kerékpárkereskedőt, a ki a javitás végett átvett gépeket elzálogositotta, vagy eladta. — *Spirituszsing.* Lőrik Rózsa czélediany ma délelőtt magára rántotta a spirituszos gyorsforralót Ovoda-utcza 27. sz. lakásán és veszedelmesen összeégett. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Eltünt varrónő.* Toma Józefin harminczkét éves varrónő ma délelőtt Knézics-utcza 3. számu lakásán bal karján fölvágta az ereit. Az eltünt leányt a mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Sikkasztó gyakornok.* Klein Vilmos tizenhét éves gyakornok Peissel Henrik sornagykereskedőtől elsikkasztott háromszáz koronát és megszökött. A rendőrség keresi.

— **Vérgyógyitás (Hémopatia.)** Uj és legjobb gyógymód: Asthma, köszvény, szív-, gyomor, veset. idegbajok, szélhűdés és elmezavar ellen. Az intézet Budapest, V., Váczi-körut 18. szám I. emeletén van

A gonosztevők pszichologiája.

— *Roosevelt nyilatkozata.* —

Érdekesen nyilatkozott Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke, a gonosztevők pszichologiájáról. Nagyon sokszor védték már azt a fölfogást, hogy a gonosztevők valami kényszer alatt állanak és bünös cselekedetüket bizonyos tébolyban követik el, a miért is inkább van helyük a tébolydában, mint a fegyházban. Roosevelt erről a kérdésről igy nyilatkozott:

— Nem nagyon rokonszenvezem azzal, hogy az embert őrültnek nyilvánitsák, hogy valami büntényének következményeitől megóvják, ha a büntény elkövetése nélkül lehetetlen lett volna szakértői vélemény alapján mint tébolyodottat gyógyintézethe zárni. A legveszedelmesebb gonosztevők, de különösen az erőszakra hajlandók között nagyon soknak olyan rosszindulatu és brutális a temperamentuma, a milyen csak az értelmiség állati fokával egyeztethető össze. Ezek az emberek azonban mégis felelősek tetteikért és semmi sem tudja az embert a büntény elkövetésére jobban fölbátoritani, mint az a remény, hogy elmebetegnek nyilvánittatja magát és igy megmenekül a megtorlástól.

Figyelemreméltó az az álláspont, a melyet Amerika legelőkelőbb orvosi szaklapja, az amerikai orvosi egyesület közlönye. Roosevelt véleményével szemben elfoglal. Rámutat arra, hogy az elmeorvosok meglehetősen nagy része más nézeten van és az emberi erzést hívja föl, hogy az elmebeteg bünösöket ne büntessék a törvény merev paragrafusai szerint, ugy mint a normális elméjü gonosztevőket. Ez a fölfogás sokban helyes, de nem ritkán tulhajtják és alkalmat adnak mindenféle visszaélésre. Az amerikai szaklap az elnök érdeméül rója föl, hogy az ügy velejére tapintott és a maga részéről a következő elveket ajánlja követésre:

Valamely bünténynyel vádolt személy, ha elmebaja nem oly foku, hogy tébolydába való internálása anélkül is szükséges lenne, tettéért felelős és a törvény értelmében itélendő el. Az az állitás, hogy a büntény elkövetésekor hirtelen megtébolyodott, sok esetben a tudomány szerint igaz lehet, de ez nem lehet ok arra, hogy a bünöst a megtorlás alól kivonja. Ilyen esetekben a bünöst vagy el kell itélni, mintha épelméjü lenne, vagy pedig élete fogytáig egy az elmebeteg gonosztevők számára épitett külön tébolydába helyezendő el, mert nem lehet tudni, mikor tör ki rajta az őrület, a mely büntettekre kényszeriti.

A lap biztosra veszi, hogy ennek a javaslatnak elfogadásával egyszerre nagyon redukáltatnék azoknak a bünösöknek a száma, a kik büntetteiknek védelmül hirtelen elmezavart hoznak föl. Az igazán elmebetegek azonban megfelelő kezelés alá jutnának.

Igaz, hogy ezek a javaslatok megfelelnek a legszigorubb jogosságnak. De az elmebeteg bünösöknek életük végéig való bezárása szintén vezethet visszaélésekre, amelyek aztán igazán szörnyüségesek lehetnek.

Mari kisasszony harmincz frankja.

— *A legujabb párisi szenzáció.* —

Párisban egyébről sem beszélnek mostanában, mint Mari kisasszony harmincz frankjáról. Batelin Mari kisasszonynak ugyanis harmincz frankja volt s ezenkivül egy baráttja: Peslerbe György. György urnak szüksége volt a harmincz frankra és ezért megölte Mari kisasszonyt. A harmincz frankja miatt kellett tehát meghalnia az életvidám, egészséges, szép leánynak.

Peslerbe György jó házból való fiatal ember. Mikor a Hotel Francais-ben elvégezte véres tettét, a Faubourg St.-Denis embertömege közt vergődt el, majd hosszasan időzött az ott levő Pavillon des Fleursben. Itt hirtelen vágyat kapott arra, hogy tettéről beszéltessen. Sürgönyt küldött a Hotel Francais igazgatójának a következő tartalommal:

— Az a nő, a kit az ön szállodájában megöltem, a Boulevard Magenta 38. szám alatt lakik.«

Majd egy másik sürgönyt küldött és pedig Madame Emillonnak, a meggyilkolt leány szállásadónőjének. Ebben ezt irja:

— »Én, igen én magam öltem meg bájos barátnőmet, mert nem akartam, hogy másé legyen. Angyal volt, egy angyalt öltem meg . . . Mit tegyek . . . Őrült voltam . . .«

Miután Peslerbe a két kártyát elküldötte, lement a Place de l'Etoilera és a mikor ugy gondolta, hogy nem látja senki, eldobta a revolvert. Az éjszakát a Hotel Mercedesben töltötte. Másnap elolvasta a gyilkosság leirását a lapokban.

Délután elfogtak.

— Meg akartam magamat ölni, — mondotta kihallgatásakor — de nem volt már meg a revolverem!

A Rue Dauphinben fogták el. Egy Robert nevü rendőrnek gyanusnak tünt fel és e szavakkal lépett hozzá:

— Bocsánat uram, nekem ugy tünik fel, hogy ismerem önt.

— Én nem ismerem! — felelte Peslerbe és folytatni akarta utját.

Ugyanekkor más két rendőr jött hozzájuk, akiknek már a zsebükben volt a gyilkos fotografiája. Most Robert rendőr felülkerekedett mondván:

— Nos, uram, miután ön engem nem ismer, ami nekem végre is teljesen közömbös, legyen szives, kövessen a Quai des Orfévresre, ott majd a rendőrparancsnok előtt megösmerkedünk.

Peslerbe ellentállás nélkül követte. A rendőrségen elmondta, hogy nagyon jó nevelésben részesült és kitünő tanuló volt. Iskolai tanulmányainak befejeztével a Banque de France hivatalnoka lett. De már e minőségében megkezdte az adósságcsinálást és emiatt ki is kellett lépnie a bankból. Visszakapta és mihamar el is költötte 3000 franknyi övadékjat. Ezután ismét állás után nézett. Belépett Alleaume bankjába, de innen is sikkasztásért elkergették.

Aldozatával nagyon különös módon ismerkedett meg. Egy este elegánsan kiöltözve megjelent a Café Americainben, a hol egy szép leány tünt fel neki, aki keservesen zokogott egy asztalnál. Peslerbe hozzáment, mint vicomte de la Redorte mutatta be magát és kezdte vigasztalni. A leány azt mondta, meg akar halni, mert szeretője, egy fiatal diák elhagyta.

— Igy nem engedhetem elpusztulni, — szólt Peslerbe — magán segiteni kell. Szép leány, tetszik nekem és mutasson nekem félmilliónyi vagyonom van, adok magának 100.000 koronát.

A leány hitt neki. Az álvicomte ez időtől kezdve rengeteg luxust üzött. Állandóan kocsin járt és az idei virágkorzónál első dijat nyert Mindezt 300 frank havi fizetésből.

Mikor Batelin Marie tudomást szerzett barátja csalásairól és mikor annak elfogatása küszöbön állt, hát azt ajánlotta neki, hogy viselje sorsát békességgel, ő majd dolgozik érte, mig ő bünte-tését elszenvedi. De időközben Peslerbe barátaitól szerzett annyi pénzt, amennyi az ügyei tisztázására elég volt. Ámde alig hogy kimászott a bajokból, ismét elölről kezdte régi életmódját. Ezért a leány el akarta hagyni. Nem is közlekedett vele többé, nem fogadta lakásán. De ő addig irt, mig a leány elment a Hotel Francaisba.

— Megjavulni nem ajánlok — mondotta neki a szépséges 20 éves leány — tolvajjal pedig együtt nem élek . . .

Ebben a perczben egy lövés dördült el és Marie Batelin, a szép párisi leány élettelenül terült el a földön.

Roma legszebb asszonya.

— *Olaszország szenzációja.* —

Megirtuk már, hogy Rómában a város legszebb asszonyát, Bucci Máriát lopás miatt letartóztatták Ez nagy szenzációt okozott annak idején Pómában, mert a szép asszony Jacobini biboros közeli rokonának volt a felesége.

Ettől azonban megszökött, s éppen a megszöktetője Agostini dusgazdag selyemgyáros jelentette föl, hogy mintegy háromezer lira értékü ékszerét ellopta tőle. A szép asszony nem egyszer hagyta el férjét, de ez mindannyiszor megbocsátott neki és visszatogadta. A szép asszony egyszer ismét faképnél hagyta a férjét és szerelmesével a dusgazdag selyemgyárossal a lombardiai Cernovicban turbékoltak. Itt történt, hogy a selyemkereskedőt meglopták: eltünt minden ékszere.

Agostini jelentést tett a rendőrségnek, ahol éppen egy dusgazdag amerikai asszony is jelentést tett egy ismeretlen tolvaj ellen, a ki állitólag ellopta volna összes ékszereit. A rendőrség természetesen nyomozni kezdett. Rendkivül megnehezitette működését az, hogy semmiféle nyomra nem akadt. Ugy a gazdag kereskedő, mint az amerikai asszony olyan előkelő társaságban fordult meg, ahol a gyanunak még csak az árnyékát sem lehetett feltételezni.

Egy vélen azonban mégis nyomra vezette a rendőrséget. Feltünt ugyanis, hogy a szép asszony Buccinél, egy szokatlan ékszer-collierrel jelent meg egy estélyen. A rendőrség figyelemmel kisérte, s mikor elég adat jutott a tudomására, házvizsgálatot tartott nála. És ott, nagy meglepetésére mindenkinek, megtalálták az összes eltünt ékszereket. Időközben a boldog szerelmes selyemkereskedő Folignóba utazott és csak ott tudta meg, hogy a szép asszony szerelmese a tolvaj. Természetesen rögtön intézkedett, feljelentését visszavonta s mindent meglett, hogy a szép asszonyt szabadlábra helyezzék. Nagy kárpótlást igért az amerikai missnek, ha ő is visszavonja a panaszát. Azonban ez mind nem sikerült.

A rendőrség könyörtelen maradt és fogva tartotta a szép asszonyt. A vallatások folyamán kiderült, hogy már nem ez az első lopása volt és hogy hűséges czinkostársa: az édesanyja.

Most pedig szabadlábra helyezték és ez visszatért a boldog selyemgyáros ölelő karjaiba.

Az eleven ördög.

— *A német trónörökös menyasszonya.* —

Amint hire ment, hogy a német trón örököse élettársat választott magának, megindult a nők között a találgatás: »Milyen a menyasszony?« S minthogy a tudósitások mindenről beszámoltak csak Czeczilia herczegkisasszony külsejéről nem tüstént kész volt az általános vélemény: »Nem lehet szép!«

A egy mecklenburgi udvari hölgy tollából származó jellemzés fekszik előttünk és — csodálatos! — ebből is hiányzik az a rész, amiből kiérezhetnők, hogy a herczegnő legalább csinos-e, vagy nem.

Az emlitett leirás ezeket mondja:

Czeczilia herczegnőnek imponáló, magas alakja van. A rendkivül nyájas arczot hamvasszőke haj köriti. Csupa humor és kedély. Ritka ragaszkodást tanusit régi cselédei iránt s ellenállhatatlan szükségét érzi, hogy őket apró kedveskedésekkel megörvendeztesse.

Mint gyermek valódi „*eleven ördög*“ volt, a kinek csak pajkosságokon járt az esze. Amikor »nagyherczegék«-nél gyermekestélyek voltak, a mamák nem merték leánykáikra a legjobb ruháikat adni, mert többnyire olyan állapotban kerültek haza, amiből arra lehetett következtetni, hogy a kicsikék — Czilike vezetése mellett — rettenetes tombolást vittek véghez. Azóta, hogy felnőtt a fölös élénkség elpárolgott és csak éppen annyi maradt hátra, amennyire egy jókedvü, szivjóságu, szellemes herczegnőnek éppen szüksége van.

A trónörökös menyasszonyát Mecklenburgban, a szó igazi értelmében bálványozzák és nagyrabecsülik benne házias, egyszerü hajlamait. Akinek alkalma van őt odahaza, családi körében megfigyelni, bizonyságot tehet amellett, hogy semmiben sem különbözik egy falusi uriházban nevelkedett hajadontól s hogy semmiféle házi és gazdasszonyi teendőtől se riad vissza

Czeczilia herczegnő emellett kitünően beszél francziául és angolul s az orosz nyelvet is jól birja, amennyiben miss King — kinek az utóbbi időben a legtöbb befolyása volt rá — angol atyától s német anyától Oroszországban született s nevelkedett és mind a három nyelvben tökéletesen otthonos.

Dicsérik a lovaglóés kocsizó sportban való gyakorlottságát, nagy edzettségét, pompás testi szervezetét, virulló egészségét . . .

De még mindebből nem tünik ki, hogy arczvonásai szépek-e? . . . Különben ez egészen mellékes. Az uralkodó nejének nem az a főhivatása, hogy szépségével kápráztasson. Amikor Bismarck, a német trón akkori várományosának feleséget keresett, egyetlen törekvése odairányult, hogy a kiválasztandó herczegnő az anyaság minden kellékével birjon. Az uralkodó neje legyen hűséges feleség, jó anya, követendő minta . . .

Ugylátszik, a német trónörökös megtalálta III. Frigyes Ferencz mecklenburg-schwerini nagyherczeg leányában ezt a mintaszerü feleséget, kinek nőies erényeiről, annak idején, éppen olyan meggyőződéssel mondhat ítéletes tőszót, mint édes atyja, a mostani kézfogó alkalmából, az édes anyáról mondott.

TÁVIRATOK.

A franczia hadgyakorlatok.

Dijon, szept. 15. A hadgyakorlatok befejezése után André tábornok hadügyminiszter Voyron tábornoknak a katonai érmet nyujtotta át. Az idegen tiszteknek a hadügyminiszter reggelit adott. A reggelinél André tábornok hadügyminiszter felszólalt és első sorban Loubet elnök nevében sajnálkozását fejezte ki, hogy az elnök nem vehetett részt a gyakorlatokon. A miniszter Loubet elnököt és az idegen tiszteket éltette. Pioch belga vezérőrnagy válaszában az idegen tisztek üdvözletét nyilvánitotta a franczia hadsereg fejének és kijelentette, hogy a hadgyakorlatok megmutatták a franczia katonák erejét és energiáját, valamint a franczia hadsereg haladását.

A krétai göfögök óhaja.

Athén, szept. 15. A Neon Asti jelenti: Teotokis miniszterelnök nem fogadta a krétai ellenzék vezetőit, de harmadik személy utján, valószinüleg Polo Giorgissal, a krétai párt vezetőjével megizentette nekik, hogy a krétaiaknak, ha György herczeg krétai főbiztos a nagyhatalmaknál Kréta egyesitésének a javára tett lépései eredményével nem járnak, igen szabadelvü alkotmányt biztositanának.

Szakadás a köztársasági pártban.

London, szept. 15. A Daily Cronicle jelenti New-Yorkból: New-York állam köztársasági pártjának meghasonlása a novemberi választásokkor New-York államot valószinüleg Parkernek fogja kiszolgáltatni. A szakadás hir szerint Odell kormányzó és Black szenátornak a hivatalnok-kérdésben felmerült viszálykodása folytán keletkezett.

A maczedon reformakczió.

Konstantinápoly, szept. 15. Hilmi basa főfelügyelő és a polgári ügyvivők holnap Monasztirből Szalonikibe és néhány nap mulva Üszkübbe utaznak, hova a főfelügyelőséget és a polgári ügyvivőségeket hosszabb időre áthelyezik.

Segély a tüzkárosultaknak.

Déva, szept. 15. Hunyadvármegye közigazgatási bizottsága mai ülésén Pogány alispán jelentést tett, hogy a kormány négy leégett községnek jelentékeny államsegélyt nyujtott. A főispán inditványt tett, hogy az elemi csapások miatt leirt adók után leirandó utadók egyszerre tárgyaltassanak. A vármegye a pénzügyigazgatóságot felkéri a tervezet elkészitésére. A közgyülés ezután letárgyalta a jövő évi költségvetést és elhatározta, hogy az épitendő vicinális utakra 65000 korona államsegélyt kér.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.

	szept. 15.	szept. 14.
Buza helyben	121.38	120.50
» szeptemberre	120.38	119.38
» okt.-ra	—.—	—.—
» deczembere	118.88	117.75
Irázsnyt: állandó.		
Gabonaszállitási-dij		
Liverpoolba	1.—	1.—
Tengeri szept.-re	59.50	60.—
irányzat: állandó.		

Chicago.

— Zárlat. —

	szept. 15.	szept. 14.
Buza szept-re	113.—	111.63
» decz-re	115.38	114.—
tengeri szept.-re	53.38	53.63
» okt.-re	—.—	—.—

Chicago, szept. 15 (Zárlat.) Zsir okt.-re 6.9 (7.02) jan.-ra 7.00 (7.10), szalonna 8.37 (8.37), serléshus okt.-ra 10.70 (10.72.)

SZINHAZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Népszinház.** Ma este »Katinka grófnő«-ben Hüvös Iván és Faragó Jenő kedvelt operettjében egy fiatal kezdő énekesnő, Kállay Kornélia tette az első szinpadi szárnypróbálgatását. A szemrevaló, szép termetü noviczia Pethő diák szerepében nem épen erős, de kellemesen csengő hanglával megerősitette azt a kedvező benyomást, a mit már rokonszenves megjelenésével keltett. Játéka is sokkal fesztelenebb, mint azt a kezdőknél tapasztalni szoktuk s igy minden jel arra mutat, hogy valódi hivatottság vitte a szinpadra. Az operett másképen a régi szereposztásban került szinre, melyről már mondtunk véleményt. A közönség tapsoló kedvében volt. — Ma délelőtt tartották meg a »Rézi« főpróbáját, a sajtó képviselői előtt. A czimszerepét Komlóssy Emma adja s kivüle játszanak még Harmath Ilona, Krecsányi Sarolta Bársony Rusi, Győri Aranka, Kovács, Kissy Szirmai, Pázmán, Ujvári, Rasko, Pesti, Pintér. A bemutató előadás holnap lesz. — »Mohamed,« Márkus Jenő és Mérei Adolf operettje már most foglalkoztatja a Népszinház személyzetét.

— **Pogány Gábor.** Huszonötödször került ma szinre a Nemzeti Szinházban Ferenczy Ferencz Pogány Gábor-a. A nézőteret megtöltő közönség sokat tapsolt a szereplőknek és ünnepelte a szerzőt.

— **Én, te, ő.** A Királyszinház igazi szezonja voltaképp csak ma köszöntött be. A csukott pénztár főlébe ma függesztették ki ez idényben először a sokat jelentő táblácskát, hogy »minden jegy elfogyott« s a pihenés hónapjai után ma lépett fel először Küry Klára és Fedák Sári. A mai előadás, amely teljesen premiernek képét mutatta, friss elevenséggel pergett le elejétől végeig. A téli ház közönsége a régi szeretettel üdvözölte ugy Fedák Sárit a házi primadonnát, akinek temperamentumos játéka és tüzes táncza a szokott nagy hatást tette, mint Küry Klárát a vendéget, aki müvészetét ragyogtatta ma is. A Claude Terrasse gyönyörü melódiáit főkép a Bánó Irén szép hangja juttatta érvényre, a darab temérdek józü mókája pedig Német Józsefben, Körmendyben, Ferenczyben és Gyöngyiben talált hatásos ábrázolókra. Tetszett a Papp Miska ötletes játéka, ugyszinien a Magay Anna ifjui bája is.

— **A Fővárosi Nyári Szinházban** ma este ötödször adták Kazaliczky Antalnak a Tetemrehivás czimü szinművét. A darab kiválóságát s annak gyöngyeit már a bemutató előadás alkalmával méltattuk, most csak annyit mondunk róla, hogy kevés szem maradt szárazon a darab megható részleteinél s hogy ma is osztatlan nagy sikert aratott. Két vendég mutatkozott be a darabban a budai közönségnek. Váradi Jolán, a Nemzeti Szinház tagja és Marosi Adél a Magyar Szinház tagja. Előbbi Mindszentinét adta (eddig Medgyaszay Vilma), utóbbi Györgyikét (eddig Szohner Olga). Váradi Jolán tehetségének a legjavát mutatta be s ugy elragadó kedvességénél fogva, mint egyszerü, keresetlen, a mély érzéstől teljesen áthatott alakitását hosszasan s többször nyilt szinen is megtapsolta az egybegyült nagy közönség. Marosi Adélról már nem mondhatjuk ugyanezt. Nem volt közvetlen, szerepét mintha laprol olvasta volna le, ugy szavalt. Különben sem volt diszponálva. Ennek ellenkezőjét mondhatjuk azonban Hadrik Annáról, aki ma valóban elemében volt. Azt az igaz érzést, amely egy oly csapásoktól vert asszonynak, mint Gyalánné, lelkét betölti igazán fényesen s igaz hüséggel tárta elő. Minden egyes szavával, minden egyes mozdulatával teljesen magával ragadta a közönséget. Jó napja volt ma Kesztlernek is, aki igaz, mély érzéssel adta az árlatlanul meggyalázott férj martir szerepét. Jót mondhatunk egyébként az összes szereplőkről, akik teljes tudásukkal vitték ma is diadalra a kitünően pergő, nagy sikert aratott darabot.

(K—n.)

— **Iparmüvészeti kiállitás.** A miskolczi iparmüvészeti kiállitást tegnap délben végleg bezárták. A maga kulturális hatásában szinte kiszámithatatlan jelentőségü kiállitást teljes anyagi és erkölcsi siker kisérte. A látogatók száma meghaladta a tizezret, mig a vásárlások összege 8000 koronán felül van. A kiállitásnak az utolsó napokban a következő fővárosi vendégei voltak: K. Lippich Elek kultuszminiszteri osztályvezető, Szalay Imre és Radisics Jenő miniszteri tanácsosok, Györgyi Kálmán, Ágotay Lajos és Croh István tanárok. A tárlatot szeptember 11-iken rekesztették be a nagy nyilvánosság elől. Este hat órakor díszes közönség lepte el a kiállitás termeit. Balogh Bertalan főtitkár szép beszéddel vezette be az ünnepélyt, köszönetet mondva a kiállitás rendezésében résztvevőknek. Ezután Ágotay Lajos az iparmüvészeti társulat választmányi tagja szintén köszönetet fejezte ki a társulat részéről a borsod miskolczi közmüvelődési és muzeum egyesületnek s különösen a főtitkornak, Balogh Bertalannak, akinek fáradhatatlan buzgalma segitette elő a kiállitás sikerét. A kiállitást magát este tiz óráig meg a közönség részére nyitva tartották, hétfőn reggeltől azonban tegnap déli csak az ifjuság látogathatta a kiállitást.

TÖRVÉNYSZÉK

A vak koldus vezetője.

Ma fejezte be az esküdtbiróság a bizonyitás eljárást Vledutz György rablás és gyilkosság bünpörében, amely után megszövegezte az esküdtekhez intézett kérdéseket. A biróság a védelem előterjesztésére az ember élete ellen irányuló majdnem minden büneselekményt felvett a kérdések közé, amelyek a következők: Bünös-e Vledutz György abban, hogy Nagy Istvánt előre megfontolt szándékkal megölte? Bünös-e abban, hogy megölte, de tettet nem fontolta meg előre? Hogy erős felindulásban ölte-e meg Nagy Istvánt, vagy halált okozó sulyos testsértés pusztitotta e a kintornást, továbbá kirabolta-e vagy meglopta?

Ezek után dr. Halász Lajos ügyész mondta el vádbeszédjét, ő az anyagi igazságot keresi, ebben találja legfőbb feladatát. Peddig ebben a bünpörben az anyagi igazságnak a kideritését nagyban megnehezitette a vádlott, aki ravasz furfangával, körmönfont hazudozásaival igyekezett az ő bünösséget menteni. Azután az ügyész lépésről lépésre haladva, kimutatta, hogy a vak koldusnak társaságában, de még közelében sem volt senki más meggyilkolása idejében Vledutzon kivül; nem is lehetett oka senkinek a szegény nyomoruit koldus élete ellen törni, csak annak, aki tudta, hogy rongyai alatt pénzt és ékszert rejteget. Ezt pedig azok közül, akik a gyilkosság napján Nagy Istvánnal együtt voltek, csak Vledutz tudhatta.

Nagy Istvánt hét milliméteres revolverrel öltek meg, a testében talált golyók abból a revolverből valók, amelyet a holttest mellett találtak és a melyről kétségtelen, hogy Vledutzé volt. Maga Vledutz se tagadja ezt, nem is tagadhatja, de azt állitja, hogy éppen elvásuk előtt cseréltek revolvert Nagy Istvánnal, amiben semmi valószinüség nincsen, mert a Nagy István revolvere erősebb, kényelmesen tokban hordható fegyver volt, amit a vak ember bizonyára nem azért vett, hogy becserélje egy gyöngébb, rosszabb fegyveréri. Ez éppen olyan hazugság, mint az, hogy egy fehérköves gyürüt cserélt el Nagy Istvánnal, és hogy ezt a gyürüt a Csemegi kezén látta, holott mindazok, a kik Nagy István és Vledutzot ösmerik, az összes értéktárgyait a koldusnak látták és ösmerték, erről a fehérköves gyürüről semmit se tudnak. Erről a Csemegiről azt is meséli a vádlott, hogy látta rajta Nagy István ujj nadrágját és czipőjét, holott erről a nadrágról és czipőről senki sem tud, azt senki sem látta, nem is láthatta, mert ezt csak Vledutz találta ki. Azokat a tárgyakat ellenben, amelyekről mindenki tudott, az összes gyürüket, az áldozat táskáit, ruháját, pénzét: ezt mind Vledutznál találták meg. Végül az ügyész jogilag fejtegette azt, hogy az előre megfontolt szándék fönnforgott s igy sem emberölésről, sem felindulásról, sem halált okozó testi sértésről szó sem lehet. Kéri a vádlottat a gyilkosság és rablás büntettében bünösnek kimondani.

A védő beszéde, majd az ügyész és a védő viszonválaszai után az esküdtek késő este visszavonultak, hogy a verdikt fölött tanácskozzanak.

Az ügyész után dr. Weisz Ödön védő terjesztette elő a vád védelmet. Szerinte semmivel sines bizonyitva a vádlott bünössége a tekintetben, hogy ő ölte volna meg a vak verklist. Felmentést kért. Az ügyész válasza s a védő viszonválasza után az esküdtek *bünösnek mondották ki Vledutz* Viktor Győzőt a rablással párosult szándékos emberölés büntettében s ezen marasztaló verdikt alapján a törvényt alkalmazó

biróság a vádlottat a büntető törvénykönyv 349. §. utolsó bekezdése alapján a btkv. 92. §. alkalmazása mellett *tizenkét évi fegyházra* itélte, a melyből azonban nyolcz hónap az elszenvedett vizsgálati fogság által kitöltöttnek vétetett. Az ügyész a 92. § a alkalmazása ellen védő pedig az ítéletben kiszabott büntetés mérve ellen jelentett be semmiségi panaszt.

— **Eltélt szocztialista vezér.** Vojkeszku Atanász temesvári molnár, szocziálista népvezér mint az olt megjelenő Votul poporului czimü oláh szocziálista ujsag felelős szerkesztője lapjában egy czikket irt tavaly Hertelendy Imre, a párdányi járás főszolgabirájáról, amely czikkben bőviben osztogatta a becsületsértő kifejezéseket. A főszolgabiró abban az időben néhány szocziálista népgyűlést tiltott be, a melyen idegenből érkezett szónokok is lázitani akartak, ezért háborodott fel annyira Vojkeszku s ezért illette az összes állati nevekkel a főszolgabirót. A temesvári esküdtbiróság bünösnek mondotta a vádlott szerkesztőt a nyilvános rágalmazásban, mire az eljáró biróság 6 havi fogházra és 500 korona pénzbüntetésre itélte. A Kuria Tarnai János biró előadásában ma foglalkozott a vádlott védője által benyujtott semmiségi panaszszal, de ezt dr Baumgarten Izidor koronaügyészhelyettes inditványára visszautasitotta s ezzel hozzájárult az esküdtbiróság ítéletéhez.

— **Az uj földesur.** Ez év julius 17-én kétfogatu gummikerekü bérkocsin elegáns uriember hajtatott ki a Pannonia magyar vajkiviteli társaság telepére s Kaszinó Mór igazgatót kereste. Az idegen Balázs Mihály oroszházi földbirtokosnak mutatta be magát s előadta, hogy birtokáról nagy mennyiségü saját termésü vajat hajlandó szállitani a társaságnak, ha ez megfelelő biztositékot ad a vaj átvételére. Az igazgató nagyon megörült az ajánlatnak, nyomban kétszáz korona biztositéki összeget utalt ki a földbirtokosnak, aki ezzel hamarosan eltávozott. A társaság egy hétig hiába várta a vajküldemény megérkezését, akkor aztán sürgetni kezdte, s igy derült ki, hogy az állitólagos földbirtokos közönséges szélhámos volt. Annyit azonban a társaság panaszára elrendelt nyomozat mégis elért, hogy a szélhámost Balázs Mihály foglalkozásnélküli magánhivatalnok személyében sikerült itt a fővárosban letartóztatni. Balázst a vajkiviteli társaság kárára elkövetett csalásért tegnap vonta felelősségre a büntető törvényszék, ezuttal azonban megmenekült a büntetéstől, mert felesége időközben rendezte ügyét, mire a társaság képviselője visszavonta az ellene tett panaszt. A panasz visszavonása következtében a törvényszék Balázs Mihály ellen megszüntette a további eljárást.

— **A megtámadott mandátum.** Gróf Serényi Béla kereskedelmi államtitkár mandátuma ügyében a Kuria tudvalevőleg elrendelte a vizsgálatot, amelyet még eddig nem fejeztek be. Időközben a miskolczi törvényszék is elrendelte a vizsgálatot Kremer József sajóvárkonyi, Klein Sámuel és Klein Bernát tapolcsányi, Weisz Ignácz és Klein Zsigmond csermelyi, Braun Bernát balatoni és Klein Sámuel bánfalvi lakosok ellen, akik részben vesztegettek, részben megvesztegettettek. A vizsgálat befejeztével a vádtanács a nevezetteket a Btk. 185. §-ában körülirt, a polgárok választási joga ellen elkövetett vétség miatt vád alá helyezte.

A közönség köréből.

Egyéves önkéntesek
legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert
Blum és Társa
szerb királyi és József főherczeg udvari szállitóinál 49631
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-utcza 14—16

Rohitschi „Styria-forrás“ gyógyviz.
Gyomorfekély és gyomorgörcs, Bright-féle vesekór, torok- és gégehurut, gyomor- és bélhurut, hugysavas üledék, czukorbetegség, májbajok ellen.
Kitünő gyógyeredmény. Orvosilag ajánlva.
Nagybani raktár Budapesten:
Hoffmann József, Báthory-utcza 8. sz.

AJÁNDÉKUL az előfizetőknek!
nagyszabásu diszmüvet ad az EGYETÉRTÉS karácsonyra
A NAGY HÁBORU
lesz a czime és kiváló katonai szakemberek, irók és müvészek közremüködésével, a helyszinéről való
eredeti fölvételekkel
az orosz-japán harcztér eseményeit örökitjük meg benne. Nagyarányu, értékes munka lesz, dús szépirodalmi tartalommal is. Minden előfizetőnk megkapja, az ujonnan belépők is.

ÖNKÉNTES!
nem halaszthatja tovább **fölszerelése beszerzését!** October elsején **teljes dis.ben** tartozik jelentkezni! rendeljen ott, ahol **föltétlen pontos időre** megkap mindent! forduljon bizalommal **Weiner és Grünbaum** udvari szállitókhoz! Kristóf-tér 8. alatt leli a **legnagyobb munkaerőt!** 6.8

FŐVAROSI ÜGYEK.

— **A főváros egészségügye.** A tiszti főorvos ma tette közzé a mult heti megbetegedések statisztikáját. A kimutatás szerint a tifusz nem csökkent, de a skarlát jelentékenyen csökkent. A kimutatás szerint a mult héten a következő megbetegedés történt:

Tifusz 40, bárányhimlő 14, skarlát 88, kanyaró 38, difteritisz 34, lépfene 1, egyiptomi szembetegség 3, vérhas 1, hökhurut 6, orbánez 36. Halálozás: tifusz 6, skarlát 3, kanyaró 1, difteritisz 1, hökhurut 1, orbánez 1.

— **Kecskeméthy Győző áldozatai.** Kecskeméthy Győző félmilliót lopott a fővárostól. A lopás miatt Személy pénztárós és Leipold ellenőr ellen is megindították a vizsgálatot, mert Kecskeméthyvel küldtek a pénzt a főpénztárba. A fegyelmi választmány mind a két tisztviselőt hivatalvesztésre itélte s megállapitotta ellenük a vagyoni felelősséget. A két tisztviselő arra kérte a fővárost, hogy a vagyoni felelősség alól őket mentse föl. A tanács mai ülésén a kérelmet elutasitotta s fölhivta a tiszti ügyészséget, hogy a vagyoni felelősséget birói uton érvényesitse.

— **Tiszti főorvosi helyettes választása.** A tanács mai ülésen a megüresedett tiszti főorvosi helyettesi állásra dr. Szabó Sándor tisztiorvost választotta meg.

— **Villamos vasut Erzsébetfalvára.** A városi villamos vasut sertésvágóhidi vonalát Erzsébetfalvára akarja meghosszabbitani. Az uj vonalra a kereskedelmi miniszter elrendelte a közigazgatási bejárást, a melyet ma kezdtek meg. A bejárást holnap folytatják.

— **Szinházak.** A szinházvizsgáló-bizottság azt a javaslatot tette, hogy a tanács a Varszinháznak ne adja meg a használati engedelmet. Mai ülésében a tanács ujabb helyszini vizsgálatot rendelt el annak a megállapitására, hogy mekkora költséggel lehetne a szinházat megfelelően átalakitani. Az Operaháznak megadta a használati engedelmet, a Magyar Szinháznak pedig megengedte, hogy minden csütörtök délután ifjusági előadást tarthasson.

— **Sok a tanitónő.** Az idei iskolaévben szokatlanul kevés uj osztály nyitására van szükség. Mindössze tiz uj osztályt nyitnak, kilenczet a fiu- és egyet a leányiskolákban. Emiatt a már tavaly ideiglenesen alkalmazott tanitónőket sem tudják valamennyit az idén elhelyezni. A tanügyi osztály annak a közlésére kért meg bennünket, hogy tanitónőnek most uj megbizást egyáltalán nem adnak s kár a folyamodásokra ragasztott sok bélyegért.

VIDÉK.

Lemondó polgármester. Nyitráról sürgönyzik: Kukán Imre érsekujvári polgármester egészségügyi okokból beadta lemondását. A városi képviselőtestület a lemondást nem fogadta el és a polgármesternek hat hónapi szabadságot adott egészsége helyreállitása czéljából. Nyitramegye mai közgyülése a határozatot megsemmisitette és utasitotta a várost, hogy a polgármester nyugdijigényét állapitsa meg.

A pusztaszeri birtok. Kecskemétről jelentik: Kecskemét város közgyülése régebben elhatározta, hogy pusztaszeri birtokát kisebb tagokban eladja. Erre az elhatározásra az inditotta a város vezetőségét, hogy a befolyandó vételár tőkéjét jelentékenyen jövedelmezőbbé tegye, illetőleg a vagyonváltoztatás által jövedelmét fokozza. Igy legutóbb is megvette a 3536 hold területü Baracs és a 6190 holdnyi Bugacz pusztákat. Pusztaszeri birtoka 7583 hold, mely azonban a birtok értékének 2 százaléknyi kamatját sem hozza meg. Minthogy ezen birtokból ez év október 1-én 2300 holdnyi terület a bérleti szerződés alól felszabadul, minden intézkedést megtettek, hogy még a folyó évben ez a 2300 hold parczellázva nyilvános árverésen eladassék. Evégből egy kiküldött bizottság Kada Elek polgármesterrel az élén a hét folyamán megtartotta Pusztaszeren a helyszini becslést.

Törvényhatósági bizottsági ülés. Szegzárdról sürgönyzik: Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta Döry alispán elnöklete alatt rendes közgyülését, melyen a megye bizottsági tagok nagyszámban jelentek meg. A közgyülés megnyitása után az alispán szép beszéd kiséretében Rüll József bétyi és Tóth István tamási volt községi birák mellére kitüzte a koronás ezüst érdemkeresztet, melylyel a király a községi ügyek vezetése körül szerzett érdemeikért tüntette ki őket. Az üresedésben lévő tiszti ügyészi állásra a közgyülés Tóth Ödön helyettes tiszti ügyészt választotta meg. Nagy vita támadt a vármegyei közuti épitkezések tervezetének előkészitése végett kiküldött bizottság javaslata felett. Hosszabb vita után a többség az állandó választmány javaslatát fogadta el. Bartal Béla császár és királyi kamarás inditványára a közgyülés felir a Dunának Pakson leendő szabályozása tárgyában, ugyszintén az ő inditványára megkeresik valamennyi törvényhatóságot, hogy irjanak fel a Szerbiával fennálló kereskedelmi szerződés felbontása végett. A közgyülés a vármegye házipénztárból 1000 koronát szavazott meg Deák Ferencz alapitványára és 500 koronát a Rákóczi-szoborra. A közgyülés végül pártolja Debreczen városnak a magyar nyelv és jelvények jogainak a külképviseletben való érvényesitését kérő feliratát.

SPORT.

A bécsi futtatások.

— Hetedik nap. —

A Verneuil-handicapet sokáig meg fogja emlegetni a fogadóközönség. Óriási összeggel, még reávai is szivesen fogadták Barbárt, Egyedi Lajos kétéves Burnat csikóját. Turftudósok azt regélték, hogy a jeles telivér alig néhány fonttal rosszabb istállótársánál, King Robnál. A turftudósokat azonban alaposan cserben hagyta a megbizható információjuk, mert a páris kedvencz egy pillanatig sem volt versenyben és végül a vert mezőnyben végzett. A verseny győztese Ragtail lett Satyr és Forrás előtt.

*

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. **Eladók gátversenye.** Dij 1800 kor. Táv. 2400 méter.
1. Schosberger L. 3é s m *Ambrosius* 59 k. lov. Smejda
2. Dreher A. 4é p k Ramathuri 70 k. lov. Huxtable
3. Mr. Paul 3é p k Bona Grazia 57 k. lov. Lawton
4. Egyedi A. 4é s k Sunshine 70 k. lov. Machan

Futottak még: Gomb, Reporter.
Biró itélet: Feltartva négy hosszszal nyerve, háromnegyed hosszszal harmadik.
Tot.: 10 : 33, helyre 50 : 100, 91.

II. **Handicap.** Dij 2000 korona. Táv. 1600 méter.
1. Br. Springer G. p m *Thorane* 45 k. lov. Fetting
2. Dreher A. s m Rabulist 55 k. lov. Cleminson
3. Pelanovits J. p m Nyalka 51 k. lov. Lewis
4. Mr. Lincoln s m Vadőr 48·5 k. lov. J.nek

Futottak még: Vergissmeinnicht, Oyster Bay, Voltaire.
Biró itélet: Könnyen három hosszszal első, háromnegyed hosszszal harmadik.
Tot.: 10 : 67, helyre 50 : 94, 94, 74.

III. **Verneuil-handicap.** Dij 10.000 kor. Táv. 1200 méter.
1. Br. Batthyány E. s m *Ragtail* 55·5 k. lov. Bonta
2. Lazareff M. p m Satyr 59·5 k. lov. Taral
3. Müller E. p k Forrás 56·5 k. lov. Bulford
4. Müller s k Venezia 54·5 k. lov. Janek

Futottak még: Galanterie, Barbár, Trinidad, Népszó, St Gellért, Heldin.
Biró itélet: Erős küzdelem után fejhosszszal első, öt hosszszal harmadik.
Tot.: 10 : 124, helyre 50 : 191, 104, 475.

IV **Eladó kétévesek handicapja.** Dij 2000 kor. Táv. 900 m
1. Pelanovits J. stp m *Sátár* 56·5 k. lov. Bulford
2. Rohonczy G. f h Kaczérlány 51 k. lov. Pretzner
3. Krausz L. p k Czafrang 51 k. lov. Fries
4. Br. Königswarter H. s k Boltenó surprise 56·5 k. lov. Smejda

Futottak még: Virgoncz, Coma Berenice, Obsitos, Gage, Cake-Walk, Nyalánk, Therése Raquin.
Biró itélet: Biztosan egy hosszszal első, egy hosszszal harmadik.
Tot.: 10 : 43, helyre 50 : 102, 208, 196.

V. **Államdij.** Dij 5000 korona Táv. 2800 méter.
1. Br. Königswarter H. 4é p k *Gazette* 55·5 k. lov. Taral
2. Schosberger L. 2é p k Kikelet 53·5 k. lov. Aylin
3. Egyedi L. 3é p m Veruda 52 k lov. Lewis

Biró itélet: Közdelem után egy és fél hosszszal első, nyolcz hosszszal harmadik.
Tot.: 10 : 32.

VI. **I sö oszt. eladóverseny.** Dij 4000 kor. Táv. 1000 méter.
1. Gróf Fries M. s k *Rose Bernd* 53·5 k. lov. Krouzil
2. Egyedi A. s m Bakancsos 51·5 k. lov. Lewis
3. Br. Herzog M. s k Tokaj II. 50 k. lov. Cleminson
4. Mr. Lincoln s k Nama 53·5 k. lov. Taral

Futottak még: Önkéntes ur, Ilo, Blason.
Biró itélet: Könnyen két hosszszal első, két hosszszal harmadik.
Tot.: 10 : 44, 50 : 84, 93, 89.

VII. **Akadályverseny.** Dij 3000 kor. Táv. 3200 méter.
1. Aresin-Fatton 4é p k *Marcheuse* 62·5 k. lov. Rosak
2. Dreher A. 6é s m Kalauer 70 k. lov. Huxtable
3. Brachfeld L. 5é p k Gyopár 68 k. lov. Shejbal

Biró itélet: Igen könnyen négy hosszszal első, srosz harmadik.
Tot.: 10 : 15.

— **Football mérkőzés Balassa-Gyarmaton.** A nográdvármegyei athletikai klub jeles csapata vasárnap délután football-matchet rendez a budapesti Törekvés Sport Egylet első osztályu bajnoki csapatával.

— **Motoros csónakkal az Atlanti oczeánon.** A luzerni motoros csónakversenyek alkalmából Charley, a Mercedes gyár képviselője 50.000 frankos dijat tüzött ki annak, a ki motoros csónakkal átkel az atlanti oczeánon New-York és Havre között. Egy amerikai milliomos fogadást kötött Charleyvel, ki azt állitotta, hogy csónakjával átjut az oczeánon.

— **A müegyetemiek tennis bajnoksága.** A müegyetemi athletikai és football club tagjai részére három számból álló lawn tennis versenyt irt ki. — A Müegyetem bajnokságára huszonnégyen neveztek és ugy a handicap, mint a páros versenyre is nagyszámu nevezés érkezett.

A versenyeket a magyar athletikai clubnak Margitszigeti pályáin tartják meg.

— **M. T. K.—M. U. E.** I. osztályu bajnoki mérkőzés az ujpesti Népszigeten. A hivatalos őszi football idény kezdetével a Magyar Testgyakorlók köre kitünő csapata is működésbe lép. Első bajnoki mérkőzését a Magyar Uszó Egyesület jó formában levő csapatával tartja vasárnap délután az ujpesti Népszigeti pályán. A »M. T. K.« csapata egyik legkomolyabb jelöltje lévén az idei bajnokságnak, őszi szereplése elé nagy várakozással tekintünk, annál is inkább, mert a csapat összeállitása ismét javult. A vasárnapi mérkőzés délután 2 órakor kezdődik, a II. csapatok pedig délelőtt 10 órakor játszanak.

— **A vizipolo bajnokság** utolsó mérkőzései f. évi szeptember 17-én kerülnek döntésre a császárfürdő férfi uszodájában. A mérkőzések d. u. 6 órakor kezdődnek. Ezuttal a Balaton U. E. a Kistétény-budafoki Sp. E.-tel és a Postatakarékpénztári T. Sp. E. a Ferenczvárosi T. C.-bal fog szemben állani. A mérkőzések, döntő fontosságuak, a helyezés sorrendjét illetőleg és ennek tudatában mindegyik csapat legjobb legénységét fogja a küzdterre kiállitani.

— **Első bajnoki mérkőzés.** A rendkivül erős őszi footballszezon bajnoki mérkőzéseinek sorozata vasárnap kezdődik meg a »33« Football Clubja és a Ferenczvárosi Torna Club bajnok csapatának mérkőzésével a soroksári-uti football pályán. A két csapat mérkőzése talán sohasem igérkezett oly érdekesnek, mint most. Mindkét club a legnagyobb ambicióval indul az őszi küzdelmekbe, melyeknek ez lesz a tüzpróbája. Az I. csapatok birója Fehéry Akos, a másodiké Puskás István lesz. Mindkét mérkőzés egy training jegygyel tekinthető meg.

KÖZGAZDASÁG.

A takarmányhiány.

Intézkedések a takarmányinség enyhitésére.

A kereskedelemügyi miniszter ma két leiratot intézett az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez. Az egyikben tudatja az érdekelt gazdaközönséggel, hogy a takarmányszállitási dijkedvezményt a repczemagpogácsa-lisztre is kiterjeszti. A másik leiratban egyik korábbi felterjesztésére arról értesiti az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy teleltetés végett egyik helyről a másikra küldött juhok, szarvasmarhák vasuton kedvezményes dijtétel mellett szállithatók. Az illetékes gazdasági egyesületnek azonban igazolnia kell, hogy az állatokat csakugyan teleltetésre küldik, miért is a szállitási kedvezmény ugy oda, mint vissza csakis ugyanoly vaggon-rakomány állatra érvényes. A legkisebb távolság, a minél a kedvezményt igénybe lehet venni, 150 kilométer.

*

Az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* a takarmányszállitási dijkedvezmények ügyében szaktanácskozmányt tartott, melyen a fővárosi legtekintélyesebb szakférfiak és az OMKE. vidékkerülete kiküldötteinek vettek részt. Az értekezleten konstatálták, hogy a takarmányhiány enyhitésére engedélyezett szállitási dijkedvezmények semmikép sem kielégitők. A dijkedvezmény mértéke is mögötte marad a német és az osztrák kormányok által engedélyezett kedvezményeknek s a kedvezménynek a helyi dijszabásra és a folyó évre való korlátozása által okozott nagymérvü bizonytalanság a kedvezmény igénybevételét sok esetben kizárja és annak értékét tetemesen leszállitja. Legsérelmesebbnek bizonyult azonban az, hogy a kedvezmény a közvetlenül a mezőgazdasággal foglalkozó czimére feladott küldeményekre szorittatott s a közvetitő kereskedelem részére szóló küldemények abból kizárattak. Ez az intézkedés a nem közvetlenül a gazdák czimére feladott takarmányszállitmányok árát tetemesen megdrágitja, ezzel megnehezíti és költségesebbé teszi a takarmányszükségletnek külföldről való beszerzését s végeredményben a kisebb gazdákat sujtja, akik nem képesek egyszerre egész kocsirakományokkal beszerezni a takarmányt s szükségleteik fedezése czéljából a közvetitő kereskedelemre vannak utalva és a kedvezmény megszoritása folytán beszerzéseiket nem eszközölhetik oly jutányosan, mint a nagyobb birtokosok, ugy, hogy a kedvezmény jóformán csakis a nagyobb birtokosok javára szolgál s a kisgazdák érdekeit figyelmen kivül hagyja. Az értekezlet ez okokból azon óhajának adott kifejezést, hogy az O. M. K. E elnöksége mielőbb felhivja a kormány figyelmét a mai visszás állapotra, a szállitási dijkedvezmények általánositását kérje és a közgazdaság, valamint a kereskedelem érdekeit erélyesen képviselje.

*

A mezőgazdasági szeszgyárosok hajlandóknak nyilatkoztak, hogy burgonyakészletüket az inséggel sujtott gazdáknak engedik át. Az átengedett burgonya pótlására a mezőgazdasági szesztermelők egyesülete kebelében fennálló szeszértékesitő központi iroda egy hajórakomány laplatai tengerit rendelt meg, mely a napokban érkezik meg Fiumába. Az iroda azoknak a szeszgyárosoknak, kik eziránt hozzá fordulnak, hajlandó egy vaggont kitevő (100 mm.) próbaküldeményt rendelkezésre bocsájtani.

*

A pénzügyminiszter megengedte, hogy jövedéki szempontból kifogás alá nem eső dohánytermelők a dohánykórokat téli legeltetés czéljából külön engedély kikérése nélkül meghagyhassák.

Drágitják a papirt. Az osztrák patent csomagoló papirgyárosok — mint jelentik — ma Bécsben a Länderbank helyiségeiben tartott értekezletén elhatározták, hogy a megdrágult termelési viszonyoknak megfelelőleg felemelik az árakat.

A tengerjáró hajóstársaságok harcza. Abban a késhegyig menő harczban, mely a magyar kivándorlók szállitása miatt a német meg amerikai hajóstársaságok és az angol Cunard-társaság közt folyik, ugy látszik, fegyverszünet készül. A német és amerikai társaságok, mint Hamburgból táviratozzák, ma ott értekezletet tartottak, a melyen megállapitották békefőtételeiket. A főtételeket azonnal tudatták is Cunard-társaság liverpooli igazgatóságával, a melynek legközelebbi ülésére a magyar kormány megbizásából Kuranda Emil, az Adria igazgatója, már Liverpoolba utazott.

Bankkimutatások. A *Franczia Bank* állása mint Párisból jelentik ez: A bankjegyforgalom csökkenése a készpénzkészletben 89.50, kamat és leszámitolási jövedelem 311.000. *Emelkedés:* Váltótárcza 26.006.000, Bankjegyforgalom 26,890,000 Tresor 19,253.000. *Csökkenés:* Készpénzkészlet (arany) 10.434.000, (ezüst) 5,493.000. Magánszámlát 35,516.000. Előlegek aranyrudakra 7,405.000.

Az *Angol Bank* állása a következő: Osztaltalék 28,486.000 (+978.000), bankjegyforgalom 28,118.000 (—416.000), bankkészlet 38,154.000 (563.000), váltótárcza 24,160000 (—464.000). magánosok követelése 40,698.000 (—1,877.000), kincstár követelése 7,831.000 (+2,443.000), bankjegytartalék 26,477000 (+962.000).

Talajjavitás. A kulturmérnöki hivatalok ez évben is jelentékeny munkát végeztek az eddig nem, vagy gyengén termő területek talajjavitásán. A befejezett talajjavitási munkálatok meghaladják a 25 ezer holdat, 1879-töl a lecsapolt területek 721.285 holdat tesznek ki, az alagcsövezett terület 25.850 hold, az öntözött terület 20.853 hold. Mivel a gazdaközönség általában nem egészen tájékozott, hogy neki a kulturmérnöki intézmény keretében ingyenes tanácsadója van. Tallián földmivelésügyi miniszter intézkedett, hogy a közérdek szempontjából is fontos munkálatok kezdeményezéséről a gazdaközönség tájékoztassék. E szerint a kulturmérnöki hivatalok tanácsot adnak a talajjavitás alkalmas módjáról, elkészitik szándékolt munkálatok terveit, költségvetését is megállapitják a kivitel módozatait. A kulturmérnöki hivatalok igénybevehetését a földmüvelési miniszteriumtól kell kérni. A kérvény bélyegköteles. Az eljáró kulturmérnöki hivatal müszaki tisztviselői dijtalanul állanak a gazdaközönség rendelkezésére, tehát az általok eszközölt felvételekért, tervezésekért, vagy a munkálatok kivitelének vezetéséért és ellenőrzéséért stb. dij nem jár. A felvételek alkalmával szükséges napszámosokat fuvarokat és eszközöket az érdekeltek tartoznak a kiküldöttnek dijtalanul rendelkezésére bocsátani, nemkülönben a felvételeket, munkálatokat és tervezéseket végző napidijas mérnökök, müegyetemi hallgatók, vagy vizmesterek és vizmesternövendékek illetményeit az igénybevevők viselik.

A **komlópiaczról.** A komlótermelési vándortanárhoz érkezett jelentések szerint valamennyi komlópiaczon megcsendesült a forgalom. A nürnbergi piaczon a kereslet javult, a hegyi komlót 160, a hallrtauit 170, a württenbergit 185, a badenit 180 márkával vásárolták 50 kilónként. A saazi piaczon is megállott a finom komló ára, a gyengébb minőségüek 5—8 koronával esnek. Eddig a saazi komlócsarnokon keresztül 3562 zsák ment 50 kilónként I. rendü 260. II. rendü 250, III. rendü 220 koronáért. Segesvárott meg alig van mozgalom a szept. 22-iki vásártól várják az első lökést.

Egy gazdasági egylet jubileuma. A Jászkunszolnokmegyei Gazdasági Egylet ötvenéves fennállását nagyobb ünnepélyivel 1906-ban ülj meg. A fennállás méltó megünnepelésére gróf Andrássy Imre elnökletével bizottságot küldöttek ki. Tervben van az évfordulón valamely jelentős mezőgazdasági intézmény létesitése az agrikultur vármegyében.

Uj halászati társulat. Sályiban megalakult a Szamosujlak-Hermanszegi Halászati Társulat. Elnökké Domahidy István, alelnökké Zoltán László-t választották.

Az indiai konzul Budapesten. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesiti a kereskedő- és iparosköröket, hogy a kalkuttai osztrák-magyar főkonzulátus vezetője lovag Maurig főkonzul Budapestre érkezett, hogy a brittindiai kivitel iránt érdeklődő körökkel érintkezzék és személyes tapasztalatai alapján a Brit-Indiába irányuló kivitel tekintetében felvilágositást nyujtson. A főkonzul e hó 17-én, szombaton délelőtt 11—12 órág, valamint e hó 20-án kedden délután 4—5 óra között a kamara irodájában (V. Szemere-utcza 6.) lesz található.

A gyáriparosok működése. A Magyar Gyár. iparosok Országos Szövetségének ügyvivő igazgatósága e héten kezdte meg ismét működését. A szövetség a nyári hónapok alatt sem szünetelt. Nevezetesen több fontos és beható munkálatot terjesztett fel a kereskedelemügyi miniszterhez ugy a román vámpolitikáról általában, mint a Romániával kötendő kereskedelmi szerződésről, továbbá az Oroszországgal kötendő kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban felterjesztést intéz a kormányhoz, melyben összefoglalja mindazokat a panaszokat, melyeket ugy a magyar ipar, mint a magyar kereskedelem a Romániával való vasuti forgalomban eddig tapasztalt és melyeket világos megállapodások utján a kereskedelmi szerződés tárgyalásakor orvoslandóknak tart. A szövetség ezenkivül a bolgár vámtarifára vonatkozólag is részletes javaslatokat fog előterjeszteni a kereskedelemügyi miniszterhez.

Csőd. *Mayer* Benedek budapesti szállodás és vendéglős ellen a budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszék csődöt nyitott. Tömeggondnokká dr. Spett Ferencz ügyvéd. Követeléseket október 18-ig lehet bejelenteni.

Vasuti igazgatók értekezlete. Az osztrák, magyar és bosznia-herczegovinai vasutak igazgatóinak legközelebbi együttes értekezletét október 13-án Bozenben tartják meg.

Az erdélyrészi gazdák gyülése. Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület most tartotta meg Dicsőszentmártonban a vármegyeház nagytermében választmányi ülését, amelyen Leszay Ferencz kir. tanácsos elnöklete alatt 42 tag vett részt. A gyülésen az egyesület folyó ügyein kivül az állásközvetités szervezésének és a gyakorlati gazdatiszti vizsgáknak ügyét tüzetes megvitatás tárgyává tették. Végül Tokaji László, az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkára, előadást tartott a gazdatiszt társadalmi hivatásáról, főleg a kisgazdák támogatása körül s az alkoholizmus, a szocziálizmus és az uzsora ellen való küzdelemben. Az előadást beható eszmecsere követte.

A **Palffy sorsjegyek** mai húzásán mint Bécsből jelentik, a 84.000 koronás főnyereményt az 51.195-ös számu sorsjegyvel, a 8400 koronás második nyereményt a 17.794-ik számu, a harmadik 4200 koronás nyereményt a 35.577-es számu sorsjegyvel húzták ki. 840 koronát nyert a 23.781 és 77.050.

Budapesti hentesek Bécsben. A budapesti hentes ipartestület elnökének, Bittner Jánosnak kezdeményezésére a Budapesti hentesipartestületnek mintegy 25 tagja rándult fel tegnap Bécsbe, hogy az ottani tanonczkiállitást megtekintsék. A magyar vendégeket a bécsi hentesipartestület elnöke, Kizelák János fogadta, örömének adva kifejezést azon, hogy a magyar szakiparosok érdeklődnek bécsi társaik kiállitása iránt.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Nem annyira a két ezentes árhanyatlás, melyet ma Amerikából jelentettek, mint inkább a nagyobb kinálat és csekélyebb kereset miatt nálunk kész buzára lanyha volt az irányzat s az árak általában 10 fillérrel hanyatlottak. A határidőüzlet irányzat szintén lanyha volt. A delelőtt folyamán októberi buza 10.26, áprilisi 10.62, tengeri 7.20, zab 6.78 koronára esett vissza. Rozs is vesztett néhány fillért. Délben azután egyes vevők megjelenése némi javulást eredményezett, ugy hogy az árfolyamok a tegnapi zárlatot ismét közel érhették.

A készárupiaczon buza jobb kinálat és mérsékelt vételkedv mellett ma is lanyha volt. Elkelt ca. 35.000 mm. 10 fillérrel olcsóbb árakon.

Rozs üzlettelen, lanyha s 10 fillérrel olcsóbb. Helybeli paritásra prompt szállitva 7.40—7.50 koronáig jegyzünk.

Takarmányárpa tartott; helyben és helyi paritásra 7.20—7.60 koronáig jegyez prompt szállitásra.

Zab 5 fillérrel olcsóbb és helyben 7.—7.50 koronáig fizetnek.

Tengeri 5 fillérrel olcsóbb. Prompt kocsira rakva helyben 7.15—7.20 koronáig jegyzünk.

Az árak 50 kilogrammonként értendők.

Elkelt:

Uj-buza. *Tiszavidéki*: 250 mm 81 kg 10.75 kor 1000 mm 81 kg 200 mm 81 10.72 és fél kor 900 mm 80 kg 10.70 kor 100 mm 80 kg 10.70 kor 200 mm 80 kg 10.60 kor 300 mm 80 kg 10.60 200 mm 80 kg 10.45 kor 100 mm 79.5 kg 10,25 kor 3 hóra.

Pestmegyei: 300 mm 80.5 kg 10.75 kor 100 mm 80.5 kg 10.60 kor 300 mm 80 kg 10.60 kor 200 mm 80 kg 10.60 kor 200 mm 80 kg 10.60 kor 100 mm 79.5 kg 10.60 kor 100 79.5 kg 10.50 kor 100 mm79 kg 100 mm 79.5 kg 200 mm 80 kg 10.60 kor.

Felsőmagyarországi: 1000 mm 80 kg 10.47 és fél kor.

Bácskai: 4500 métermázsa 77.4 kg. 10.52 és fél kor.

Tolnai-Becsei: 1000 métermázsa 76.7 kg 10,45 és fél korona.

Becskereki: 5000 métermázsa 79.5 kg 10,52 és fél korona 2000 métermázsa 79.5 10.52 és fél kor három hónapra

Zimonyi: 2600 mm 76.2 kg 10.10 korona három hónapra.

Szerb: 3000 mm 79 kg 10.20 kor. 4500 765 kilogram 9.90 kor mind három hónapra.

Zab. 100 mm 7.15 kor, 100 7.50 kor, mind három hónapra.

Tengeri: 100 mm 7.20 korona kpf 600 mm 7.15 korona 500 métermázsa 7.15 kor 200 métermázsa 7,15 kor 200 métermázsa 7.20 kor mind három hónapra.

Káposztarepce: 2000 mm 11,42 és fél kor. kpf.

Az árak 50 kilogramonkint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

Budapesti gabonaforgalom az utolsó 24 óra alatt a következő volt:

	Érkezett:		Elszállitatott	
Buza	35620	mm	—	mm.
Rozs	2958	»	—	»
Árpa	2507	»	153	»
Zab	6208	»	—	»
Tengeri	76	»	1309	»
Repcze	—	»	—	»
Liszt	725	»	22228	»
Korpa	—	»	3793	»
Összesen	48164	mm.	27483	mm.

A **határidőüzlet** lanyhán indult, később azonban valamivel szilárdabb lett. — Köttetett:

Délelőtt:

Buza októberre 10.29, 10.30. 10.28, 10.32. 10.23, 10.33 k.

Buza 1905. áprilisra 10.67, 10.66, 10.69, 10.62, 10.71. 10.69 k.

Rozs októberre 7.64, 7.66, 7.62, 7.64 k.

Rozs 1905. áprilisra 8.08, 8.06, 8.03, 8.05 k.

Tengeri 1905. májusra 7.23 7.22, 7.24, 7.21, 7.24 k.

Zab októberre 6.70. 6.84, 6.79, 6.86 k.

Zab áprilisra 7.13, 7.10, 7.21 k,

1 óra 30 perczkor záródnak:

Buza októberre . . . . . 10.32—10.33 k

Buza 1905. áprilisra . . . . . 10.71—10.72 „

Rozs októberre . . . . . 7.65—7.66 „

Rozs 1905. áprilisra . . . . . 8.06—8.08 „

Tengeri 1905. máj.-ra . . . . . 7.24—7.25 „

Zab októberre . . . . . 6.85—6.86 „

Zab áprilisra . . . . . 7.20—7.22 „

Repcze augusztusra . . . . . 7.20—7.22 „

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén az árak alig változtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

Buza októberre . . . . . 10.29—10.30 k

Buza 1905. áprilisra . . . . . 10.69—10.70 „

Rozs októberre . . . . . 7.66—7.68 „

Rozs 1905. áprilisra . . . . . 8.06—8.07 „

Tengeri 1905. májusra . . . . . 7.24—7.25 „

Zab októberre . . . . . 6.88—6.89 „

Zab 1905. áprilisra . . . . . 7.26—7.27 „

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén disznózsirért 72, háromdarabos szalonnáért 62.50 koronát fizettek 50 kilónkint.

Értéktőzsde.

A külföldi esti tőzsdék magas jegyzései kapcsán az emelkedő mozgalom ma is folytatódott. Nemzetközi értékekben rendkivül élénken fejlődött az üzlet, az árfolyamok pedig az egész vonalon tetemesen emelkedtek. A tőzsdeidő második felében azonban némi realizálási hajlam mutatkozott és midőn a külföldi piaczok gyengébb irányzatot jelentettek, nálunk is az árfolyamok mérsékelten alább szálltak. A helyi értékek piaczán szintén bágyadtá vált a hangulat, miután a helyi spekuláczió szinten realizálni igyekezett, minek következtében a városi villamos vasut 2, budapesti közuti vasut 4, leszámitolóbank 2 és salgótarjáni kőszénbánya részvények 10 koronával csökkentek. Ellenben a Ganz-féle vasgyár részvényeit 25 koronával magasabb árfolyammal keresték.

Előtőzsde.

Az előtőzsde nagyon élénk forgalom mellett kedvező volt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 654.25—655.25, magyar hitelbank 762.50—763.25, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 455.50—456, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 509.25—509.75, osztrák-magyar államvasut 643.75—644.75, déli vasut —, rimamurányi vasmű 512.50—513.50, magyar koronajáradék 97.17—97.20, közuti vasut 584.50—585.50, városi villamos vasut 340.50—341.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.—, magy hitelbank 763—763.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 456.—456.50, —, magyarjelzáloghitelbank II. kb. 509.——509.50, osztrák-magyar államvasut 644.——644.50, déli vas 88—89.— rimamurányivasmű 512.—512.50, magyar koronajáradék 97.10—97.15, magyar aranyjáradék 119.——119.50, közuti vasut 584.——584.50, városi villamos vasut 330.50—341.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárd megnyitás után kissé gyengült. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 654.50—655.50, magyar hitelbank 763.50—764, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 456—457, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 510—510.25, osztrák-magyar államvasut 644.50—645, déli vasut —, rimamurányi vasmű 513.50—514, magyar koronajáradék 97.25, közuti vasut 582—583.50, városi villamos vasut 340.

Helyi értékekben köttelett. Salgótarjáni kőszénbánya 571, Drasche-tégla 460, Ganz-féle vasgyár 3150—3160, Rákospalotai villamos vasut 190.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.—, magy. hitelbank 763.50—764.—, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 456.—457.— magy. jelzáloghitelbank II. kib. 509.——509.50, osztr. m. államvasut 643—644.50., déli vasut 88—89.—, rimamurányi vasmű 513—513.50. magy. koronajáradék 97.05—97.10, közuti vasut 582.—582.50, városi villamos vasut 340.——340.50

Prémium-üzlet: Díjbiztositások osztrák hitelben hónapra 4—5 k., nyolcz napra 8—10 f. 1904. szeptember végére 15—16 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsde alacsonyabb berlini jegyzésekre gyenge volt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 644—643.50, Magyar hitelbank 773.50—763, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib —, Osztrák-magyar államvasut 644—643.50, déli vasut —, rimamurányi vasmű 513—512, közuti vasut —, városi villamos vasut 340.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 643.50—644.—, magyarhitelbank 763—763.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 454—455.—, magyar jelzáloghitelbank II kib. 509—509.50. osztrák-magyar államvasut 643—643.50, déli vasut 88—89.—, rimamurányi vasmű 512.——513.—, magyar koronajáradék 97.10—97.15, magyar aranyjáradék 119—119.50, közuti vasut 582—582.50, városi villamos vasut 339.——340.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 15. (Az *Egyetértés* távirata.) A gabonaüzlet irányzata kereset hiányában ma is lanyha volt. Buza tiszavidéki 10.90—11.25 K., marosi 10.70—11 K., felsővidéki 10.65—10.95 K. Rozs, felsővidéki 7.85—8 K., pestvidéki 7.85—8 K., különféle magyar rozs 7.65—7.85 K. Árpa változatlan, tartott. Tengeri lanyha. Magyar tengeri 7.45—7.70 kor., szerbiai 7.20—8.60 korona Zab lanyha, magyar válogatott minőségű 7.50—8 korona, elsőrendű 7.20—7.50 korona, középminőségű 7—7.30 korona, harmadrendű 6.95—7.10 korona.

Szesz valamivel gyengébb. Kész kontingens-szesz 53.40—53.80 K.

BÉCSI ERTÉKTŐZSDE.

Bécs, szept. 15. (Az *Egyetértes* távirata.) A mai előtőzsde a prágai vasmüipar részvénytársaság és a cseh bányatársaság fuziójáról szóló hirek befolyása alatt állt, melyet kedvezően itéltek meg, minek következtében a két társaság részvényei emelkedtek. A hangulat különben is barátságos volt A hitelrészvények is emelkedtek. A prolongáziónál pénzt 3 hét nyolczad százalékig adtak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 655.25, magyar hitelbank 763.50, osztrák-magyar államvasut 644.50, Uniobank 527, déli vasut 88.50, alpesi bánya 459.50, rimamurányi vasmű 512.50, prágai vasmű ——, májusi járadék 99.30, magyar koronajáradék 97.10, török sorsjegy 134.25, német birodalmi márka 117.42, Anglobank —., Bankverein —.—, Lenderbank —, elbavölgyi vasut —.—, cseh bánya —.—, bonti szénbánya —.

A déli tőzsde kezdetén alpesi bányarészvények tovább emelkedtek. Az irányzat egyébként is szilárd volt.

Jegyeznek: osztrák hitelrészvény 655.25, magyar hitelbank 764.— Länderbank 434.50 Unionbank 528.50, Anglobank 280.25, Bankegyesület 544.—, osztrák-magyar államvasut 644.25, déli vasut 88.50 elbavölgyi vasut 421.50, alpesi bánya 464.—, rimamurányi vasmű 514.—, prágai vasmüipar 2462, májusi járadék 99.30, magyar koronajáradék 97.10, török sorsjegy 134.—, német márka 117.42.

Bécs, szept. 15. (*Magyar értékek zárlata.* 4. osztályos arany-járadék 118.95, Tiszai és szeg köles. sorsj. 161.50, Magyar hitelb.-részv. 763.— M. lesz. és váltób. rszv. —. Rimamurányi 512.50, M. czukoripar 16.60, Adria hajózási r.-t. 437., Magy koronajáradék 99.25, 4 százalékos magy. földtelherm. kötv. 97.40, M. ny. k. sorsjegy 206.50, Kassa-oderb. v.-részv —.— M. keresk. bank —.—, M. jelzáloghitelbank 507.—.

Bécs, szept. 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papirjáradék 99.25, 4.2 százalékos ezüs járadadék 99.25—100.10, 4 szazalékos osztr. aranyjár 119.20, Osztr. koronajáradék 99.25, 1860 sorsjegy 158.00, 1864. sorsjegy 260., Osztr. hitelsorsjegy 463.—, Osztr. hitel-részv. 652.75, Angol-osztr.-bank —.—. Union-bank 528.—, Bécsi bankverein 543.—, Osztr. Länderbank 433.—, Osztr. magy. bank 16.11, Osztr. magy. államv. 642.50, Déli vasut 87.75, Elbevölgyi vasut 421.— Duna-gőzha.-társ. 863.— Alpesi részv., 463.50, Bánhány-részv. 347.—, 20 frankos. 19.02, Cs. k. arany (vert) 11.35, Londoni váltóár 234.60, Német bankváltók 117.45, Lipótkohó 395.—, osztr. Lloyd 740, Török sorsjegyek 133.50, szilárd.

KULFÖLDI ÉRTEKTŐZSDEK.

Berlin, szept 15. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi tőzsdék, különösen a newyorki jó tartása, továbbá nagy osztrák vasipar társaságok egyesületének hirei a tőzsdét megnyitáskor kedvező hangulatba hozták. Különösen a bankok altak jól és a Disconto Commanditot különösen keresték, kilátás levén a venezuelai adósság rendezésére. Vasárlási kedv különösen vasrészvényekben mutatkozott arra az ujsághirre, hogy külföldről nagy megrendelések történtek De szénrészvények gyengék voltak. Hamburg Packetfahrt szenvedett a készpénzvásárlások miatt. Később montanpiacz gyengült, mig bankpiacz szilárd maradt. Később ismét általán javult a hangulat és Laura különösen emelkedett. Magánleszámitolási kamatláb 3 és egy nyolczad százalék.

Zárlatkor jegyeztetik 4.2 %-os papirjáradék —.—, 4%-os osztrák arany-járadék 101.80 osztr. hitelrészvény 265.75, déli vasut 18.60, orosz banknjegyek 216.10, 4% uj orosz kölcsön —.—, Disconto Commandit 191.75, dynamit trust 150.90, harpeni 216.— 4.2% ezüstjáradék 99.40, 4% magyar aranyjáradék 100.10, magyar koronajáradék 97.50, osztrák-magyar államvasut 137.75, bécsi váltóár 85.10, olasz járadék —.—, ált. villamossági Edison 226.30, gelsenkircheni 220.50, Laura-kohó 251.25, szilárd.

Frankfurt. (Zárlat.) szept. 15. 4.2% papir-járadék 100.50, 4% osz arany-járadék 101.65, 4% Magyar arany-járadék 100.20, Osztr. hitelint. részv 265.90. Osztrák-magyar államvasut 138.—, Észak-nyugati vasut 104.—, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.02, Bécsi bankverein 139.70, Villamosrészvény —.— 3% m. arany kölcsön 88.20, 4.2% ezüst-járadék 100.50, Osztr. koronajáradék 99.70, magyar koronajáradék 97.50 Osztr-magyar bank 116.30, Déli vasut részvény 18.60 Elbevölgyi vasut 106.—. Bécsi váltóár 85.02, Párisi váltóár 80.875. Unió-bank-részvény —., Alpesi bánya-részvny 230.— szilárd.

Páris szept. 15. (Zárlat) Osztr magy. államvasut —. Uj török konzol 88.35, Egyptomi járadék 108.15, Magyar aranyjárdék 100.85, Török sorsjegy 129.75, Meridionalvasut —. 4% olasz járadék 104 —. Banque Ottomane 589.—. Credyi foncier de France 710., Alpesi bányarészvény —. 4% 1890 román kölcsön 89.50, Görög kölcsön 92.5., Váltó Olaszországra —, %, Váltó Amsterdamra —.—, Váltó Brüsszelre 9.03, De Beers 465.—, Chartered 43.50, 5% bolgár kötelezvény 428.—, Déli vasut —.— Váltó Londonra 252.30, Osztrák aranyjáradék 102.95, Osztr. Länderbank —. Banque de paris 12.05, 3% franciajáradék 99.10, 4% spanyol járadék 88.25, 3% uj törleszthető járadék 98.95 Osztr. földhitelintézet —.—, Déli vasut elővásári kötv. 328.75, 4% 1896. román kölcsön —.—, Dohányrészvény 383., Váltó Bécsre 104.18, Váltó német piaczokra 122.34, Rio 13.90, East Rand 202.—, Randfontein 74.—, Magyar Jelzálogbank —.— szilárd.

Frankfurt szept. 15. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény —.—, Déli vasut 18.60 Disconto Comandit 191.50, Berlini Handelsgesellsch —.—, Harpen 214.60, Német bank —.—, Hibernia —. szilárd

Hamburg (Zárlat.) szept. 15. 4.2%-os ezüstjáradék 100.20, sorsjegy 134., déli vasut 18.50, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.30, osztrák hitelrészvény 205.65, osztrák-magyar államvasut 137.70, olaszjáradék 104.—, 4%-os magyar aranyjáradék 99.90 nyugodt.

London, szept. 15. Angol consol 88.63.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Páris, szept. 15. *Nyers czukor* szept.-re 26.—26.25, nyugodt, *fehér czukor* szept.-re 29.25, okt. 29.88, okt.-jan-ra 30.25, jan.-ápr 31.88 lanyha, *finomitott czukor* folyó hóra 62.——62.50.

Boroszló, szept. 15. Buza helyben 18.—, sárga buza helyben 17.90, rozs helyben 13.60, zab helyben 13.90, repcze helyben 20.—, tengeri 15.—.

Köln, szept. 15. Olaj 49.— k.

Prága, szept. 15. Nyers czukor helyben és aussigban azonnal szállitva 25.80, uj campagnera —.— K.

Hamburg, szept. 15. Kávé Santos good Average szeptemberre 36.75, deczemberre 37.50 márczius-ra 38.25, májusra 38.50 márka. Tegnapi hozatal Rióba —.— zsák, Szantoszba —.— zsák.

Bécs, szept. 15. Finomitott czukor Bécsben 78.75 K., uj campagnera 71.50 a gyárból, kocskaczukor uj campagnera 2.— koronával drágább.

Hamburg, szept. 15. Nyers czukor szeptemberre 21.10, októbere 21.85, novemberre 21.50. deczemberre 21.60. januárra és februárra 21.80, márcz.-ra 21.85, áprilisra 21.90, májusra 22.10, juniusra 22.15 juliusra 22.25, augusztusra 22.25 márka. 100 kilónkint.

Berlin, szept. 14. Buza szeptemberre 178.—, októberre 177.75, nyugodt, rozs szeptemberre 139.75, októberre 140.25 nyugodt, zab szeptemberre 137.75, októberre 136.25 nyugodt, tengeri szeptemberre 122.75, októberre 120.— nyugodt, olaj októberre 44.10, deczemberre 44.50 nyugodt, szesz helyben —, az Időjárás: borus.

Páris, szept 15. Buza szept.-re 22.90, okt.-re 23.15, nov.-decz. 23.55, nov.-febr-ra 23.85, nyugodt, *rozs* szept.-re 15.75, okt-re 15.75, nov.-decz. 16.—, nov.-febr.-ra 16.45. nyugodt. *liszt* szept.-re 30.60, okt.-re 30.85, nov.-decz. 31.20, nov.-febr.-ra 31.65 nyugodt, *repcze-olaj* szept.-re 49.25, okt. 49.25, nov.-decz. 49.50, jan.-ápr.-ra 50.50 nyugodt, szesz szept-re 46.—, okt. 44.—, nov.-decz-re 42.50, jan.-ápr. 41.—, szilárd *Időjárás* esős.

ZLETI TUDÓSITÁSOK.

Sertéskereskedelmi-csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 15. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kgro felül) ——— I. Közép (páronkint 300—400 kgro felül) sulyban ——— filler. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—119, Fiatal közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban 118 119 f. könnyü (páronkint 250 klgig) 118-119 krt *Szerbiai*: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 121—122 f. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 119—120 f. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 117—118 filérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és addig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg bizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes élő sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1904. szept. 13. napján volt készlet 38225 darab, szept. 14 napján felhajtatott 1209 szept. 14. napján elszállittatott 528, szept. 15. napján maradt készlet 38911 darab. Az irányzat kellemes.

Fémek.

Budapest, szept. 15 Chaudoir Gusztáv és társa czég jelentése.) Réz készpénzfizetés mellett 57.38, három hónapra 57.38 K. On készpénzfizetés mellett 126.38, három hóra 127 korona

Heti lóvásár.

Budapest, szept. 15. A Tattersall telepén tartott heti lóvásárra felhajtottak 289 darab első osztályu, 292 darab másodosztályu, összesen 581 darab lovat. Ebből eladtak 303 darabot.

Bécsi szarvasmarhavásár.

Bécs, szept. 15. (Az *Egyetértes* távirata.) A mai vásárra került 3782 borju, 2186 elősertés, 1510 leöltsertés 557 ölött juh és 13 bárany A borjuvásáron az irányzat a nagy hozatal miatt lanyha volt s az árak különkint 2 fillérrel estek. Fizettek: élő borjukért 60—88, elsőrendűekért 90—96, legjaváért 98—110, leöltborjukért 72—116, kivételesen 118—124, ölt hussertésért 96—118, kövér sertésekért 106—114, süldőkért 90—106, leöltjuhokért 56—88 fillert kilónkint.

Szerkesztői üzenetek.

(Levélben nem válaszolunk, de e rovatban a hozánk intézett tudakozódásokra hetszeggel felelünk *előfizetőinknek*. Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.)

Előfizetőinkhez. *A nagy háboru* czimü nagyszabásu illusztrált munkát, a mely karácsonyra készül el, minden előfizetőnk *díjtalanul* kapja meg. Természetesen azok mindnyájan, a kik eddig előfizetőink voltak és azok is, a kik az októberi uj negyedben lépnek előfizetőink soraba. A nagy díszmüvet füzve adjuk ki. Tekintettel azonban arra, hogy ez a mü értékes könyv lesz, előfizetőink köréből hozzánk erkezett felszólalásokra elhatároztuk, hogy *bekötött példányokat* is készittetünk. Azok a tisztelt előfizetőink, a kik ilyenekre igényt tartanak, sziveskedjenek a kiadóhivatalnak *négy koronát* beküldeni és azért vászonkötésben, aranymetszéssel kapják egyébként díjtalan ajándékunkat.

S. L. *P . . .* Jelzett levelét mi nem kaptuk, most ismerve kérdését, pár nap multva kimerítő feleletet fogunk adni.

Hü olvasó. 1. Útlevél nélkül nem lehet utazniának megszerzése czéljából forduljon az illetékes alispáni hivatalhoz. 2. Térképet bármely könyvkereskedésben kaphat.

Tash. Az az előnye, hogy akkor az iskolának minden ternét az állam hordozza. 2. Az a helyi viszonyoktól függ. 3. A lakbér a fizetés járuléka s azt az illető ugy használja fel, a mint neki tetszik.

G. B. S . . . n. Abból, hogy valamely test vizben könnyen, vagy nehezen oldódik, egyáltalában nem következtethetünk arra, hogy az alkoholban vagy más oldószerben is könnyen, illetve nehezen oldódik, mert igen sok só van, a mely vizben könnyen oldódik, mig alkoholban ugyszólván oldhatatlan.

B. A. *Z . . . n.* Az idült mérgezés akkor fejlődik, ha kisebb mennyiségü ólom hosszu időn át napnap után jut a szervezetbe, leginkább a gyomron át. A mérgezések leginkább iparlak, gyakran háztartásiak, ritkán mediczinálisak. A mediczinális mérgezés inkább sokáig külsőleg használt ólmos vizekből, ólomlapaszokból fordul elő.

E. Zs. *K . . . n.* A törvény azt mondja, ha a megrongált, vagy megsemmisült határjeleket az elöljáróságok felhivására a birtokos 15 nap alatt nem javitja ki, vagy nem állitja fel, a mu asztó költségére az elöljáróság javittatja, vagy állittatja azt fel.

L. P. *Zs . . . n.* Ön mint termelő eladhatja, de csak kereskedőnek. A kereskedő azonban a folyó árban nem fogja átvenni, mert aranka-magot tartalmazó lóhere és luczernamagot termesztés czéljából forgalomba hozni tilos.

K. A, *L . . . n.* Még nem késett el, mert az idevonatkozó törvény szerint az engedély a termelési árat megelőző deczember 31-ig kérendő. A dohánytermelési engedélyt kérő kérelmet községekben az elöljáróság, városokban a polgármesteri hivatalnál kell benyujtani.

M. B. *L . . . n.* Posta-, katonai-, tüzoltó- és mentőkocsinak, vagy járműnek mindenki köteles kiterni.

B. G. A földmives iskolában a tanitás október elsején kezdődik és a tanfolyama két évig tart. Ez alatt a két év alatt nines vakáczió és nagyobb ünnepekre is csak kivételesen engedik haza a tanulókat.

Felelős szerkesztő.

Molnár Márton.

Kivonat a hivatalos lapból

— Szeptember 15. —

Kinevezések. A vallas- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Künsztler Károly székesfővárosi kir segédtanfelügyelőt Arva vármegye kir. tanfelügyelőjévé, Major J. Gyulát, az orsz. izr. tanitóképző intézetnél rendes tanárrá, dr. Brokes Győzőt folyó évi szeptember hó 1-től számitandó egy év tartamára a debreczeni m. kir. bábaképezdéhez tanársegéddé, dr. Troesányi Belát pedig ugyancsak folyó évi szeptember 1-től számitandó egy év tartamára ugyanoda intézeti gyakornokká. Hartig Albert okleveles tanitót a nagybecskereki állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Pávuk Mihály okleveles tanitót a némai állami elemi iskolához rendes tanitóvá. Schwanner Gyula gyógypedagógiai oktatásra képesitett tanitót, Szobolovszky István okleveles elemi iskolai tanitót pedig a gyógypedagógiai tanitói szemelyzet létszámába, ideiglenes minőségben kinevezte s az előbb nevezettet a siketnémák csokonai, az utóbb nevezettet pedig a siketnémák debreczeni intézetéhez rendelte szolgálattételre. Kaibrenner Antal gyöngyösi állami főgimnáziumi ideiglenes tanári pedig rendes tanári minőségében végleges megerősitette. — A belügyminisztérium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök az Országos Levéltárhoz dr. Iványi Béla levéltári gyakornokot levéltári tisztté és Szlávnits György vegzett bölcsészettanhallgatót fizetés nélküli levéltári tisztté, — a m. kir. pénzügyminiszter Paduch Sarolta pénzügyminiszteri állandó napidijas ideiglenes minőségű pénzügyminiszteri telefonkezelőnővé nevezte ki.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1904. szept. 15-én reggel 7 órakor

Hazánkban — a keleti rész kivételével — az éjjel mindenütt volt eső és pedig az északi és nyugati megyékben meg a Tengerparton jelentékeny menyiségben. Több helyütt ma reggel is esik. A hőmérséklet tegnap még magas volt.

A minimum északkeleten van és Oroszország felől alacsony nyomásu réteg huzódik egyrészt az Adria, másrészt az Eszaki-tenger felé, Skandináviát és Spanyolországot maximumok boritják.

Európában az idő jobbára felhős; esők a Balkán kivételével mindenfele — főleg Ausztriában — voltak.

Prognozis a következő 24 órára: Némi hőmérsékletemelkedés és sokkelyütt eső (esetleg zivatar) várható.

Állomások	Legmagasabb hőmérséklet T.	A hőmérséklet Célsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet reggel 7 órakor: szinvonal m.	tengerszint mm.
Akna-Szlatina	58.0	+16.2	E	2	4	—	26	14
Szatmár	57,2	+17,5	S	2	ny	4	24	17
Ungvár	55.7	+16.4	E	1	4	4	24	16
Eger	56.9	+16.6	NE	1	4	—	26	12
Kesmárk	56.8	+15.5	N	2	4	24	—	—
Árvaváralja	57.0	+13.2	W	1	4	19	—	—
Losonc	56.5	+15.1	NW	2	2	2	24	14
Selmecz-bánya	57.1	+12.4	NW	3	4	15	21	9
Budapest	57.7	+17.2	NW	1	4	ny	26	16
Gy-Gyalla	58.2	+14.8	—	—	4	4	27	14
Komárom	57.9	+15.0	W	1	4	3	28	15
Magyar Óvár	59.1	+14.8	NW	1	4	10	25	14
Sopron	59.9	+13.9	NW	1	4	14	20	18
Herény	57.7	+15.1	—	—	4	17	25	15
Keszthely	59.0	+16.0	N	1	4	17	26	17
Pécs	58.6	+17.2	—	—	4	2	26	15
Eszek	58.8	+17.0	—	—	4	2	31	17
Zagráb	57.8	+17.0	NE	1	4	1	25	16
Gospic	56.9	+18.8	SE	2	4	19	20	18
Carlovitz	57.2	+20.1	S	1	4	10	24	17
Debrecen	59.9	+17.7	SSW	3	4	—	28	16
Kecskemét	57.3	+17.6	W	1	4	ny	22	15
Orosháza	58.3	+18.7	W	2	4	—	28	12
Szeged	57.5	+18.2	W	1	—	ny	29	17
Zsombolya	58.6	+17.9	NNE	1	4	ny	32	12
Arad	59.0	+19.1	E	2	4	ny	27	16
Temesvár	58.7	+18.2	—	—	4	ny	27	16
Verecze	58.8	+21.2	S	2	4	—	30	19
Orsova	60.0	+23.2	E	2	4	—	26	18
Drenkova	58.4	+18.6	S	—	4	—	26	17
Nagyvárad	—	+14.8	SE	1	4	—	25	8
Nagyszeben	59.7	+18.2	SSE	1	2	—	28	9
Bécs	58.9	+14.8	W	1	4	9	19	15
Salzburg	6.2	+12.3	S	2	4	17	—	—
Hagenhut	59.0	+13.5	RSE	1	5	10	19	13
Pola	58.0	+20.3	S	1	2	12	25	18
Lesina	58.2	+22.5	ENE	1	4	—	25	21
Hamburg	6.2	+10.5	E	2	4	—	—	—
Berlin	59.4	+11.5	—	—	4	—	—	—
Zürich	62.4	+10.8	SW	3	4	18	—	—
Biarritz	63.7	+17.9	WSW	4	4	9	22	16
Nizza	60.6	+19.5	NW	2	3	—	27	16
Paris	61.4	+13.0	WSW	1	4	6	19	15
Christiansund	63.6	+5.8	NE	3	4	—	—	—
Stockholm	64.0	+6.4	—	—	1	—	—	—
Szent-Petersvár	51.2	+5.4	NW	3	2	1	—	—
Varsó	59.4	+8.4	NE	1	4	12	—	—
Moszkva	57.4	+06.7	SW	1	4	4	—	—
Kiev	56.3	+14.5	S	1	4	—	—	—
Szarajevó	58.6	+19.6	SSW	2	3	—	26	18
Sulina	—	—	—	—	—	—	—	—
Szofia	62.1	+14.4	—	—	0	—	26	13
Athen	—	—	—	—	—	—	—	—
Forró	57.1	+17.7	—	—	4	—	26	18
Florencz	58.4	+18.2	SSW	1	1	ny	24	17
Róma	59.6	+20.6	S	1	1	1	27	20
Nápoly	—	—	—	—	—	—	—	—
Brindisi	61.6	+20.3	SSW	1	2	—	30	20
Palermo	63.1	+20.2	SSW	3	2	—	29	16

A = szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugat. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült W = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult. ✳ = hó, ● = eső, ↯ = zivatar, ≡ = köd.

Napirend.

Péntek, szeptember 16.

Naptár, Péntek, szept. 16. Rom. kath. Eufan prof. Eufémia — görög-orosz (szeptember 3.) Antim — zsidó: Tisri 7. — Nap kel 5 óra 22 p. nyugszik 5 óra 44 p. — Hold kel 12 óra 1 p. délután nyugszik 10 óra 22 p. este. — Él-5 negyed 4 óra 13 p. délután.

A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése 10 órakor.

Madarász kiállitás a Nemzeti Szalonban nyitva egész nap, belépődij 1 korona.

Könyves Kálmán kepkiállitás (Nagymező-utcza 37 *nyitva díjtalanul* egész nap.

Nemzeti Muzeum régiségtár nyitva 9—1-ig. A könyvtár *és irodalmi kiállitása* nyitva 1 korona dij mellett. Néprajzi osztály Üllő-utcza nyitva 9—1-ig belépo dij 1 kor. Növénytár Szechenyi-utcza 1 nyitva 9 orától 1-ig. A tobbi tarat megtekinthetők 1 koronaert.

Országos képtár az Akadémiaban nyitva 9—1 óráig.

Az Iparmüveszeti muzeum nyitva 9—1-ig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig.

A közlekedési muzeum a városligetben nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti Iparcsarnokban nyitva 9—12 és 3—6-ig.

Az *Akadémia Goethe szobája* nyitva 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Akademiai könyvtár nyitva 3—7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig 3—8 óráig.

Állatkert nyitva egész nap belépődij 60 fillér.

Vizállás, 1904. szeptember 15.

Inn:	Czentimr.		
Schärding	+ 130	<	5
Duna:			
Passau	+ 216	<	7
Linz	— 47	<	11
Mocs	— 59	<	4
Komárom	+ 212	>	2
Budapest	+ 157	<	1
Paks	+ 162	<	4
Mohács	+ 187	<	11
Gombos	+ 254	<	16
Ujvidék	+ 182	<	16
Zimony	— 119	<	9
Pancsova	— 69	<	2
Drenkova	+ 78	<	4
Orsova	+ 156	<	2
Vág:			
Szered	+ 45	>	10
Rába:			
Győr	+ 202	<	4
Drava:			
Barcs	+ 40	>	12
Eszek	+ 107	<	1
Szava			
Sziszek	+ 38	<	2
Mitrovicza	+ 92	<	8

| Béga: | Czent

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései.

1904. szeptember 15.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek. — Árak készpénzben 50 kilogrammonként.

a) Készáru.

A minőségi suly hektoliterenként és kilogrammokban.

Buza	76		77		78		79		80		81	
Tiszavidéki o ...	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ uj ...	— —	— —	10 35	10 40	10 85	10 90	10 40	10 55	10 45	10 60	10 55	10 70
Pejérmegyei o ...	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ uj ...	— —	— —	10 20	10 35	10 25	10 40	10 30	10 45	10 35	10 50	10 40	10 55
Festvidéki o ...	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ uj ...	— —	— —	10 20	10 35	10 25	10 40	10 30	10 45	10 35	10 50	10 40	10 55
Bánsági o ...	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ uj ...	— —	— —	10 15	10 30	10 30	10 45	10 35	10 50	10 45	10 60	— —	— —
Buzakai o ...	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ uj ...	10 20	10 35	10 30	10 45	10 25	10 55	— —	— —	— —	— —	— —	— —

	Származás, nem és minőség	Árfolyam kor.-ért	Árfolyam kor.-ig
Rozs uj ...	Elsőrendű ...	7.55	7.70
	Középminőségű ...	7.45	7.55
Árpa ...	Takarmány elsőrendű ...	7.30	7.50
	„ másodrendű ...	7.20	7.30
	Sörtőzésre tiszavidéki ...	—.—	—.—
	„ felső-magyarországi	—.—	—.—
	„ dunántúli ...	—.—	—.—
Kéles ...	—	—.—	—.—
Zab ...	Elsőrendű ...	7.15	7.40
	Középminőségű ...	7.—	7.14
	Belföldi uj ...	7.10	7.20
Tengeri ...	Cinquantin ...	—.—	—.—
	Fehér ...	—.—	—.—
Repcze ...	Káposztarepcze	11.50	11.70
	Bánsági ...	—.—	—.—

b) Határidőre.

	Határidő	Árfolyam pénz	Árfolyam áru
Magyar buza ...	...	—.—	—.—
	1904 május ...	—.—	—.—
Buza ...	1904 október ...	10.32	10.33
	1905 x rilis	10.71	10.72
	1904 május ...	—.—	—.—
Rozs ...	...	—.—	—.—
	1904 oktober	7.65	7.66
	1905 aprilis ...	8.05	8.08
Tengeri ...	1904 junius ...	—.—	—.—
	1904 augusztus	—.—	—.—
	1904 szept. ...	—.—	—.—
	1905 május ...	7.24	7.25
Zab ...	1904 oktober	6.35	6.36
	1905 április ...	7.20	7.22
	1904 május ...	—.—	—.—
Káposztarepcze	1904 szept.	11.70	11.80

II. Különféle termények (készáru).

		Származás, nem és minőség	Árfolyam pénz	Árfolyam áru
Ingyen hordó 50 kilogrammonként	Disznózsir ...	Budapesti ...	72 —	72.50
		Vidéki ...	—.—	—.—
50 kilogrammonként	Szalonna ...	Magyar, legenszárított, vidéki ...	—.—	—.—
		Városi, legenszárított, 4 darabos	60.50	61.—
		„ „ 5 „ ...	62.50	63.—
		Füstölt ...	—.—	—.—
Zsákkal együtt, tengysuly, tiszta suly helyett. Minőség 50 kilogrammonként.	Szilva ...	Bosniai, 1903. évi szokvány-minőség ...	—.—	—.—
		„ „ „ 100 darabos ...	—.—	—.—
		Szerbiai, 1902. évi szokvány-minőség ...	—.—	—.—
		„ „ „ 100 darabos ...	—.—	—.—
		„ „ „ 85 „ ...	—.—	—.—
Ingyen hordó 50 kilogrammonként	Szilvaiz ...	Szlavoniai ...	—.—	—.—
		Szerbiai ...	—.—	—.—
50 kilogrammonként	Heremag ...	Lucerna magyar 1903. évi ...	kor.-lól 64.—	kor.-ig 72.—
		Lucerna aprószemű 1903. „ ...	62.—	64.—
		„ középszemű 1903. „ ...	65.—	70.—
		„ nagyszemű 1903. „ ...	80.—	86.—

B) Értéktőzsde.

Kamatláb %	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árf. pénz korona ért.	Utolsó árf. áru korona ért.
	Az I—IV. alatt jegyz. értékpap. árfolyama 100 kor.-ként értendő, ha koronára, o. é.-re vagy ezüstre szól; 50 frt.-ként, ha arany frt.-ra vagy pénzre szól; 100 márkaként, ha markára szól; 100 frankonként, ha frankra szól.		
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
5	Aranyjáradék, 100, 500, 1000 aranyfrt. nevért érbokban, adómentes 50 aranyfrt.-onként	118.90	119.40
4	Aranyjár., 10,000 aranyforint nevért ércben, adómentes, 50 aranyforintonként	118.90	119.40
4	Aranyjáradék, adóm., 5dar. frtként, szept. v.	118.95	119.45
3½	Koronaértékű járadék adómentes ...	95.70	96.25
4	„ „ „ „ ...	97.15	97.55
4	„ „ „ szept. v.	—.—	—.—
4	„ „ „ szept. v.	97.10	97.80
—	1876. kel. vas. állank. r. frtban 50 ar. frtként	—.—	—.—
—	1889. államvaszarány., adóm., 50 ar. frtként	—.—	—.—
—	1889. évi államvasúti cédulakölcsön, adóm.	—.—	—.—
5	Államkölcs. nyereménykölcs., arany és adóm.	82.75	83.75
—	1870. évi nyer.-kölcsön, 100 frt. drb = 200 K.	208.—	209.—
—	1870. évi nyer.-kölcs. 50 frtos drb. = 100 K.	208.—	209.—
—	Magy. regale-kártalanítási kötvény adóm.	—.—	—.—
4½	Horvát-szlavon kárital. kötvény adómentes	101.50	102.50
4	Magyar földtehermentesítési kötvény adómentes	97.25	98.25
4	II. „ „ szlavon „ „	98.50	99.50
4	Tiszaszabályozási nyer.-kölcsön, adóm. 200 K.	161.50	164.50
	Horvát-szlavon jelz. földváltságkötvény...	101.—	102.—

Kamatláb %	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árf. pénz korona ért.	Utolsó árf. áru korona ért.
	b) Osztrák államadósság.		
	Convertált adóm. koronajáradék jan.—júl.	98.—	99.50
4	„ „ „ „ ... ápr.—okt.	99.—	99.50
4	Egyesült járadék papiban, febr.—aug. ...	99.85	100.35
4	„ „ „ „ máj.—nov. ...	99.85	100.35
4	Aranyjár., adóm., arany frtban 50 ar. frtként	118.—	119.50
4	Koronaértékű járadék ...	99.—	99.50
4½	Államsorsj. 1864. évből, 250 frt p. p. 50 frt p. p. frtként ...	187.—	195.—
4	Államsorsj. 1860. évből 500 fr. o. é. = 1000 K.	158.—	155.—
4	„ 1862. „ 100 „ „ „ = 200 „	182.—	189.—
4	„ 1864. „ 100 „ „ „ = 200 „	260.—	264.—
—	„ 1864. „ 50 „ „ „ = 100 „	260.—	264.—
	II. Más közkölcsönök.		
6	Bolg. államv. zálogl., aranyban, 50 ar. frtként	109.—	110.—
4	Bosnyák-herczegov. orsz. kölcs. 1895. évből	95.50	96.50
4½	Bosnyák-herczegov. orsz. vasutik. 1898. évből	100.70	101.70
4½	„ „ „ „ „ 1902. „	100.70	101.70
4	Budapest főv. kölcsöne, adóm. 1887 kor.	96.—	96.75
	„ „ „ „ 1903	96.25	97.—
4	Tem.-bégavölgy. vízszabályozási társ. köles.	97.—	98.—
	III. Záloglevelek közkölcsön-kötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½	Belvárosi takarékpénztár részvénytárs. —	101.—	102.—
4½	Egyes. budapesti főv. tpenztár frtban v. kor.-ban	100.25	101.25
4	„ „ „ „ „ „ —	98.—	99.—
—	Egyes. téglaés czementgyár rt. elsőbbs. kötv.	—.—	—.—
4½	Ganz és társa v.-, vas- és acélöntöde és gépgyár rt. k.-kötv.	101.—	—.—

Kamatláb %	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árf. pénz kor.-értékben	Utolsó árf. áru kor.-értékben
5	Kisbirtokosok orsz. földhit. 50 éves, frt. v k.	100.—	101.—
5	„ „ „ 50½ „ „ —	103.—	104.—
5	„ „ „ 50½ „ frtban	101.—	102.—
4	Magy. agrár- és jár.-bank rt. zsolokötvényei	96.75	97.75
4½	„ „ „ „ járadékjegy vf. 102%	101.—	102.—
4½	„ „ „ „ záloglevél ...	100.50	101.50
4	Magyar ált. takarékpénztár r. t. 50 évre	98.—	99.—
4	„ „ „ „ „ 60 „	98.—	99.—
4	Magyar földhitelintézet 41 évre frtban	99.—	100.—
4	„ „ 50 „ ... „ „	98.50	99.50
3½	„ „ 63 „ ... „ „	88.15	89.15
4	„ „ szab. osztálysorjaván frt.	98.—	99.—
4½	Magy. helyi érd. vasuti kötv. 50½ évre frtban	100.—	101.—
4	„ „ „ „ „ 50 „ „ „	95.—	96.—
4	„ „ „ „ „ 80 „ vf. 105%	97.—	98.—
4½	Magyar jelzáloghitelbank ... frtban	100.—	101.—
4½	„ „ 50 évre ... „	100.—	101.—
4	„ „ ... „ frtban	96.—	99.—
4	„ „ 60 évre 1 sorozat	98.—	99.—
4	„ „ 60 „ ... „	98.—	99.—
4	„ „ közs. kötv. 50 „ frtban	100.—	101.—
4	„ „ „ „ 60 „ ... „	100.—	101.—
4	„ „ „ „ 80 „ frtban	98.—	99.—
4	„ „ „ „ 80 „ vf. 110%	101.25	102.25
4	„ „ „ „ 60 „ 100 frt-ként	—.—	—.—
4	„ „ nyeremény-kötvények frtban	129.—	131.—
4	„ „ osztrák tőjutbelevegyes „	126.50	127.50
5	„ „ nyeremény-köt. 200 K. dbok	111.25	113.25
5	„ „ „ 200 „ „	107.—	108.—
4	Magy. leszámítoló- és pénzváltóbank 50 évre	95.—	96.—
4½	M. orsz. közp. takarékpénztár 40 évre frtban	100.75	101.75
4½	„ „ „ „ 50 „ „ „	100.75	101.75
4½	„ „ „ „ 60 „ A., B.	97.25	98.25
4½	M. takarékp. közp. jelzálogb. 1—3., 9—10. kiloz.	101.—	102.—
4½	„ „ „ „ „ 4., 5. kibocsatás	101.—	102.—
4	„ „ „ „ „ ...	98.—	99.—
4½	„ „ „ „ „ községi kötv.	100.50	101.50
4	„ „ „ „ „ ...	96.75	97.25
5	Országos közp. hitelszövetkezeti kötvények	100.—	101.—
4	Osztr.-magyar bank 40½ évre ... frtban	100.50	101.50
4	„ „ 50 „ ... „ „	100.50	101.50
4	Pesti hazai első takarékp., községi kötv.	100.25	101.25
4	„ „ „ „ „ frtban	98.50	99.50
4	„ „ „ „ záloglevelek 50 évre	97.25	98.25
4½	Pesti magy. keresk. bank ... frtban v. kor.	96.75	97.25
4	„ „ „ „ ...	95.—	96.—
4½	„ „ „ „ közs. k. 50½ évre	100.—	101.—
4½	„ „ „ „ „ „ vf. 110%	101.—	102.—
4	„ „ „ „ „ 60 évre ...	97.—	98.—
4	„ „ „ „ „ „ 105%	99.50	100.50
	b) Vidék és külföldi intézetek kibocsatásai.		
5	Albina takarék-és hitelint. ... frtban	101.—	102.—
5	Aradi polg. takarékpenzt. 40 évre „	101.—	102.—
5	„ „ „ „ 40 „ vf. 110%	99.—	100.—
5	„ „ „ „ 40 „ „	99.—	100.—
4½	Aradmegyei takarékpénztár ... „ „	104.—	105.—
4½	Bosnyák-herczegov. szab. orsz. bank 20 évre	99.—	100.—
4	„ „ „ „ „ 30 „	99.25	100.25
4½	Debreczeni első takarékp. ... frtban	99.25	100.—
5	Erdélyi magyar jelzálogbank 40 évre „	102.50	103.50
4½	„ „ „ „ 40 „ „	100.50	101.50
4½	Horvát-szlav. orsz. jelzálogbank ... „	99.—	100.—
4½	„ „ „ „ közs. kötv.	100.—	101.—
5	Nagyszeb. alt. kipt. 51½ évre vissz. frt. 110%	100.—	101.—
5	„ „ „ 40 „ „ „ 106%	99.—	100.—
5	„ „ „ 40 „ III. kib. frt. v. kor.	101.—	102.—
5	„ „ „ 25 „ IV. kibocsatás ...	102.—	103.—
5	Nagyszebeni földhitelint. ... ... frtban	110.—	112.50
4	„ „ „ „ ... „	103.50	104.50
4	„ „ „ „ ... „	98.50	99.50
4	„ „ „ „ VI. kibocsatás ...	104.—	105.—
5	Osztrák-földhitelint. nyeremény-kötv. frtban	100.50	101.50
4½	Temesvári takarékpénztár ... „	98.50	99.50
4½	„ „ „ „ ... „	154.—	158.—
4½	„ „ „ „ 40 évre C sorozat	100.60	101.60
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½	Adriamagy. kir. tengerhajóz. rt. frtban	100.—	101.—
4	Budapesti közúti vasp. társaság	101.—	102.—
	villam. városi vasut részvénytárs.	96.—	96.50
4	Budapest-pesti vasut ... ... frtban	98.—	99.—
4	Déli vasút n. b. markban, 100 márk.-ként.	95.—	96.—
4	„ 1900. évi kibocsát. 100 frankként	111.—	112.—
6	Elsőcz. kir. szab. dunagőzhajózási t.-rs. frtban	—.—	—.—
4	Kassa-oderbergi vasut 1886. ... ... „	—.—	—.—
4	„ „ 1889. ar.-ban, 100 márk	99.—	100.—
4	„ „ 1891. ... frtban	118.—	119.—
4	„ „ 1891. ar.-ban, 100 márk	99.—	100.—
4	„ „ osztr-vonal 1889 frtban	118.—	119.—
4½	Magyar folyam- és tengerhajózási részv.-t.	100.50	101.50
5	Magy-gácsországi vasut I. kibocsátás frtban	100.60	101.60
5	„ „ „ „ II. „ „ „	110.—	111.—
5	„ „ „ „ III. „ „ „	110.—	111.—
4	Magy. nyugotti v. (szivár-győr-gráczi v. vonal) „	99.—	100.—
5	„ „ „ 1874. kibocsátás ... „	102.50	103.50
4	M. vasutleszk. köln. herczegszőlős, ar., 100 márkként	102.50	103.50
4	Osztr.-m. allamv., 1883 aranyban 100 mrkként	—.—	—.—
5	X. kib. 1889. „ 100 frkként	—.—	—.—
4½	Teronvölgi helyi érdekű vasutak ... ... „	—.—	—.—
		96.25	97.25

Az V—XIV. alatt jegyzett értékpapirok árfolyama drbenként koronában értendő

Oszt. 1903. évre kor.	ÉRTÉKPAPIROK	Utolsóárf. pénz kor.-értékben	Utolsóárf. áru kor.-értékben
	V. Bankok részvényei	Befizetés	
—	Angol-osztrák bank	240	252.—	254
—	Budapesti bankegyesület részvénytársaság	200	102.—	107.—
20	Első magyar iparbank	300	336.—	338.—
7.50	Florentinum hitelbank	100	130.—	134.—
60	Budapesti giró- és pénzintézet ...	2000	—.—	—.—
10	Hazai bank-részvénytársaság	200	212.—	216.—
—	Hermes magyar általános váltóügylet rt.	200	240.—	260.—
—	Horvát kereskedelmi bank	240	—.—	—.—
30	Horvát leszámítoló bank	400	—.—	—.—
11	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	200	236.—	240.—
20	Magy. agrár- és járadékbank rész.-t.	400	450.—	400.—
36	Magyar általános hitelbank	400	—.—	—.—
86	„ „ „ „ szept. v.	400	763.50	764.—
26	Magyar jelzáloghitelbank	240	—.—	—.—
26	„ „ „ „ szept. v.	200	509.50	510.—
55	Magyar kereskedelmi részvénytársaság	400	555.—	555.—
125	M. kir. szab. osztálysorsjáték r.-társ.	400	1780.—	1840.—
24	Magyar leszámítoló és pénzváltó bank	400	—.—	—.—
24	„ „ „ „ szept. v.	400	456.50	457.50
55	Magyar takarékp. közp. jelzálog bankja	1000	1025.—	1035.—
25	Osztrák hitelintézet	320	—.—	—.—
28	„ „ „ „ szept. v.	320	654.75	655.25
50,20	Osztrák-magyar bank	1600	1615.—	1625.—
140	Pesti magyar kereskedelmi bank ...	1000	2835.—	2835.—
26	Unionbank	400	527.—	529.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
13	Belvárosi takarékpénztár	200	226.—	226.—
16	Budapest III. kerületi takarékpénztár	100	240.—	250.—
12	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénzt.	400	212.—	220.—
24	Budapesti takarékp. es orsz. zálogkölc. rt.	400	420.—	426.—
116	Egyesült budapesti ipari takarékpénzt.	600	2520.—	2530.—
80	Magyar általános takarékpénztár ...	200	590.—	600.—
26	Magyar orsz. központi takarékpénztár	600	1690.—	1710.—
800	Pesti hazai első takarékpénztár-egyes.	2000	21700.—	21800.—
	VII. Biztosító társaságok részv.			
24	Becsi biztosító társaság	400	420.—	420.—
25	Becsi élet- és járadék-biztosító intézet	400	640.—	660.—
400	Első magyar általános biztosító társ.	200	2590.—	2610.—
12	„Foncière", pesti biztosító intézet ...	200	232.—	234.—
20	Magyar jog- és viszontbiztosító rt. ...	200	340.—	350.—
18	„Providentia" budapesti biztosító részvényt.	200	240.—	250.—
120	Pannonia viszonybiztosító intézet ...	600	2060.—	2080.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
0	Concordia gőzmalom részvénytársaság	200	—.—	—.—
66	Első budapesti gőzmalom részvényt.	500	175.—	185.—
20	Erzsebet-gőzmalom társ.	400	1220.—	1250.—
4.80	Lőrincz gőzmalom részvénytársaság ...	200	450.—	470.—
32	Pesti hengermalom-társaság	200	220.—	230.—
6	Pesti molnárok és ellők gőzmalom rt.	400	325.—	375.—
16	Pesti Victoria-gőzmalom	300	570.—	580.—
	IX. Bányák és téglagyárak részvényei.			
14	Budapest szentlőrinczi téglagyár ...	20	300.—	315.—
—	Egyesült tégla- és czementgyár rt. ...	200	80.—	90.—
10	Hazai magyar tégla- és czementgyár rt.	200	238.—	240.—
16	Felsőmagyarországi bányászati és kohászati rt.	200	—.—	—.—
0	„Istvan" téglagyár részvénytársaság ...	200	340.—	345.—
10	Kőszebeli graphitbányák részvt. ...	100	140.—	145.—
29	Magyarországi gőztéglagyár részvénytárs.	520	250.—	260.—
15	Kőszénbánya- és téglagyár részvényt.	200	920.—	980.—
0	Lechner József téglagyár részvényt.	200	460.—	485.—
—	Magyarországi téglagyár részvénytársaság ...	200	—.—	150.—
—	Magyar asphalt-részvénytársaság ...	200	—.—	—.—
11	Magyar alfaltkőr. kőszénbánya rt. ...	200	135.50	136.50
—	Magyar kőszénbánya-egyesület	200	320.—	325.—
5	Salgótarjáni kőszénbánya részvényt.	200	140.—	145.—
50	Ujlaki tégla- és mészégető részvényt.	200	571.—	572.—
	X. Vasművek és géngyárak részv.			
—	Első magyar gazdasági gépgyár rt.	200	—.—	—.—
15	Danubius-Schoenichen-Hartmann-féle hajó rt.	150	174.50	177.—
140	Fegyver- és gépgyár részvénytársaság	200	364.—	366.—
13	Ganz és társa vasöntöde rt. elsőbbs.	500	3155.—	3165.—
—	Magyar-belga fémipargyár rt. elsőbbs.	200	—.—	—.—
22	Magyar vagon- és gépgyár részvényt.	200	—.—	—.—
—	Nádrázgyártó-ipar-társulat	400	—.—	—.—
12	„Nicholson"-gépgyár részvénytársaság	200	305.—	315.—
—	Rimamurany-salgótarjáni vasmű rt. ...	200	—.—	—.—
—	„ „ „ „ szept. v.	200	513.50	514.—
16	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár ...	400	345.—	350.—
—	Taudlott és Dittrich gépgyár részvényt.	200	94.—	104.—
—	Weitzner J. gép., waggongyár rt. ...	500	200.—	210.—
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
10	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai rt.	100	180.—	190.—
—	Franklin-társulat	300	502.—	512.—
—	„Pallas" irodalmi és nyomdai részvt.	400	100.—	105.—
160	Pesti könyvnyomda-részvénytársaság	1000	2500.—	2600.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
40	Általános waggonkölcsönző részvényt.	200	610.—	620.—
20	„Apollo" kőolajfinomító-gyár részvt.	200	—.—	—.—
—	Danubius-féle vegyi-gyárak részvényt. ...	500	—.—	—.—
24	Bihar-erdőjárói olajipar részvénytárs.	200	300.—	310.—
—	Brassói cellulose-gyár részvénytárs....	200	360.—	370.—
14	Budapesti általános villamossági rt.	200	318.—	322.—
12	Első magyar betűöntöde részvénytárs.	200	209.—	215.—
60	Első magyar gyapjumosó és bizom. rt.	400	550.—	—.—
—	Első magyar részvenyserfőzöde ...	400	2500.—	2600.—
80	Első magyar értesítőlap részvényt.	400	470.—	495.—
20	Első magyar czelleda-részvénytársaság	160	500.—	516.—
—	Első pesti spodium- és enyvgyár r. t.	200	210.—	230.—
1000	Fiumei tizzhántolóészkeszkenyőtisztitó gyár	1000	2600.—	2900.—
—	Gschwindt-féle szeszgyár	400	975.—	1000.—
—	„Hungaria" műtrágya- és kénsavgyár	200	215.—	225.—
—	Kábelgyár-részvénytársaság	400	460.—	480.—
—	Kőbányai polgári serfőző-részvényt.	200	520.—	550.—
96	Magyar czukoripar részvénytársaság	1200	1675.—	1695.—
16	Magyar fém- és lámpa-árugyár r. t. ...	200	265.—	272.—
—	Magyar gázizzófény részvénytársaság	200	—.—	—.—
—	Magyar ruggyantaáru-gyár részvényt.	200	860.—	870.—
—	Magyar vasúti forgalmi részvénytárs.	200	545.—	548.—
16	Magyar villamossági részvénytársaság	200	283.—	295.—
—	Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság	400	—.—	—.—
—	Nagyszebeni villamosmű részvénytárs.	1000	780.—	810.—
52	Nemzetközi villamossági társaság ...	400	578.—	588.—
20	Nemzetközi waggonkölcsönző r. t. ...	400	470.—	480.—
—	Popper Lipót fajpar részvénytársaság	400	—.—	—.—
45	Szegedi kenderfonógyár részvénytárs.	400	720.—	725.—
—	Szikvári tartozék részvénytársaság ...	140	—.—	—.—
—	Torokhidvalmi dohányegyedárus. r. t.	122	345.—	347.—
	XIII. Közlekedési vállalatok.			
25	Adria m. kir. tengerhajózási részvt.	200	478.—	486.—
—	Aradi és csanádi egyes. vasut rt. törzsr.	200	200.—	204.—
—	Baja-zombor-ujvidéki h. e. rt. elsőbbs. r.	200	—.—	—.—
20	Balcs-pazaréti vasut elsőbbségi részvv.	400	408.—	410.—
26	Budapesti közúti vaspálya-tars. ...	200	—.—	—.—
26	„ „ „ szept. v.	200	582.—	582.50
16	„ „ „ elvezeti jegy	160	350.—	360.—
14	Budapesti villamos városi vasut r. t.	200	340.—	341.50
4	„ „ „ „ elv. j.	160	117.—	120.—
—	Budapest-szentlőrinczi h. e. vill. v. rt.	200	—.—	—.—
5	Budapest-ujpest-rákospalotai vill. v. rt.	200	152.—	155.—
—	Debreczen-hajdunánási h. e. v. el. r.	200	185.—	—.—
—	Déli vasut	250	—.—	—.—
58	„ „ „ „ „ szept. v.	250	87.—	88.—
—	Első ész. k. szab. dunagőzhajózási t.	1000	865.—	870.—
10	Gelnicze-völgyi vasut rt. elsőbbs. részv.	200	200.—	210.—
15	Kassa-oderbergi vasut	400	375.—	383.—
20	Kassa-tornai helyiérdekű v. els. r.	400	380.—	395.—
9	Magyar folyam- és tengerhajózási r.	200	—.—	—.—
19	Magyar-gacsországi vasut	400	407.—	409.—
20	Magyar helyi érdekű vasutak részvt.	400	—.—	—.—
19	Magyar nyugoti vasut	400	406.—	408.—
8	Marosmarosi szovatt elsőbbségi részv.	200	200.—	206.—
7	„ „ törzs-részvények	200	105.—	—.—
7	„ „ „ „	15.	105.—	—.—
—	Marosvásárhely-szászrégeni v. els. r.	200	—.—	—.—
—	Orientu magyar tengerhajózási részv.	1000	—.—	—.—
27	Osztrak-magyar államvasut	500	—.—	—.—
27	„ „ „ szept. vége	500	844.—	844.50
19	Pécs-barcsi vasut	400	435.—	625.—
7	Szent-lőrinczi-szlatina-nas. t. é. v. e. r.	200	—.—	—.—
6	Temesvár-modoai helyi e. v. rt. els. r.	200	—.—	142.—
	XIV. Sorsjegyek.			
10	Basilika sorsjegy	19.50	21.50
—	„ osztrák felülbélyegzéssel	21.—	23.—
—	„ nyeremény-jegy	6.—	7.—
20	Becsvarosi nyeremény kölcsön 1874. évből	515.—	525.—
80	Budavárosi sorsjegy	165.—	169.—
88	„ „	128.—	130.—
—	„Jó szív" egyesületi sorsjegy	9.75	10.75
4	„ „ „ osztrák felülb.	9.75	10.75
—	Magyar jelzáloghitelbank nyeremény-jegy	44.—	47.—
—	„ „ „ osztr. felülb.	45.—	50.—
10	Magyar vörös-keresztű-sorsjegy	27.—	28.—
19	„ „ „ osztr. felülb.	29.—	31.—
—	„ „ „ nyeremény-jegy	9.—	11.—
24	Olasz vörös-keresztű-sorsjegy	42.—	44.—
24	„ „ „ osztr. felülbély.	42.—	44.—
—	Osztrák földhitelintézet nyeremény-jegy ...	71.—	72.—
20	Osztrák vörös-keresztű-sorsjegy	54.—	56.—
—	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	452.—	479.—
84	Palffy-sorsjegy	160.—	170.—
96	Szerbiai nyert.-k., 100 frankban (2/3 kamat)	90.—	95.—
96	„ „ „ (1/2 kamat)	96.—	100.—
	XV. Pénznemek.		
	Arany magyar vagy osztr. vert. darabonként	11.35	11.43
	„ „ „ „ kor. „	11.27	11.35
	„ „ „ „ 8 forintos „	19.02	19.07
	„ 20 frankos	19.02	19.07
	„ 20 markos	23.48	23.50
	„ 10 lős aranylira	—.—	—.—
	Német birod. v. egyenért. bankjegy (100 m.	117.35	117.65
	Francia bankjegy (100 frank)	95.—	95.50
	Olasz bankjegy (100 lira)	94.95	95.20
	Papirrubel darabonként	2.53	2.54
	Roman bankjegy (100 lei)	94.75	95.20
	Szerb bankjegy (100 szinü dinár) ...	84.50	90.—
	XVI. Váltok árfolyama (látra).		
5	Amsterdam ... ... 100 hollandi forintért ...	198.20	198.60
5	Brüssel ... ... 100 frankért ...	—.—	—.—
3	London ... ... 10 sterlingért ...	239.62	240.02
4	Német bankpiacok 100 markért ...	117.37	117.67
5	Olasz bankpiacok 100 liráért	94.90	95.20
5	Paris ... ... 100 frankért	94.97	95.—
5½	Svájci bankpiacok 100 „	94.90	95.20
5½	Szentpétervár ... 100 rubelért	—.—	—.15

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban **Budapesten V., Bálványutcza 6. sz.** 48

Alláskeresők
ingyen kapják az Országos Pályázati Közlöny mutatványszámát, mely az országban betöltendő valamennyi állást teljes czimekkel közli. Kiadóhivatal: Budapest, József-körut 9. 49478|E

Gimnaziumi
polgári, bármily magánvizsgálatra, valamint javitó hadapródiskolai vizsgálatra felelősséggel előkészit „Kerekes" Dohány-u. 82. szám. (Vidékieknek elfátás.) 49501

Befőzésre
különlegesség verbászi őszi baraczk ötkilós postakosár bérmentve 5 korona. Schönbeck Imrénél Esztergomba 2575

**